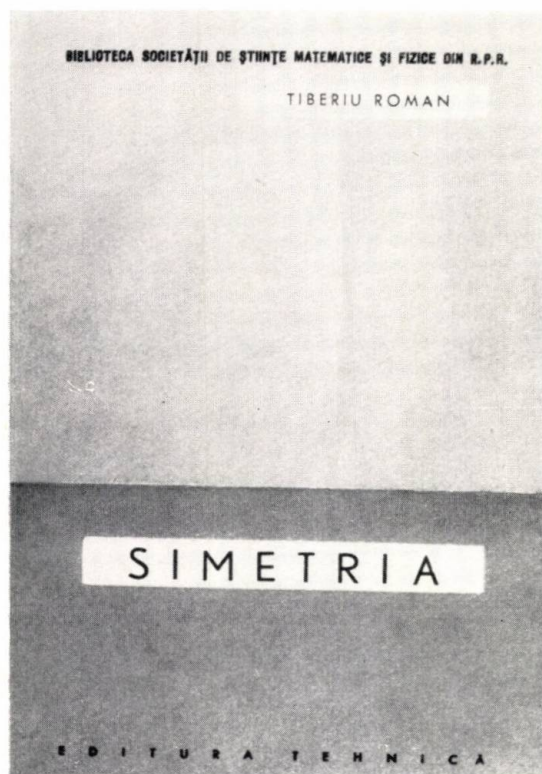

N-am da o imagine îndeajuns de conturată a lucrării dacă nu am menționa bogatul material prezentat în completarea textului, fotografii, desene de detaliu, diagrame, tabele etc. și ampla bibliografie, de dată recentă, cercetată de autori.

A. h. Mircea Enescu

Tiberiu Roman
SIMETRIA
Editura Tehnică, 1963,
256 pag., 224 fig.

Lucrarea constituie, după cum o arată și subtitlul, o prezentare matematică a unor fenomene din natură și artă. Autorul pleacă de la numeroase exemple alese din domeniul artei decorative, arhitecturii, cristalografiei, biologiei, fizicii și chimiei, pentru a ajunge la o sistematizare completă, cu ajutorul teoriei grupurilor, a simetriilor în plan și în spațiu.

Simetria vine de la grecescul *συμμετρία* care înseamnă « măsurare laolaltă » sau comensurabilitate. Așa se explică de ce *Euclid* nu introduce cuvântul de simetrie nici acolo unde noțiunea, în sensul cunoscut din geometria elementară, este utilizată. *Vitruviu* păstrează încă sensul etimologic al simetriei, dar pe care aproape îl confundă cu proporția.

Sensul cunoscut, restrins, al simetriei (față de un punct, de o dreaptă sau de un plan) pare deci să se fi introdus mai târziu, iar la sensul general etimologic pare să se fi revenit o dată cu cercetările de cristalografie, la mijlocul sec. XIX.

Cartea lui *Tiberiu Roman* tratează simetria în acest sens general, care de fapt este și cel etimologic, definind-o în termeni matematici moderni ca o transformare punctuală congruentă a unei figuri în ea însăși (transformare punctuală însemnând: trecerea cu reciprocitate de la un punct la altul; iar congruentă însemnând: cu păstrarea distanțelor între puncte). Odată descrise aceste transformări esențiale, se trece la compunerea lor, arătându-se că ele formează un grup, adică o

mulțime din care, prin compunerea elementelor, nu se iese. Pe bază de exemple din natură și artă (mai ales decorativă) și cu ajutorul noțiunilor de grup, subgrup etc. se clasifică simetriile, atât ale figurilor plane finite (rozete) și infinite (chenare, mozaicuri), cât și ale corpurilor tridimensionale finite (poliedre, cristale) și infinite (coloane, rețele spațiale).

Cartea lui *Tiberiu Roman* epuizează problema simetriei în adâncime, pe o linie de specialitate, dar o extinde și în suprafață multilateral, atingând numeroase domenii.

Ceea ce poate să rețină arhitectul din această carte este că matematica abstractizează, sistematizează și chiar determină, calitativ și cantitativ, posibilitățile naturii și — plecând de la acestea — ale artei, posibilități pe care științele particulare (inclusiv arhitectura), nu de puține ori, le-au regăsit, completat și transformat.

Desigur, arhitectul nu poate — și nici nu este cazul — să urmărească desfășurarea tuturor demonstrațiilor și determinărilor, fără însușirea metodei matematice a teoriei grupurilor, dar cartea, odată cu o serie de scheme generale de simetrie, îl pune pe arhitect în contact cu alte domenii — ornamentica și cristalografia, — care îi pot fi de folos, tocmai fiindcă matematica a găsit analogiile lor cu arhitectura.

Mai mult, exemplificarea de artă decorativă și arhitecturală din această carte poate să sugereze arhitectului — odată cu sistematizarea simetriilor — noi căutări, introducând criteriile specifice estetice, funcționale și constructive. Simetriile plane stau la baza ornamenticii și a planurilor, de la locuință pînă la ansambluri, iar simetriile spațiale stau la baza construcției spațiale și structurilor. Desigur, aceste baze nu sînt unice dar pot constitui ceea ce în alte domenii rămîne logica formală.

Cartea lui *Tiberiu Roman*, pe lângă meritele de specialitate, are și meritul, pentru arhitecți, de a adăuga la recomandările lui *Vitruviu* de « a rezolva prin calcule și metode geometrice chestiunile dificile ale simetriei » (cartea I, cap. I), o cercetare de ordin general, la un nivel tehnic și științific actual.

Conf. arh. Adrian Gheorghiu

Konrad Wachsmann
WENDEPUNKT IM BAUEN
Punct de cotitură în construcții
Wiesbaden, Krausskopf Verlag, 1959
239 pag., 358 ilustrații

Autorul volumului este astăzi una din personalitățile cele mai cunoscute din rîndul acelor arhitecți din Occident care luptă pentru industrializarea construcțiilor.

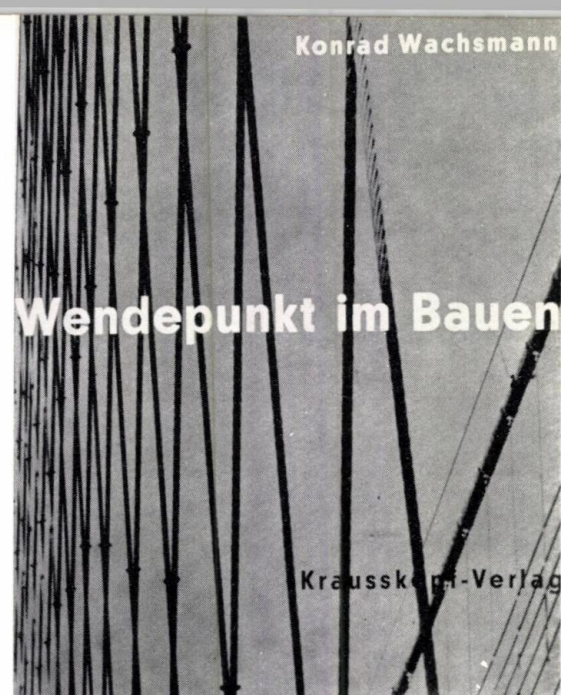
Această carte, care este într-un fel o sinteză cuprinzătoare a concepțiilor sale în domeniul construcțiilor și al arhitecturii, prezintă, ca atare, interes pentru cunoașterea uneia din tendințele cu caracter progresist în construcții, existente în țările capitaliste dezvoltate.

Teza de bază, de la care pornește întreaga analiză făcută de autor, o formează constatarea că industrializarea cuprinde treptat toate ramurile de activitate constructivă, ea pătrunzînd în construcții de la finele secolului trecut.

Dat fiind că acest fapt obiectiv, de neînlăturat, nu mai poate fi ignorat, autorul consideră, în mod justificat, că el trebuie să stea în centrul atenției, cerînd o reconsiderare a noțiunilor din construcții.

Arătînd că procesele industriale de producție au o continuitate de relativ lungă durată (« infinită ») autorul subliniază că industria nu mai trebuie privită ca producător-furnizor exterior al construcțiilor, ci trebuie inclusă în sfera influenței active a proiectării, care, la rîndul ei, trebuie să țină seama de necesitățile obiective ale unei producții în flux continuu.

După ce analizează în detaliu principiile modularii, ale prefabricării și ale asamblării prin montaj — capitole deosebit de interesante, asupra cărora însă nu insistăm

din lipsă de spațiu — autorul arată cîteva exemple concrete:

O mare fabrică de case din lemn, care permite montarea unui apartament în cel mult 8 ore; o structură mobilă pentru hale, bazată pe asamblarea unor elemente tubulare pentru structură, completate cu pereți despărțitori mobili; o altă structură tubulară pentru hale, care, din țevi de două dimensiuni și 4 piese de legătură, formează, la prima treaptă de asamblare (cea uzinală), elemente universale cu o greutate sub 5 t care se înscriu în gabarite de $10 \times 3 \times 1$ m și permit montarea unor hale foarte diferite, cu deschideri în consolă de pînă la 50 m.

Autorul analizează mai departe problema profilului profesional al arhitectului, expunînd pe larg metodele folosite și experiența dobîndită în învățămîntul superior. El preconizează generalizarea sistemului de învățămînt concretizat prin puține cursuri de bază, completate cu o muncă intensă, în grupe complexe de seminar, formate din 18—24 persoane, care sub o aceeași conducere, în cadrul acelorași teme generale, abordează toate aspectele arhitecturii și construcțiilor, fiind ajutate periodic prin prezentări și expuneri făcute de experți invitați.

În concluzie, autorul întrezărește scindarea activității de proiectare în două ramuri net distincte: pe de o parte, proiectarea elementelor universale, care se desfășoară coordonat cu cercetarea și se încheie cu punerea în funcțiune a unității producătoare, iar pe de altă parte — proiectarea diverselor asamblări, pe baza acestor elemente universale.

Cu toată adîncimea analizei sînt totuși unele observații de făcut asupra acestei lucrări de o deosebită valoare teoretică. Astfel, sare în ochi faptul că toate exemplele finalizate (nu numai cele analizate în detaliu, ci și cele amintite în treacăt) cu privire la principiul elementelor universale, care prin asamblare să permită o mare varietate de rezolvări, se referă la construcții parter. Astfel, problema planșelor portante, a elementelor verticale portante (a căror dimensiuni ar trebui schimbate sensibil în funcție de deschideri și număr de caturi) — factori care în aceste cazuri acționează mult mai puternic decît la clădirile parter, nu sînt amintite în paginile cărții.

De asemenea, structurile halelor — cel puțin cele analizate în detaliu — sînt concepute pentru condiții climatice diferite de cele din țara noastră.

Arh. Gh. Sebestyén

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ARHITECȚILOR

MANIFESTĂRI LA CASA ARHITECTULUI

CONFERINȚE

În cadrul ciclului de conferințe « Probleme de materialism istoric », la 7 aprilie a.c. a vorbit conf. univ. Ion Rebedeu despre « Formă și conținut în artă ».

În ziua de 14 aprilie a.c. scriitorul Toma George Maiorescu a prezentat impresii dintr-un bogat itinerar de călătorie printr-o serie de orașe din Europa și America de sud: Palermo, Genova, Rio de Janeiro, Brasília, Santo, São Paulo. Numeroase diapozitive și un film au ilustrat conferința.

În cadrul ciclului de conferințe « Metode și soluții noi în proiectarea arhitecturală și urbanistică », în ziua de 21 aprilie a.c., arhitecții Gabriela Bertumé, Șena Farb și Gheorghe Sebestyén au conferențiat despre « Aspecte economice în proiectarea ansamblurilor. »

Arhitectul Dan Bădic a făcut — în ziua de 28 aprilie a.c. — o expunere, ilustrată cu diapozitive color, asupra impresiilor culese cu ocazia călătoriei întreprinse în Italia și Franța.

O interesantă și bogat ilustrată prezentare a unor aspecte ale problemelor de arhitectură și sistematizare din Japonia, S.U.A. și Brazilia a fost făcută, în ziua de 5 mai a.c., de către prof. arh. Nicolae Bădescu, președinte al C.S.C.A.S.

O prezentare similară, însoțită de numeroase diapozitive, a fost făcută în ziua de 26 mai a. c. de prof. arh. Horia Maicu, arhitect-șef al S.P.C.

Sub titlul « Arhitectura italiană de-a lungul veacurilor », în ziua de 19 mai crt., arh. Camil Roguschi a prezentat numeroase diapozitive color înfățișând lucrări ale maeștrilor arhitecți italieni ridicate în decursul secolilor.

EXPOZIȚII

La 21 aprilie a.c., în sala de expoziție a Casei Arhitectului a avut loc vernisajul expoziției anuale de arhitectură pe anul 1963. Au fost expuse numeroase lucrări selecționate de comisia de judecare — proiecte și fotografii reprezentând diferite realizări ale arhitecților din institutele de proiectare bucureștene sau din cadrul D.S.A.P.C.-urilor din țară, în cursul anului 1963.

Cu ocazia conferinței ținute în ziua de 28 aprilie de arh. Dan Bădic, a fost deschisă și o expoziție cuprinzând fotografii realizate de conferențiar în Italia și Franța.

În cadrul concursului pentru afișul expoziției « Arhitectura în R.P.R. », sala de la Casa Arhitectului a adăpostit între 8—22 mai a.c. numeroase lucrări de afișaj cu acest subiect.

PREMIILE ANUALE ALE UNIUNII ARHITECȚILOR PE ANUL 1963

Pentru stimularea creației în domeniul arhitecturii, Uniunea Arhitecților a acordat, ca și în alți ani, premii și mențiuni unor lucrări realizate de arhitecți în decursul anului 1963. Juriul a fost format din arhitecții Tiberiu Niga, Octav Doicescu, Ascanio Damian, Gheorghe Pavlu, Ignace Șerban, Constantin Enache.

Au fost acordate următoarele premii și mențiuni :

A. 1. Premiul U. A. pe anul 1963:

Arhitecților Mircea Enescu, Adrian Stănescu, Dumitru Iacob, Valentin Stratu, pentru lucrarea « Fabrica de armături neferoase și echipament metalic (FANEM) din București ».

2. Mențiuni:

Arhitecților Sara Lychiardopol, Constantin Săvescu, Alexandra Florian, Mariana Bucur, pentru « Centrul comercial și social-cultural de cartier Țiglina-Galați ».

Arhitecților Sully Bercovici, Maria Bărbulescu, Margareta Dimboianu, Miron Hoffman, Ion Moscu, pentru lucrarea « Ansamblul de locuințe Balta-Albă — centru ».

Arhitectului Paul Mihalik, pentru lucrarea « Atelier de întreținere mecanică și electrică — Combinatul metalurgic Galați ».

Arhitecților Victor Sebestyén, Constantin Frumuzache, Albert Naiman, Stelian Catina, Adriana Tănăsioiu, Bogdan Gheorghiu, pentru lucrarea « Ansamblul de locuințe Țiglina I — Galați ».

Arhitecților Șerban Manolescu, Ion Răducanu, Emilia Crăciun, pentru lucrarea « Locuințe în zona Gării Constanța — etapa a II-a, blocuri-tip A ».

B. 1. Premiul special pentru proiectare-tip și tehnică avansată:

Arhitecților Gustav Gusti, Tiberiu Niga și inginerului Mozes Drimer, pentru lucrarea « Blocuri din panouri mari ».

3. Mențiuni:

Arhitecților Nicolae Petrașincu, Margareta Stănescu, Alexandru Costin, pentru lucrarea « Sedii raionale de partid ».

Arhitecților Viorica Petrovici, Alexandra Florian, pentru lucrarea « Clădiri de locuit pentru Gostat ».

Arhitecții Mariana Bucur, pentru lucrarea « Cinematograf cu 500 de locuri ».

C. 1. Premiul special pentru lucrările realizate de arhitecți tineri din D.S.A.P.C.-uri.

Arhitecții Eleonora Zarzăr-Călinescu, pentru lucrarea « Anexa socială motor II — presaj unic — Uzinele «Steagul Roșu» — Brașov ».

2. Mențiuni:

a) Arhitectului Ștefan Cocioabă, pentru lucrarea « Restaurantul «Brateș» din grădina publică din Galați ».

b) Arhitectului Horia Constantinescu, pentru lucrarea « Ansamblul de locuințe «Ana Ipătescu» din Suceava ».

c) Arhitecților Aurelia Fackelmann, Ion Fackelmann, pentru lucrarea « Bloc de locuințe cu 56 de apartamente pe bd. Republicii nr. 10 din Timișoara ».

În afara premiilor și mențiunilor de mai sus, au mai fost acordate 17 recompense constând în finanțarea de deplasări în străinătate pentru documentare.

CONCURSUL PUBLIC DE IDEI PENTRU SISTEMATIZAREA UNUI CARTIER DE LOCUIT

La începutul anului, Uniunea Arhitecților împreună cu CSCAS au organizat un concurs de idei pentru sistematizarea unui cartier de locuit. Scopul concursului a fost obținerea unor soluții de principiu pentru organizarea generală a unui cartier, precum și obținerea

unor soluții de detaliu în organizarea unităților urbanistice complexe.

Juriul, care a fost compus din arhitecții Gustav Gusti, Horia Maicu, Gheorghe Pavlu, Nicolae Nedelescu, Dorian Hardt, Romeo Rău, Traian Chițulescu, a analizat cele 44 proiecte prezentate de arhitecți din toată țara și a atribuit următoarele premii și mențiuni :

Premiul I

Arhitecților Constantin Săvescu, Clarice Wohl, Dinu Gheorghiu, Gabriel Cristea, Romeo Belea, Adrian Panaitescu.

Premiul II—III ex aequo

Arhitecților Constantin Dobre, Cornel Dumitrescu, Mircea Mihai, Radu Tănăsioiu, Toma Olteanu.

Premiul II—III ex aequo

Arhitecților Gabriela Bertumé, Șena Farb.

Mențiuni:

Colectivelor formate din :

- Arhitecții Horia Hudiță, Lidia Ghelman.
- Arhitecții Boris Grünberg, Mihaela Slomnescu, Ion Geicu, Traian Popescu, Petre Derer.
- Arhitecții Tiberiu Kőlőnte, Andrei Varnai și cond. arh. Carol Bartha.
- Arhitecții Gheorghe Dumitrașcu, Ion Grigorescu, Șerban Manolescu, Dan Rusovan, Ion Răducanu.
- Arhitecții Aurelian Trișcu, Oprișan Ciurea, Adrian Panaitescu, Antonia Teodorov.

PREMII ȘI RECOMPENSE ALE UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. PENTRU ACTIVITATEA DE SISTEMATIZARE

Uniunea Arhitecților din R.P.R. a acordat pentru stimularea activității de sistematizare, pe anul 1963, două premii și anume :

arhitecților Boris Grünberg și Victor Sebestyén — autori, și Ion Geicu — coautor, pentru lucrarea « Schița de sistematizare a orașului Galați » ; arhitectului Constantin Enache pentru lucrarea « Detaliu de sistematizare a zonei industriale Iași ».

De asemenea s-a acordat și un număr de șase recompense constând din finanțarea integrală sau parțială a unor călătorii peste hotare.

VIZITE DE PESTE HOTARE

O delegație de arhitecți din R.S.F. Jugoslavia — Vladimir Ivanovici — Zagreb și Miodrag Matici — Belgrad, — ne-au vizitat țara între 9 și 22 mai a.c. În afara unor obiective culturale, sociale, industriale și de interes istoric din Capitală, Galați, Brașov, de pe Valea Prahovei și Litoral, oaspeții au făcut o serie de vizite la diferite institute de proiectare — I.P.B., I.S.C.A.S., I.P.C.T. — unde au fost informați asupra problemelor de sistematizare și reconstrucție ale orașelor noastre, de tipizare în construcțiile civile etc.

PLENARA FILIALEI GALAȚI A UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

În zilele de 24—26 aprilie a.c. s-au desfășurat la Galați lucrările plenarei filialei locale a Uniunii Arhitecților din R.P.R. Plenara a avut ca temă probleme ale sistematizării și reconstrucției orașului Galați.

La lucrări au participat: C. Scarlat, membru al C.C. al P.M.R. și prim-secretar al Comitetului regional al P.M.R. Galați, prof. arh. G. Gusti, vicepreședinte al C.S.C.A.S., ing. L. Stoian, secretar al Comitetului regional P.M.R. Galați, prof. arh. M. Locar, membru în C.S.C.A.S., C. Dumitrache, președinte al Comitetului executiv al Sfatului popular regional Galați, arh. A. Moiescu și L. David, secretari ai Uniunii Arhitecților din R.P.R., ing. V. Plesniță, vicepreședinte al Comitetului executiv al Sfatului popular regional Galați, arhitecți, ingineri, oameni de știință și artă din orașul Galați, arhitecți invitați din București și din alte orașe ale țării.

Pentru o mai bună cuprindere și cunoaștere de către participanți a problemelor specifice orașului, probleme care urmau să formeze obiectul dezbaterilor plenarei, în programul lucrărilor a fost inclusă, chiar în prima zi, vizitarea orașului. Deosebit de utilă a fost plimbarea pe Dunăre. Desfășurarea frontului orașului și al zonei portuare spre această magistrală naturală de circulație a oferit imagini lămuritoare asupra caracterului specific al aspectului general și al siluetei orașului.

În cuvîntul de deschidere a lucrărilor plenarei și în referatul de prezentare a fost subliniată importanța pe care o are acest eveniment pentru activitatea de reconstrucție socialistă a orașului Galați, plenara avînd ca scop o largă dezbateră a problemelor actuale ale arhitecturii și urbanismului, îndeosebi în ceea ce privește aspectele locale.

★

În referatul cuprinzător, prezentat de arh. O. Chivu, director tehnic al D.S.A.P.C.-Galați, s-a făcut o trecere în revistă a etapelor de dezvoltare a orașului Galați și a principalelor probleme puse de sistematizarea și reconstrucția lui, referat din care redăm următoarele:

«Amplasarea marelui combinat siderurgic constituie un eveniment de o importanță deosebită pentru dezvoltarea orașului Galați. Potrivit Directivelor Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, obiectivul cel mai important în perioada 1960—1970, pentru realizarea căruia vor fi concentrate însemnate mijloace financiare și cele mai bune forțe tehnice și organizatorice, este construcția noului combinat siderurgic, pîrghie hotărîtoare în dezvoltarea întregii economii naționale în anii următori...»

Concomitent se prevăd dezvoltări însemnate ale ramurilor industriale existente: metalurgie, construcții navale, industrii textile și alimentare, accentuîndu-se astfel profilul industrial al orașului.

Realizarea acestor investiții masive în industrie constituie desigur un salt calitativ pentru toate celelalte ramuri de activitate și creează premise noi pentru dezvoltarea și reconstrucția multilaterală a orașului. Aceste premise au stat la baza schiței de sistematizare întocmită în anul 1962 și a programului de reconstrucție care s-a desfășurat în ultima vreme...

Printre problemele importante pe care le ridică dezvoltarea industrială a orașului Galați se numără și realizarea unor legături de circulație corespunzătoare cu celelalte centre industriale și în special cu teritoriul înconjurător...

Se acordă o importanță deosebită legăturii cu orașul Brăila, a cărui industrializare accentuată în ultima perioadă creează premisele unei cooperări multilaterale între cele două orașe.

O altă problemă căreia i s-a acordat o atenție deosebită în cadrul schiței de sistematizare a fost reorganizarea rețelei de artere magistrale. Pentru rezolvarea acesteia s-a ținut seama de redistribuirea punctelor de interes în raport cu zona de locuit, prin crearea celor două noi zone industriale (C.S.G. și zona nord).

Orientarea unilaterală a tramei stradale existente spre zona portului a fost completată printr-o arteră nouă către intrarea principală a combinatului siderurgic, trecînd pe un viaduct peste Valea Cătușa. Această arteră va permite în același timp legătura cu zona actualului centru, prin strada 1 Mai, și cu șoseaua de deservire a zonei portuare. Realizarea acestor artere determină și poziția noului centru de greutate al orașului, care se deplasează astfel spre vest, în direcția combinatului, zonă în care se dezvoltă și noile cartiere de locuințe...

Problema repartiției fondului de locuit, în ipoteza creșterii intense a populației orașului și a măririi indicelui de suprafață locuibilă pe locuitor, în etapa de perspectivă, a făcut obiectul unei analize aprofundate în cadrul schiței de sistematizare. Pentru atingerea unui indice de 10 m² locuibil pe locuitor este necesar a se realiza un număr de cca. 50 000 de apartamente convenționale a 30 m² locuibili, ținînd seamă și de pierderile din fondul construit existent în etapa analizată.

Amplasarea noilor cartiere de locuit se prevede pe terasele superioare ale orașului, în paralel cu extinderea și restructurarea zonei de locuit la vest de strada Coșbuc și ocuparea platoului situat la sud-vest de Valea Țiglinei...

Organizarea zonei de locuit se va realiza pe baza principiului unităților urbanistice complexe, asigurîndu-se astfel repartiția uniformă a dotărilor pe teritoriul

orasului, eliminarea circulațiilor de tranzit din interiorul unităților de locuit și utilizarea economică a terenului...

Dezvoltarea economică a orașului Galați este însoțită, desigur, și de o creștere corespunzătoare a funcțiunilor administrative și culturale, în cadrul rețelei de orașe din țara noastră. Institutele de învățămînt superior existente și celelalte instituții de cultură vor avea un rol din ce în ce mai important în viața orașului, care va deveni astfel și un însemnat centru cultural și de învățămînt superior. Schița de sistematizare a ținut seama de aceste tendințe și a căutat să creeze un cadru corespunzător pentru dezvoltarea acestor instituții culturale și de învățămînt și să prevadă amplasamentele respective.

Spațiile plantate, foarte reduse și neglijate în trecut, urmează a fi dezvoltate în mod simțitor, ținînd seama și de necesitatea îmbunătățirii microclimei...

Începutul activității practice de reconstrucție a orașului Galați este marcat prin realizarea ansamblului central, care reprezintă pentru anii 1956—1959 una din lucrările de cea mai mare amploare din țară. Importanța lor rezultă nu numai din volumul mare de construcții, ci și din aspectul social-politic, acela de a satisface cît mai grabnic necesitățile stringente ale gălățenilor în domeniul locuințelor și dotărilor, de a șterge cît mai grabnic din memoria lor atrocitățile războiului care au transformat orașul în ruină. Totodată, acest ansamblu constituie o experiență în domeniul construirii unui centru de oraș, primul de acest fel din țara noastră...

Astăzi, principala activitate este axată pe realizarea fronturilor spre Dunăre și spre port, cît și pe amenajarea falezei, lucrări ce se află în curs de desfășurare.

Apariția marelui combinat siderurgic a dat orașului un impuls nou. Ritmul de dezvoltare crește vertiginos. Satisfacerea necesității cazării constructorilor noului combinat devine preocuparea de bază în domeniul construcțiilor de locuințe. În acest scop, trebuie realizate 2 500—3 000 apartamente pe an, ceea ce, față de ritmul de 500—600 apartamente pe an, programate anterior, reprezintă de 5—6 ori mai mult.

Ca urmare a principiilor stabilite prin noua schiță de sistematizare, activitatea de construcție a noului oraș se concentrează cu precădere în zona de vest și anume în cartierele Țiglina I și II...

În perspectiva imediată se pune o problemă teoretică și de soluționare practică privind concepția noii zone centrale a orașului.

Dezvoltarea acestei zone va trebui să stabilească de la început o concepție precisă a funcției respective, comparativ cu exemple similare în evoluția orașelor, precum și modul de legătură cu celelalte zone ale orașului.

Necesitatea punerii în valoare a construcțiilor ce vor face parte din această zonă va condiționa rezolvarea componenței sale, astfel încît să se evite separarea construcțiilor administrative de cele social-culturale sau comerciale, și legătura acestora cu zonele învecinate.

Valorificarea elementului natural, principal, al orașului — Dunărea — va trebui avut în vedere la soluționarea acestei zone, ținînd seama și de ipoteza realizării în viitor a unui nou acces în oraș dinspre artera de cornișă...

Pînă în prezent, prin realizarea ansamblului central, a cartierelor Țiglina I și II și a altor construcții din oraș, s-a înfăptuit o primă etapă, care oglindește de fapt concepția noastră din ultimii ani, cînd s-a declanșat activitatea majoră de reconstrucție a orașului.

De aici înainte, urmează ca, în ritm din ce în ce mai accentuat, orașul să se dezvolte în toate direcțiile, conform prevederilor stabilite în secția de sistematizare... »

★

Luînd primul cuvîntul la discuții, arh. R. Rău a adus unele precizări cu privire la soluțiile propuse prin schița de sistematizare și a scos în evidență principalele probleme legate de detalierea și traducerea în fapt a prevederilor schiței, care ar trebui să constituie obiectul dezbaterilor din cadrul plenarei. Ca teme de discuții mai importante, vorbitorul a propus modul de aplicare și reflectare a principiilor de organizare a unităților urbanistice complexe în rezolvarea microraiunelor din cartierul Țiglina I, — gruparea și organizarea funcțională a centrului de cartier și amplasarea lui față de zona deservită. O problemă actuală și mult dezbătută, propusă de vorbitor discuției, a mai fost aceea a tratării siluetei orașului și cornișei spre Dunăre. Ca probleme care încep să se ridice în sistematizarea a numeroase alte orașe, dar care se pun cu mai multă acuitate în sistematizarea orașului Galați, au fost sugerate spre discuție: diferitele aspecte ale rezolvării centrului și a viitoarei zone centrale a orașului, aspecte ale rezolvării compoziției, conținutului ansamblului central, a circulației.

Una din problemele care au fost reluate în repetate rînduri de vorbitori a fost aceea referitoare la posibilitățile de extindere în perspectivă a orașului. Arhitecții N. Georgescu, C. Enache, inginerii N. Mărgărit și I. Ciobotaru au subliniat în cuvîntul lor necesitatea asigurării unei posibilități de extindere a orașului pentru

etapa de perspectivă, dincolo de limitele prevăzute prin schița de sistematizare, prin reconsiderarea amplasamentului zonei industriale propuse în partea de nord-vest a orașului. În acest sens, arh. N. Georgescu s-a referit la extinderea spre nord spunând: « Într-una din planșele pe care le-am văzut în expoziție, se arată ca posibilă o oarecare extindere în spre lacul Brateș, în nord, și mă întreb de ce zona aceea a industriei locale sau de depozitare vine să ocupe un cartier care, din situația existentă, apare ca neconstruit, ajungând la o destul de mare apropiere de zona centrală a orașului. De altfel, amplasarea acestei porțiuni care este cuprinsă între calea ferată care merge la gara microraioului 12, de-a lungul magistralei ce duce la intrarea de nord a combinatului, vine să oprească o anumită intenție de conturare a orașului cu o bogată zonă verde... ». Din expunerea arh. C. Enache, care s-a ocupat pe larg de problema zonelor industriale, a rezultat chiar că teritoriul afectat zonei industriale din nord-vest este supradimensionat față de necesitățile reale și că amplasarea unora din unitățile propuse a fi grupate în zona de nord-vest, în zona industrială de est, respectiv pe platforma joasă a orașului, în legătură cu zona portului și cu complexul feroviar existent, ar putea prezenta importante avantaje economice și funcționale. Vorbitorul a mai abordat și problema raportului de mărime între suprafața teritoriului aferent zonelor industriale și a celui cuprins în perimetrul construit, arătând că datorită ponderii și concentrării mari a industriilor în oraș, vor apare dificultăți în ceea ce privește asigurarea posibilităților de cazare a populației, corespunzătoare gradului preconizat de dezvoltarea industriilor. Tot în legătură cu posibilitățile de extindere a orașului, ing. Ciobotaru a spus următoarele: « ... constat că orașul Galați este un oraș încorsetat din punctul de vedere al posibilităților de dezvoltare; dacă este așa, și realitatea ne-o demonstrează, trebuie să drămuim cu foarte mare atenție teritoriul pe care îl avem la dispoziție, pentru ca funcțiunile orașului să fie repartizate în teritoriu în proporțiile cele mai judicioase... De aceea, cred că se pune foarte imperios problema de a se vedea la ce teritorii industriale prevăzute în schiță se poate renunța, pentru a cunoaște din timp posibilitățile reale pe care trebuie să le avem în vedere în dezvoltarea de perspectivă. Aceasta cu atât mai mult cu cât cifra de 200 000 de locuitori înseamnă o populație cazată la 10 m² pe locuitor. Ori, noi știm de la bun început că în perspectivă indicele de locuibilitate va fi mult mai mare... »

O altă problemă dezbătută a fost aceea a structurii orașului în funcție de organizarea zonei centrale, de amplasarea principalelor dotări de importanță orășenească și de rezolvarea siluetei și a frontului spre Dunăre.

Ing. N. Damian a apreciat că zona centrală a orașului Galați trebuie rezolvată cât mai curând deoarece unele dotări cu care va fi mobilată această zonă au și început să fie executate. Această grabă este cu atât mai necesară cu cât dotările respective sînt de importanță politico-administrativă, social-culturală și comercială.

Aducînd salutul oamenilor de artă din orașul Galați, actorul N. Nicu a relevat activitatea și rezultatele pozitive ale arhitecților și urbanistilor în reconstrucția orașului. În continuare vorbitorul a remarcat: « ... Sînt de acord că acel centru, așezat unde a fost fixat, va fi un centru artificial fiindcă tendința populației... este ca centrul să fie spre Dunăre... ». În ceea ce privește rezolvarea siluetei și a frontului spre Dunăre, vorbitorul a adăugat: « ... Dunărea va trebui să arate nu așa cum arată în momentul de față. Eu văd, începînd de la actuala scară monumentală și pînă la Țiglina, numai debarcadere cu ambarcațiuni, cu care gălățenii să-și procure momente plăcute de recreație... ».

Din intervențiile referitoare la aceste probleme s-au desprins următoarele păreri aproape unanime:

- necesitatea amplasării și grupării principalelor dotări de importanță orășenească într-o zonă centrală a orașului, organizată astfel încît să fie acuzată orientarea acestuia către Dunăre, care să constituie elementul compozițional dominant;
- stabilirea amplasamentelor dotărilor în cadrul zonei centrale sau în eventuale centre de cartier (soluție susținută de arh. N. Scully și de alți vorbitori) va trebui să țină seamă de condițiile determinate de etapele de realizare și de posibilitățile de încadrare a noilor ansambluri de dotări, atît în situația existentă, într-o primă etapă, cît și în situația de viitor, proiectată;
- la rezolvarea ansamblurilor arhitecturale de pe faleză spre Dunăre și spre Brateș să se țină seamă de condițiile de climă și în special de vînturile dominante.

Aceste idei de bază au fost sintetizate în cuvîntul prof. arh. M. Locar: « Centrul, așa cum a fost prevăzut în schița de sistematizare, axat pe artera principală, pe legătura principală cu combinatul siderurgic, nu poate să ducă la o soluție favorabilă... »

Nu este vorba de a crea un centru în concepția veche a unei piețe închise, în care să-și găsească locul dotările cele mai importante ale orașului. Orașul, așa cum se dezvoltă Galațiul și cum se dezvoltă orice oraș în concepția noastră actuală, nu are un centru, ci are o zonă centrală, sau o suită de zone centrale, momente importante în desfășurarea acestui nucleu central, care trebuie să polarizeze investițiile cele mai importante, instituțiile cele mai importante ș.a.m.d.

Din acest punct de vedere eu văd, în primul rînd, necesitatea unei revizuirii a schemei stradale în sensul de a realiza o bună fluentă a circulației între vest și est...

Zona centrală, eu o văd la sud de această axă majoră a orașului, dezvoltată pînă la cealaltă magistrală importantă care este astăzi strada Brateș și legată organic de celelalte zone de interes ale orașului...

Mi se pare că sugestia făcută de a organiza centrul orașului spre Dunăre nu este logică din punct de vedere al condițiilor naturale, nu este nici favorabilă din punct de vedere al organizării orașului. Noi am vizitat Țiglina și am avut dificultăți să ajungem pînă la faleză din cauza vîntului puternic din aceste zile de primăvară. Vă închipuiți ce s-ar întîmpla cu așa-zisa piață centrală sau zonă centrală deschisă foarte larg spre Dunăre!... Cred chiar că nu a fost întîmplătoare organizarea vechiului Galați, adică întoarcerea spatelui său spre Dunăre...

Noi vrem să dăm orașului o față spre Dunăre și consider justă această poziție, dar gradarea acestor deschideri spre oraș, dimensionarea lor, suita elementelor care se succed spre nord trebuie altfel făcută. Nu mai vorbesc de plantațiile care trebuie organizate de așa manieră încît să putem bara în cea mai mare măsură efectele nefavorabile ale acestui element natural ».

Prof. arh. Gh. Petrașcu și prof. arh. R. Laurian, scoțînd în evidență importanța rezolvării frontului și falezei spre Dunăre, care reprezintă un potențial deosebit al orașului și un element ce poate fi valorificat cu mult succes pentru crearea unei compoziții urbanistice și arhitecturale specifice orașului, au subliniat necesitatea aprofundării studiilor pentru această parte a orașului înainte de a se trece la realizarea în continuare a construcțiilor.

Ing. N. Mărgărit și arh. M. Silianu au abordat în mod special în cuvîntul lor, pe lîngă unele probleme cu caracter general, probleme de circulație și de transport orășenesc în comun.

Ing. N. Mărgărit a atras atenția proiectanților schiței de sistematizare asupra necesității adîncirii studiilor privind circulația în zona industrială de est și a reconsiderării traseului rocadei în partea de est, în zona cornișei spre Brateș. De asemenea, a arătat că ar fi necesară o mai clară exprimare a penetrației dinspre Brăila și Focșani, care nu trebuie să pătrundă întîmplător în rocadă, ci mai fluent către centrul orașului. Interferența între căile rutiere și calea ferată și căile rutiere între ele, trebuie rezolvată denivelat.

În legătură cu soluțiile propuse pentru transportul în comun, arh. M. Silianu și-a exprimat părerea că în condițiile specifice orașului Galați nu trebuie să se renunțe la transportul în comun cu tramvaiul, acesta fiind singurul care în condițiile actuale poate satisface un transport de mare capacitate.

Numeroși vorbitori au insistat asupra necesității amenajării în cadrul orașului și în teritorii preorășenesc a unor zone de recreație și agrement.

Arh. Șt. Cocioabă a scos în evidență posibilitățile ample și avantajele pe care le-ar putea oferi amenajarea unui parc de agrement și sport cu baze nautice în partea de nord a orașului, pe malul lacului Brateș. Amenajarea lacului Brateș ar avea și importante consecințe asupra întregului aspect al părții de nord-vest a orașului.

Arh. Șt. Boboce a subliniat necesitatea amenajării și valorificării unor zone din teritoriul preorășenesc ca locuri de recreație, nu numai pentru populația orașului, dar și pentru populația din regiunea înconjurătoare și a propus ca studiul amenajării acestor zone de recreație și turism să fie făcut în două etape.

În legătură cu aceste probleme au mai semnalat necesitatea construirii unei săli de sport, a amenajării acestor zone de agrement, ing. S. Teodorescu, arh. A. Popa și alți vorbitori.

Acestora le-a răspuns arh. B. Grünberg care, luînd cuvîntul, a spus: « În prevederile schiței de sistematizare este inclusă amenajarea a trei zone de turism și odihnă în teritoriu: una la nord, pe malul lacului Brateș; alta pe malul opus al Dunării în zona Măcin, unde există posibilități de plajă și plantații foarte favorabile; și a treia, la punctul numit « Cotul pisicii ». ... Vreau să arăt însă că aceste chestiuni sînt legate de anumite dificultăți și de investiții destul de serioase... »

Referindu-se la realizările noi din oraș, majoritatea vorbitorilor au făcut aprecieri pozitive.

Cu privire la piața centrală a orașului, prof. arh. Gh. Petrașcu a spus: « Mi se pare că această piață are multe merite; este un spațiu care îți oferă satisfacții, chiar dacă se poate discuta că cutare front ar fi trebuit să fie mai înalt pentru ca venind de la Dunăre să-l vezi mai sus, că nu știu care unghi ar fi fost mai bine să nu fie etc. Acestea sînt lucruri de amănunt. »

Consider însă că piața pe care orașul Galați o are astăzi, reprezintă o reușită care ar trebui analizată cu atenție de arhitecți, pentru ca nu cumva, umblînd mereu după noutăți, să nu profităm suficient de propria noastră experiență... »

Cealaltă mare realizare este cartierul Țiglina, în legătură cu construcția căruia prof. arh. Gh. Petrașcu a spus, printre altele: « Incontestabil că prin amplasarea problemei, prin terenul variat, prin noutatea principală cu care a fost făcută, această realizare merită toată atenția și toată stima noastră. Există însă și unele observații critice pe care Țiglina le poate ocaziona și de care este bine să ținem seama în viitoarele noastre lucrări... »

Țiglina, din punctul de vedere al compoziției urbanistice, nu mi se pare de loc monotonă și chiar are lucruri reușite, desfășurări, incinte... În scurta vizită făcută acolo s-a remarcat lipsa unei suficiente deschideri a incintei principale, în special spre faleză, care este închisă cu o bară lungă, rămîind o simplă spărtură de 15—20 m... Totuși, după părerea mea, pe care o susțin fără ezitare, Țiglina este monotonă din punctul de vedere al clădirilor cu care este realizată, prea de multe ori repetate; domină bara, chiar dacă e mai lungă sau mai scurtă; elementele înalte sînt puține și, regret, cam masive... Sînt convinși însă, că atunci cînd vor crește

copacii, cînd vor apare suprafețe înverzite, cînd copiii se vor juca în incintele bine făcute, Țiglina va deveni mai simpatcă decît este în momentul de față ».

Referitor la rezolvarea centrului de cartier Țiglina, prof. arh. M. Locar, a arătat următoarele: « În ceea ce privește centrul de cartier, care a constituit aproape obiectul principal al discuțiilor de arhitectură, sistemul de organizare este just, după părerea mea. Concentrările acestor dotări importante, într-un singur punct de interes, sînt judicioase. Nu știu însă dacă concentrarea nu este dusă prea departe. Mă întreb dacă un centru de cartier care cuprinde în același punct centrul comercial, de deservire, cluburi, toate dotările cartierului, nu este o soluție ce ar trebui abandonată. . . Concentrarea aceasta masivă răpește întregului cartier posibilitatea de a-i da o anumită viață, de a alcătui și alte centre de interes. . . Oamenii, în special poporul nostru, care este comunicativ, care simte nevoia de a se întîlni, consideră că strada aceasta fără viață, în care se succed blocuri anonime, nu oferă acea atmosferă vie a orașului care este cerută de populație și este în tradiția poporului nostru. . . Mi se pare că ideea care a fost încercată aici — aceea de a nu fărîmița, ci de a se întinde această zonă, de a o lega de arterele importante de circulație — este ideea pe care trebuie s-o urmărim ».

În cuvîntul său, arh. A. Moiescu a făcut unele observații interesante asupra metodologiei de elaborare și conținutului schițelor de sistematizare, plecînd de la dinamismul și rapiditatea transformărilor pe care le înregistrează orașele în dezvoltarea lor, datorită ritmului accentuat al procesului de industrializare.

În aceeași ordine de idei, prof. arh. G. Gusti a arătat că « oricît am fi de cunosători ai perspectivei, ne este foarte greu să exprimăm o imagine fotografică a orașului în anul 1980 », și în continuare: « Noi trebuie să găsim forțe ca să putem exprima într-un anumit fel desfășurarea, în dezvoltarea pe etape generale, a acestui organism viu care este orașul, cu o primă haltă în 1980, indicînd — cu toate că nu cunoaștem elementele tematice de detaliu — acele potențiale și direcții de principiu de dezvoltare, capabile să ne împiedice astăzi de a face greșeli grave, care să dăuneze dezvoltării de mîine ».

Problemele de estetică urbană și arhitecturală, problema varietății și amprenteii proprii au fost reluate de numeroși vorbitori. Prof. arh. M. Locar, referindu-se la indicațiile date de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința orașenească de partid a orașului București, privind arhitectura în toate aspectele ei, a spus: « Cred că determinantele acestea de peisaj, geografice etc. cuprind un loc foarte mare, dar locul tradițiilor, chiar dacă orașul Galați nu are tradiții de arhitectură valoroase, locul tradițiilor arhitecturii acestui colț al țării noastre, al acelor tradiții care pot să genereze numai dezvoltarea mai departe, nu al unei tradiții care să ne ducă doar la o situație statică, cred că locul acestor tradiții trebuie luat în considerație. . . » În continuare, arh. P. H. Ionescu a observat că realizarea arterei de-a lungul Dunării spre Brăila ar constitui un punct cîștigat în specificul orașului. De asemenea, ing. C. Ionescu-Fulger a propus ca pe viitoarea faleză — în locul unor spații verzi care să urce pînă sus unde se construiesc blocurile — să se amplaseze o serie de vile cu un etaj care ar crea o variație, « vile în a căror execuție s-ar putea introduce un stil românesc » și ar constitui totodată un model pe toată cornișa de la intrarea orașului pînă în port.

Prof. arh. G. Gusti a abordat o serie de probleme care nu se referă exclusiv la cadrul orașului Galați, ci au valoare de generalizare și care, dacă ar fi abordate și rezolvate cu succes în timp, ar constitui un ajutor nu numai la soluționarea problemelor concrete ale Galațiului, dar și la soluționarea problemelor centrale de construcții, arhitectură și sistematizare ce se pun pentru întreaga rețea urbană a țării. Ca deosebit de importante pot fi reținute referirile cu privire la tratarea orașului în cadrul teritoriului înconjurător și la rolul beneficiarilor în procesul de proiectare.

Au mai luat cuvîntul ing. N. Nicolau, arh. B. Gheorghiu, arh. Gh. Sebestyén, prof. ing. I. Egri, ing. O. Coșovliu, ing. I. Huber, care au făcut aprecieri asupra realizărilor arhitecturale din ultimii ani din orașul Galați, precum și unele propuneri constructive.

Ing. V. Plesnilă a subliniat părțile pozitive ale schiței de sistematizare realizată de ISCAS și ale ansamblului creat în Galați, oprindu-se asupra unor propuneri făcute de proiectant care au fost scoase din proiect de unele organe de avizare, lucru ce împieteează asupra bunei desfășurări a vieții orașului.

Înainte de încheierea lucrărilor a luat cuvîntul ing. L. Stoian, secretar al Comitetului regional P.M.R. — Galați, care a făcut o trecere în revistă a realizărilor în domeniul arhitecturii din orașul Galați, aducînd o serie de precizări utile la problemele care au fost dezbătute în plenară. În ceea ce privește calitatea lucrărilor și aportul arhitecților, inginerilor și tehnicienilor în opera de construcție a orașului, ing. L. Stoian a apreciat că aceștia au înțeles sarcina pe care au avut-o și au depus toate eforturile pentru a o duce la îndeplinire.

În cuvîntul de încheiere a lucrărilor plenarei filialei Galați a Uniunii Arhitecților din R.P.R., arh. A. Moiescu, secretar al Uniunii Arhitecților, a precizat că propunerile deosebit de interesante făcute de participanții la plenară vor fi sintetizate într-un material care să constituie un ajutor prețios pentru organele locale și centrale în rezolvarea problemelor de sistematizare, atît a Galațiului cît și a altor orașe.

Arh. ROMEO RĂU

A VIII-a SESIUNE ȘTIINȚIFICĂ A CADRELOR DIDACTICE DIN INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ «ION MINCU»

Cea de a VIII-a sesiune științifică a cadrelor didactice din Institutul de arhitectură « Ion Mincu » (București, 17—18 aprilie 1964) constituie o prezență activă a arhitecturii noastre într-o perioadă plină de semnificații pentru viața întregii țări și, implicit, pentru îndeletnicirea noastră. Anul împlinirii a două decenii de la eliberarea patriei prilejuiește nu numai un bilanț festiv, ci și un bilanț mai deosebit, inedit, prin măreția unică a realizărilor, prin caracterul acestora, prin sensurile profunde, prin perspectivele și promisiunile pe care acestea ni le prevestesc pentru viitor.

Momentul acesta semnificativ din uriașul efort — călăuzit de rodnică concepție marxist-leninistă și condus de Partidul Muncitoresc Român — al angajării noastre într-o confruntare fără precedent cu marile probleme ale vieții contemporane, al împlinirii zilnice a înaltelor țeluri urmărite de revoluția socialistă se oglindește — cum era firesc — și în lucrările celei de a VIII-a sesiuni științifice a cadrelor didactice, în două aspecte esențiale care o definesc calitativ față de sesiunile anterioare :

1. Prezentarea unor sinteze complexe, de bilanț și de perspective, pe planurile hotărâtoare ale pregătirii cadrelor de specialiști, necesare acestui important sector al edificării noastre socialiste, și ale individualizării arhitecturii noastre în raport cu arhitectura contemporană mondială.

2. Cuprinderea convergentă a tematicii lucrărilor, a soluțiilor propuse și a pozițiilor pe care s-au situat lucrările și discuțiile, într-o dezbatere activă nu *despre* ci *pentru* arhitectura noastră, pentru ridicarea permanentă a teoriei și practicii la nivelul cerut de întreaga noastră construcție socialistă.

În cadrul primei sinteze « *Orientarea și sarcinile învățămîntului de arhitectură în raport cu problemele actuale și de perspectivă apropiată ale arhitecturii noastre* », prezentată în cuvîntul de deschidere a sesiunii rostit de prof. arh. Ascanio Damian, rectorul Institutului de Arhitectură, se definesc principalele probleme ale arhitecturii noastre, din care selectăm următoarele :

— Arhitecturii, căreia îi revine menirea de a crea cadrul material în care să se desfășoare activitățile umane fundamentale — îndeletnicirile productive, de cultură, de odihnă, recreative — i se pretinde să realizeze, odată cu spațiul riguros organizat, și o autentică ambianță estetică. Astfel, sfera ei de preocupări se extinde și atinge limite de mare complexitate. Integrată, cu toate resursele sale, atît în planul cerințelor utilitare cît și în cel al nevoilor spirituale, arhitectura devine un fenomen singular în tabloul activităților umane, prin esența sa bivalentă.

— Marile prefaceri ale epocii noastre, petrecute pe plan mondial și pe cel național, sînt de natură să influențeze puternic, fundamental, producția arhitecturală. Trebuie avută în vedere, în primul rînd, revoluția tehnico-științifică contemporană, care deschide perspective noi și, ca atare, un cîmp de cercetare vast gîndirii arhitecturale și, desigur, noi posibilități de afirmare a geniului uman. În același timp, trebuie să ținem seama că revoluția socialistă — fenomen de asemenea mondial — a generat schimbări esențiale în conținutul relațiilor economice și sociale la o serie de popoare, afirmînd-o ca unică soluție pentru echilibrarea vieții economice și social-politice a omenirii. Fenomenul de arhitectură și-a îmbogățit substanțial conținutul prin volumul de construcții, prin varietatea programelor și a obiectivelor ce le are de îndeplinit, prin concepția unitară ce stă la baza practicii constructive.

— Sub îndrumarea partidului, a cărui grijă pentru problemele de construcții a fost recent reconfirmată prin cuvîntul pe care tovarășul Gheorghe Gheor-

ghiu-Dej l-a rostit la Conferința organizației de partid a orașului București, arhitecții și constructorii noștri au obținut succese importante. Pentru continuarea acestor succese, cele mai importante probleme ale arhitecturii noastre sînt acum și vor fi în viitorul apropiat legate de o dezvoltare în continuare și în ritm din ce în ce mai accentuat a activității constructive și de echipare materială a patriei noastre.

— Pe diverse linii și chiar de la cel mai înalt nivel s-a criticat monotonia din practica noastră arhitecturală. Este de criticat și preluarea facilă, fără simț critic, a unor procedee, formule și tipuri de realizări de prin alte părți. Se insistă, pe bună dreptate, față de această stare de lucruri, ca, pe lângă altele, să se manifeste și cuvenita preocupare pentru aspectul estetic, varietate și grijă față de caracterul specific al unor așezări și orașe. Nu începe însă îndoială că problema unei afirmări autentice este condiționată și de interesul ce-l vom purta moștenirii noastre, prin asimilarea tradiției, care — într-o imaginează «ștafetă a generațiilor» — înseamnă continuă prefacere și, într-o asemenea accepție, este sinonimă cu progres.

În raport cu aceste probleme sînt precizate orientarea și sarcinile învățămîntului de arhitectură.

— Învățămîntul nostru de arhitectură este cu hotărîre orientat în sensul unei cunoașteri aprofundate a vieții, a realităților actuale. În acest scop, programul de învățămînt și conținutul activității didactice extinde permanent aria acestei cunoașteri, abordînd în esență atît preocupările majore din cadrul profesiei, cît și pe cele ale contextului social și cultural în care viitorii specialiști își vor desfășura activitatea.

— Principala grijă este aceea de a dezvolta modul de gîndire al studenților în trei direcții principale: formarea unei concepții realiste, sintetice și personale. Pe această bază, prin practica de proiectare, tinerii arhitecți vor fi în stare să-și desăvîrșească pregătirea, să-și dezvolte înclinațiile proprii pe un fond sănătos, avînd perspectiva de a putea da operei lor și o eventuală amprentă originală.

Bineînțeles că o gîndire realistă nu se poate concepe fără un solid fundament științific-tehnic. Școala noastră se pare că a găsit o formulă de just echilibru în cadrul programei actuale, prin numărul de ore acordat practicii proiectării, studiilor teoretice, tehnico-matematice și umaniste.

Gîndirea sintetică implică un proces de valorificare accentuat, selecționarea cu acuitate, din informația diversă, a acelor date care concură la realizarea cea mai corespunzătoare condițiilor noastre, a obiectului de proiectat.

În sfîrșit, studentul trebuie educat astfel încît să-și formeze o gîndire personală, garanție de calitate a viitoarelor realizări. Acest îndemn la o gîndire cuprinzătoare, în stare să distingă esențialul, trebuie inoculată studenților prin conținutul cursurilor și prin metoda de îndrumare în activitatea de atelier, prin orientarea lor spre studiul individual și spre munca științifică independentă.

Ca detalieri a orientării și sarcinilor învățămîntului de arhitectură, în cadrul studiilor de anul I, în atelierele de arhitectură generală, lucrarea «Introducere în proiectarea de arhitectură», elaborată de colectivul catedrei sub conducerea prof. arh. Nicolae Lupu, întemeiază conținutul tematicii și metodică pe evoluția învățămîntului pînă în anul 1960 și experiența anilor universitari 1961—1963.

În cadrul celei de a doua sinteze, avînd ca punct de plecare partea referitoare la arhitectură din cuvîntul rostit de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința organizației de partid a orașului București, lucrarea profesorului arh. Gheorghe Petrașcu: «Trăsături proprii și aspect variat în arhitectura contemporană din R.P.R.» recurge la analiza cîtorva exemple din cele mai semnificative oferite de istoria arhitecturii universale:

— stabilind prin ce s-au deosebit în trecut construcțiile din epoci și locuri diferite, precum și cele din aceeași epocă și chiar din același loc;

— precizînd cauzele care au determinat efectul diferențierii;

— definind în concluzie noțiunile de bază: amprentă (o rezultată, o expresie globală a unui ansamblu de trăsături); trăsătură (în cazul arhitecturii, un semn caracteristic, manifestîndu-se ca aspect, deci legat de forme, determinat de unul sau de un ansamblu de factori condiționînd producția arhitecturală); trăsături comune și proprii; specific; aspect variat; factori subiectivi, raportați la producția de arhitectură.

Pe acest fundament consolidat sînt expuse:

— Principalele caracteristici ale arhitecturii contemporane mondiale (născute din necesitatea de a corespunde, mai exact decît o mai putea face vechea arhitectură zisă a stilurilor istorice, comenzii sociale modificată și în continuă transformare).

— Condițiile în care se dezvoltă, stadiul de rezolvare a problemelor ce o confruntă și direcțiile urmate pentru soluționarea dezideratelor neîmplinite (în condițiile lumii capitaliste, arhitectura modernă a generat, de timpuriu, curente și alături de calități incontestabile, apar probleme pe care arhitectura mondială contemporană nu le-a putut rezolva, fiind din această cauză discutată și criticată chiar de către acei care o susțin și o fac).

— Faptul că reducerea rapidă a decalajului ce exista între dezvoltarea noastră tehnico-materială și implicit culturală, față de a altor popoare, dezvoltare obligatorie

ca o consecință a instaurării în țara noastră a orînduirii socialiste, a determinat ca și arhitectura noastră contemporană să prezinte asemănări cu cea produsă peste hotare.

În încheiere :

— Se conchide că trăsăturile proprii și aspectul variat în arhitectura contemporană pot fi accentuate și sporite, date fiind unele condiții particulare care continuă să existe și au chiar un caracter de permanență în cadrul unei evoluții legate de mediul geografic, de aptitudinile poporului nostru, de moștenirea culturală, de organizarea independentă și cea mai potrivită a vieții naționale, de diversitatea indivizilor care se poate accentua prin perfecționarea fizică și spirituală, de originalitatea și forța de muncă a creatorilor ridicați între ei.

— Se arată în ce ar trebui să constea trăsăturile proprii și varietatea pentru a deveni valori durabile, iar strădania de a le obține să se înscrie pe direcții real progresiste.

Se subliniază că trebuie acționat în privința traducerii în programe a comenzii noastre sociale, pentru formularea corespunzătoare a necesităților societății, familiei, individului, în prezent și în perspectivă, cu înțelegerea că trăsăturile proprii și aspectul variat vor fi accentuate și sporite în paralel cu ridicarea calității arhitecturii noastre din toate punctele de vedere.

★

Completînd, adîncind și îmbogățind aceste sinteze, sesiunea a mai dezbătut :

I. — PROBLEMELE SISTEMATIZĂRII, sub aspectele esențiale :

— Eficiența economică, tratată în lucrarea « *Căi de ridicare a eficienței economice în construcția ansamblurilor urbanistice din țara noastră* » (autori : prof. arh. Gustav Gusti, asist. arh. candidat în științe Alexandru Budișteanu), sinteză a principiilor și elementelor care determină sporirea eficienței economice în construcția orașenească, dintre care au fost desprinse cele care au un rol preponderent în atingerea obiectivului propus : necesitatea proiectării unităților urbanistice complexe pînă la treptele superioare (cartier, sector, oraș) ; determinarea unor măriimi optime ale unităților urbanistice complexe ; alegerea judicioasă a densității locuibile și a regimului de înălțime, introducerea unor procedee de construcție avansate ; reducerea dislocărilor de familii și a demolărilor de construcții existente.

— Rezolvarea funcției de producție industrială, domeniu în care lucrarea « *Industria, zonă funcțională a orașului sau a teritoriului* » (autor : conf. arh. Constantin Enache) seizează și combate dualitatea oraș-industrie și consecințele acestei concepții ; propune integrarea organică a industriei în organismul orașenesc sau teritorial prin tratarea efectivă a industriei ca zonă funcțională unică cu acest profil, și formarea zonei de industrie din unități structurale specifice ; formulează trei trăsături specifice noi, fundamentale, ale orașelor noastre — integrarea organică a industriei în organismul orașenesc, flexibilitatea maximă și varietatea deosebit de mare ce se poate obține în consecință.

— Rezolvarea funcției de producție agricolă, funcție pe care lucrarea « *Sistemizarea centrelor de producție și de locuit în cadrul teritoriului agricol* » (autori : conf. arh. Ion Ghica-Budești, asist. arh. Mircea Stănculescu) o analizează în condițiile specifice țării noastre. Se subliniază necesitatea ca amplasarea diferitelor tipuri de centre de producție agricolă să fie coordonată cu amplasarea zonelor de locuit și a celorlalte zone funcționale ale teritoriului, pe toate treptele de complexitate : raion, microregiune, regiune, teritoriul întregii țări. În încheiere, se analizează principalele probleme ridicate de restructurarea și comasarea rețelei de așezări, ca măsură premergătoare obligatorie pentru rezolvarea cu succes a sistemizării fiecărei localități.

— Încadrarea organică în structura modernă a orașelor a ansamblurilor și monumentelor de arhitectură, tratată complex în lucrările :

• « *Rolul monumentelor istorice în păstrarea specificului orașelor* » (autor, prof. arh. Grigore Ionescu) în care se expune evoluția istorică a ideilor legate de necesitatea păstrării și valorificării operelor de arhitectură ale trecutului ; se analizează condițiile dezvoltării și factorii care au determinat diferențierea orașelor ; se scoate în evidență rolul deosebit pe care îl pot avea, în păstrarea particularităților specifice orașelor noastre, monumentele și ansamblurile arhitecturale istorice constituite și existente în mai toate centrele noastre urbane.

• « *Probleme de sistematizare a centrelor istorice ale orașelor și de valorificare urbanistică a monumentelor istorice* » (autor, lector arh. candidat în științe Gheorghe Curinschi), lucrare în care, pornindu-se de la cercetarea unui bogat material documentar privind aspectele teoretice și metodologice ale sistematizării centrelor istorice și valorificării urbanistice a monumentelor, se formulează concluzii aplicabile centrelor istorice ale orașelor din țara noastră ; referindu-se la problemele conservării valorilor istorice de natură urbanistică cit și la problemele raporturilor între moștenirea istorică și construcția contemporană, se semnalează unele căi către abordarea sistematizării centrelor istorice în condițiile menținerii particularităților istorice-constituite ale orașelor și realizarea unor noi ansambluri cu caracter specific.

• « *Ansamblul urbanistic central al orașului Sibiu* » (autori : prof. arh. Grigore Ionescu, lector arh. candidat în științe Gheorghe Curinschi ; colaboratori arh. H. Niedermayer, arh. A. Mironescu), culegere de relevee și un studiu introductiv referitoare la grupul celor trei piețe centrale ale orașului Sibiu, constituind o

contribuție la cunoașterea aspectelor specifice pe care le-a căpătat în trecut urbanismul pe teritoriul țării.

• «Schimburi de influență și de experiență între arhitectura populară și cea monumentală veche în Țările Române» (autori: prof. arh. Grigore Ionescu, conf. arh. Adrian Gheorghiu), și «Proporții și trasee geometrice în arhitectura populară românească» (autor, conf. arh. Adrian Gheorghiu), completează în detaliu problematica ansamblurilor și monumentelor de arhitectură.

II. — PROBLEMELE LOCUINȚEI abordate sub variate aspecte:

— Caracteristicile determinate de condițiile specifice ale orînduirii noastre, în lucrarea «Particularitățile locuinței de masă în funcție de dezvoltarea bazei tehnico-materiale a societății socialiste» (autor, conf. arh. Ignace Șerban, laureat al Premiului de Stat) care analizează particularitățile și factorii care influențează stabilirea acestei teme, parametrii materiali care impulsionează întreaga activitate de proiectare și construcție a locuințelor; stabilește tipurile de apartamente determinate de structura familiei în perspectivă și rezolvate astfel încît, deși realizate în etapa actuală, să permită și în viitor creșterea confortului.

— Îmbunătățirea variației locuinței din punct de vedere al funcțiunii și al impresiei spațiale, în lucrarea «Unele probleme ale proiectării de locuințe» (autor, conf. arh. Mircea Alifanti). Tezele expuse sînt susținute prin numeroase schițe și planuri, elaborate pe baza folosirii unui sistem constructiv din stîlpi și grinzi de beton armat; exemplele arată posibilitățile de modulare și tipizare, de mărire a tipurilor de plan folosite astăzi, de obținerea unei varietăți de aspect a clădirilor.

— Costul, în lucrarea «Influența numărului de etaje asupra costului ansamblului de locuințe» (autor, conf. arh. Adrian Gheorghiu), în care se definesc parametrii de care depinde dimensionarea «grupe de locuințe» și se stabilesc unele relații între ei; determinînd costul blocului în funcție de apartamentele tip asamblate și de numărul de etaje, ca variabilă independentă, se obține numărul de etaje ca valoare care face minim acest cost.

III. — PROBLEMELE CLĂDIRILOR DE DOTARE A ORAȘULUI au fost insuficient abordate în cadrul unui singur program: «Contribuții la studiul clădirilor de învățămînt» (autori, membrii catedrei de proiectare arhitecturală; referent conf. arh. Mircea Alifanti). Studiul cuprinde școlile elementare și medii, urmînd a fi completat cu ansamblurile pentru învățămîntul superior. Se arată importanța și utilitatea studierii programelor de învățămînt în cadrul ciclului de proiectare a atelierelor; se analizează tendințele de dezvoltare a acestei categorii de clădiri la noi și în alte țări, realizările din țara noastră, precum și o serie de proiecte elaborate în ultimii trei ani de studenți ai institutului.

IV. — PROBLEMELE STRUCTURAL — CONSTRUCTIVE fac obiectul a două lucrări:

— «Betonul în arhitectură» (autori: conf. arh. Anton Moisesescu, ing. Eleodor Săftoiu), amplu studiu cuprinzînd generalizarea vastei experiențe — de peste 100 de ani — a utilizării betonului armat în arhitectură; analiza tipurilor de structuri în funcție de raționalitatea lor constructivă și economică și de efectul lor funcțional și estetic; precizarea relațiilor dintre diverse scheme statice și tehnice de execuție și aplicabilitatea lor rațională în cazurile curente din proiectare; sintetizarea posibilităților constructive, economice și estetice ale structurilor de beton armat.

— «Alcătuirea structurii de rezistență pentru realizarea locuințelor din panouri mari» (autori: prof. ing. Mihai Hanganu, conf. ing. Andrei Zăcopceanu), lucrare în care, în urma analizei proiectelor de locuințe din panouri mari executate la noi, se fac propuneri pentru alcătuirea corespunzătoare a structurilor de rezistență și a îmbinărilor dintre panouri, în vederea aplicării lor la noile proiecte pentru blocuri de locuințe din regiuni seismice.

O formă de îmbogățire și de prelungire în timp a acestor dezbateri au constituit-o și cele trei expoziții inaugurate cu prilejul sesiunii:

— Expoziția catedrei de desen și modelaj — «Construcții noi din orașele patriei» care a reprezentat nu numai valorificarea unor potențiale și modalități de exprimare artistică a realizărilor arhitecturii noastre, ci și un prilej în plus de cunoaștere, înțelegere și popularizare a acestor realizări.

— Expoziția de schițe și fotografii ale conf. arh. Constantin Enache cu tema «Industria, zonă funcțională a orașului sau a teritoriului».

— Expoziția de fotografii artistice, lector ing. Silviu Comănescu, cu tema «Monumente istorice din țara noastră».

Pe linia generală, mereu ascendentă, a tuturor înfăptuirilor, dezbaterile pentru arhitectura noastră ne angajează în descifrarea și dezvoltarea a tot ceea ce este valoros în toate domeniile arhitecturii celor douăzeci de ani de la Eliberare; în formularea teoretică și în formarea practică a amprentei proprii arhitecturii noastre, amprentă realizată pe toate treptele de la sistematizarea teritoriului țării pînă la decorația interioară și mobilierul încăperilor în care locuim sau lucrăm; în precizarea orientării și sarcinilor învățămîntului nostru pe fiecare treaptă a practicii de arhitectură.

Conf. arh. CONSTANTIN ENACHE

O NOUĂ ETAPĂ ÎN PROIECTAREA ANSAMBLURILOR DE LOCUINȚE DIN ORAȘUL BUCUREȘTI

În ultima vreme Institutul Proiect-București se preocupă tot mai activ de ridicarea calității proiectelor noilor ansambluri de locuințe ce se realizează, pe scară crescândă, în Capitală.

În cadrul acestor preocupări, Cercul Uniunii Arhitecților din institut a organizat un program de dezbateri și conferințe cu privire la tratarea urbanistică și arhitecturală a acestor ansambluri.

În prima parte a programului, la mijlocul lunii octombrie 1963, s-a redactat o *temă* care fixa problemele esențiale pe care urmau să se axeze dezbaterile.

Către sfârșitul lunii octombrie 1963 s-a organizat, în două etape, vizitarea importantelor ansambluri de locuințe Balta Albă, Drumul Taberei, Nițu Vasile, Giulești, Jiului și Șoseaua Giurgiului.

Vizitele pe teren au fost făcute de către un colectiv de 65 persoane, format din arhitecți și ingineri cu funcții de răspundere în cadrul institutului, precum și din reprezentanți ai C.S.P., C.S.C.A.S., S.A.S., S.T.I., D.G.C.M., și C.T.S. din Sfatul Popular al Capitalei.

În a doua parte a programului, ca urmare a deplasărilor pe teren și a examinării expoziției de proiecte ale ansamblurilor vizitate, Cercul Uniunii Arhitecților a organizat, la începutul lunii noiembrie 1963, două ședințe de discuții cu participarea activă a arhitecților și inginerilor din institut care au fost prezenți și la prima parte a programului.

Discuțiile, desfășurate pe baza observațiilor făcute pe teren, a analizării proiectelor expuse și a prezentării lor de către șefii de proiect complex, au urmărit tratarea următoarelor probleme principale, formulate inițial în *tema* dezbaterilor:

- problemele actuale și de perspectivă ale concepției urbanistice complexe pentru ansamblurile noi de locuințe, în vederea satisfacerii necesităților crescânde de confort ale vieții urbane socialiste;
- problemele actuale ale aspectului arhitectural, ale caracterului propriu și ale specificului regional, în condițiile tipizării și industrializării;
- unele principii actuale în organizarea rețelilor comerciale;
- circulația pietonilor și a mijloacelor mecanizate de transport.

Au rezultat atunci o serie de păreri, deseori valoroase și uneori diferite, pe care o comisie restrânsă trebuia să le sintetizeze într-un referat ce urma să fie supus discutării proiectanților din institut.

La 8 și 10 aprilie a.c. au avut loc, la sediul central al Sfatului Popular al Capitalei, dezbaterile finale ale programului sus amintit, în prezența a numeroși invitați reprezentând conducerile S.P.C., C.S.P., C.S.C.A.S. și U.A., conducători ai unor secțiuni din S.P.C., arhitecți din alte institute de proiectare și proiectanți din Institutul Proiect-București.

Aceste dezbateri finale, la care au participat activ, în afară de numeroși arhitecți, și conducători ai S.P.C. și C.S.P., au fost deschise, vii, valoroase, și s-au axat în-deosebi pe indicațiile pe care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej le-a dat, cu prilejul Conferinței organizației de partid a orașului București, din 16 februarie a.c., în ce privește noile ansambluri de locuințe. Precum se știe, în aceste indicații sînt formulate cu concizie și claritate o serie de aprecieri, de critici și de îndrumări care, în ansamblu, determină premisele realizării unor noi progrese în activitatea urbanistică și arhitecturală și constituie un prețios sprijin acordat de conducerea statului nostru construcției Capitalei și muncii de creație a arhitecților.

În cadrul acestor ultime dezbateri au fost abordate principalele probleme, cuprinse în indicațiile conducerii de stat, cu privire la noile ansambluri de locuințe:

- sarcina lărgirii gamei de tipuri de apartamente;
- necesitatea unei mai mari varietăți arhitectonice și a învingerii unei anumite tendințe spre șablon și monotonie;
- luarea în considerare a specificului fiecărei localități;
- necesitatea ca arhitectura noastră să poarte o amprentă proprie, pentru determinarea căreia frumoasele tradiții ale arhitecturii românești pot constitui o sursă bogată de inspirație;

— obținerea unei mai mari varietăți a ansamblurilor noastre arhitecturale, fără ca această acțiune să conducă la cheltuieli inutile, la exagerări de ornamentare, la soluții nefuncționale ori nepotrivite cu materiale moderne de construcții.

Fată de amplexarea, complexitatea și dificultatea abordării acestor probleme, care se referă la însăși esența muncii de creație arhitecturală, din aceste dezbateri finale au reieșit o serie de poziții constructive, care, totuși, nu au putut, cum era și firesc, conduce la concluzii concrete imediate.

Bogatul material rezultat se află în analiza sistematică și operativă a unui colectiv al institutului cu scopul de a selecționa și sintetiza părerile valoroase și de a propune metode și măsuri concrete în vederea rezolvării treptate a sarcinilor ce ne revin, în primul rând, nouă, arhitecților. Concluziile finale și metodele de abordare și rezolvare înșușite de conducerea Institutului Proiect-București vor reprezenta poziția noastră activă față de indicațiile și, respectiv, sarcinile trasate de conducerea de stat și vor fi transmise ca propuneri cu caracter documentar conducerilor Comitetului executiv al S.P.C., C.S.C.A.S., C.S.P. și U.A.

Dar, în activitatea complexă a realizării construcțiilor, proiectarea nu este singurul factor important ce poate determina saltul calitativ ce trebuie să rezulte din aplicarea indicațiilor superioare; tematica, îndrumarea tehnică, avizarea, finanțarea, industria materialelor de construcții, execuția lucrărilor sînt tot atîția factori importanți ai progresului continuu, care este caracteristica fenomenului nostru social-economic și al fenomenului arhitectural care îl reflectă.

Desigur că și acești factori vor trebui să fie orientați și impulsionați către același țel comun și complex.

Înfăptuirea nu este nici ușoară și nici de perspectivă imediată, iar mărturie acestei afirmații stau strădaniile unor epoci anterioare sau civilizații din trecut.

Fără îndoială însă, progresul nostru pe tărîm social, economic și tehnic ne va ajuta la grăbirea soluționării.

Important este să continuăm pe calea progresului, călăuziți de indicații precise și clare, conștienți de justetea ideilor și de patriotismul care le animă, încrezători în forța noastră colectivă.

Pornind de la valorile realizărilor proprii de pînă astăzi, mergînd pe calea imperativă a tipizării și prefabricării, a dezvoltării industrializării și a eficienței economice, valorificînd și îmbogățind experiența înaintată a altor țări în domeniul construcțiilor și arhitecturii, inspirîndu-ne și din esența tradițiilor arhitecturii românești, detectînd specificul valoros pe plan urbanistic și arhitectural al orașului București, pentru a-l valorifica în spirit contemporan, abordînd problemele în mod științific și colectiv, adăugînd prin *arta* arhitecturii valori spirituale la valorile materiale obținute prin *tehnica* arhitecturii, muncind organizat, cu abnegație și promovînd talentul, sîntem siguri că noi arhitecții vom răspunde cu cînte noilor sarcini ce ne revin ca urmare a indicațiilor date de către tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Dar indicațiile superioare, deși primite cu prilejul conferinței organizației de partid a orașului București, nu se referă numai la Capitală, ci la toate ansamblurile de locuințe și dotări social-culturale din țară, care vor fi realizate după proiectele arhitecților din celelalte institute centrale și regionale.

Aceste rînduri au menirea să informeze pe toți coeșii arhitecți și proiectanți din țară asupra modului în care arhitecții din Institutul Proiect-București au înțeles că trebuie să abordeze aceste probleme de bază ale producției și profesiunii și totodată să exprime credința justificată și neștrămutată în forța de muncă și de creație a arhitecților romîni, care trebuie pusă cu abnegație și devotament în slujba înfloririi arhitecturii românești.

Arh. CONSTANTIN MOȘINSCHI

A IX-A SESIUNE A CERCURILOR ȘTIINȚIFICE STUDENȚEȘTI DIN INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ „ION MINCU”

A devenit o tradiție desfășurarea în fiecare primăvară a sesiunii cercurilor științifice studențești, cea mai importantă trecere în revistă a activității de cercetare științifică efectuată de studenții arhitecți.

Deprinderea studenților cu munca de documentare, cercetare și creație științifică contribuie la dezvoltarea interesului și pasiunii acestora pentru adîncirea cunoștințelor, pentru orientarea lor spre problemele cele mai actuale ale practicii

arhitecturale, pentru dezvoltarea capacității creatoare a spiritului inovator — având deci un rol deosebit în formarea tinerilor arhitecți.

În institutul nostru această activitate se desfășoară în cadrul a șapte cercuri științifice, îndrumate direct de catedrele de specialitate. În cercurile teoria arhitecturii, urbanism, construcții, istoria arhitecturii, științe sociale, plastic, foto activează cei mai buni studenți ai institutului, în special din anii superiori, interesați de o specialitate sau alta, ei reprezentând o treime din totalul studenților noștri.

Studiul în cercuri se desfășoară pe baza tematicii elaborate de catedre — tematică orientată spre problemele cele mai actuale ale teoriei și practicii arhitecturale — fiind îndrumat îndeaproape de cadre didactice.

Membrii cercurilor științifice efectuează deplasări documentare pe teren, cercetează o vastă bibliografie, studiază diverse probleme în strinsă legătură cu instituțiile de proiectare, prezintă referate și expoziții de lucrări.

Între 25—26 aprilie 1964 s-au desfășurat lucrările celei de-a IX-a sesiuni a cercurilor științifice.

În cadrul celor trei ședințe au fost prezentate referate privind 26 din lucrările elaborate de studenți în acest an. Cu acest prilej s-a deschis și Expoziția cercurilor științifice, iar prof. arh. Octav Doicescu a prezentat conferința însoțită de diapozitive « *Aspecte de arhitectură din Mexic* ».

Lucrările prezentate în sesiune s-au bucurat de o înaltă apreciere, atât din partea cadrelor didactice cât și a studenților, multe dovedind o maturitate și o profunzime a studiului demne de remarcat.

Din sesiune s-au desprins câteva direcții principale în care a fost orientată munca de cercetare științifică:

1. O serie de lucrări își concentrează atenția asupra problemelor importante ale proiectării ansamblurilor de arhitectură: centru de cartier și micraion, grupa de locuințe, organizarea spațiilor verzi.

Demn de subliniat este faptul că, deși în fiecare din lucrări se analizează un singur aspect al proiectării urbanistice, unitatea organică, complexitatea aspectelor în ansamblu este urmărită ca trăsătură specifică în toate lucrările.

2. Industrializarea construcțiilor — problemă « la ordinea zilei » a arhitecturii — a stat în centrul preocupărilor cercului de construcții, reflectându-se în teme abordate de studenți: « *Locuințe din elemente spațiale prefabricate de beton armat* », « *Aspecte privind folosirea panourilor mari la pereții construcțiilor industriale* » etc.

3. Problemele pe care documentele de partid le-au pus în fața arhitecților: acele ale orientării arhitecturii românești contemporane, ale încadrării și afirmării ei specifice în contextul arhitecturii mondiale, au fost abordate de studenții cercetători științifici în cadrul unor teme care analizează trăsăturile urbanistice specifice existente ale unor orașe și încadrarea noilor realizări arhitecturale.

4. Și în acest an s-a continuat tradiția aprofundării studiului în vederea elaborării diplomei, în cadrul unor lucrări științifice cuprinzând organizarea unui vast material documentar, a concluziilor care pot servi în multe cazuri direct precizării în condițiile țării noastre, a unor probleme de practică arhitecturală.

5. Analizele unor obiective și ansambluri de arhitectură, realizate în țara noastră, constituind un mijloc de aprofundare a cunoștințelor, de dezvoltare a capacității de cercetare, au fost efectuate mai ales de către studenții din primii ani.

6. Având în vedere importanța cunoașterii tradiției arhitecturale pentru arhitectul inovator, lucrările cercului de istoria arhitecturii s-au axat în mare măsură pe aprofundarea cunoștințelor pe care studenții le-au căpătat la cursuri: cunoașterea unor monumente istorice din țara noastră, aspecte din istoria arhitecturii universale. S-a remarcat lucrarea « *Evoluția mobilierului de factură populară din Transilvania* », care s-a ridicat la nivelul de lucrare originală, cu contribuții efective din partea autorilor la cunoașterea acestui subiect, prin prezentarea unui vast material adunat pe teren și prin organizarea acestuia.

S-au apreciat, de asemenea, studiile documentare pentru diplomă « *Spitale universitare* » și « *Gară maritimă la Constanța* », care au cuprins aspecte tehnico-economice, concepții noi de rezolvare, concluzii practice.

Expoziția, deschisă cu prilejul sesiunii, a cuprins materialul ilustrativ al unor lucrări din cercurile de urbanism și de istoria arhitecturii. De reținut materialul expus pentru lucrarea « *Trăsăturile urbanistice specifice ale cartierului Schei-Brașov* », fotografii, schițe, secțiuni, acuarele. Cercurile plastic și foto au expus lucrări cu specific arhitectural dar și portrete, naturi statice, peisaje, sculptură, acestea reflectând sensibilitate, simț al culorilor, al compoziției, la majoritatea autorilor.

Sesiunea și expoziția cercurilor științifice studențești reușesc, prin amploarea, complexitatea tematicii și profunzimea lucrărilor, să definească o activitate cu pondere deosebit de însemnată în Institutul de Arhitectură.

Desigur, sarcinile viitoare de cercetare științifică ale activității studențești constau în ridicarea realizărilor pe o treaptă superioară. Va trebui să ne axăm mai mult, atât pe problemele practicii arhitecturale prin abordarea de teme din arhitectura industrială și agricolă, din practica de șantier, cât și pe problemele teoretice ale arhitecturii, atât de însemnate pentru orientarea practicii.

SUMMARY

MEDICAL BUILDINGS

Arch. Aurelia Teodorescu — SOME PROBLEMS ABOUT THE DESIGN OF BUILDINGS IN THE PUBLIC HEALTH SYSTEM (pp. 2). In her article the authoress makes certain considerations bearing on the organization of the public health system in connection with the ambulatory units within urban and rural surroundings (small, out-patients departments and polyclinics).

Mentioning the principles that have to underlie the organization of such a system, special emphasis is given to some considerations concerning the way of determining the capacity of urban polyclinics, in places of under 20,000 inhabitants. The article points out the need to set up a health centre, of a type smaller than those practised at present, capable of future extension, however.

In connection with the small size, rural, out-patients departments, some light is shed on features as yet unsettled, concerning the design theme, as for instance the inclusion of the radiology or of the dental clinics in these departments.

Turning to the urban, small size, health departments, there follow some views about a more efficient use of the types now in practice, in co-ordination with the new principles governing territorial, urban organization.

Arch. Ion Pușchilă — HOSPITAL FOR 900 BEDS AND POLYCLINIC AT CONSTANTZA (pp. 4). The hospital occupies an area of about 10 hectares and is situated at the crossing of two main thoroughfares. There are three bodies to the complex: the building for the in-patients, the polyclinic and a centre for blood storage. The second structure houses the heating station and the last one, oxygen storage station.

The main building is a 10-storey Y-shaped structure.

The particular features of all the wards were taken into account upon ordering them into the in-patients building, the number of single and two-bedded wards offering conditions answering present medical requirements. The polyclinic will handle 1,800 consultations a day and will share the treatment and diagnosis services of the in-patient wards.

The bearing structure of all the buildings is a reinforced concrete frame (frames, beams, plates) while the foundation of the 10-storey building rests on an extensive raft, on account of the loose soil.

As concerns the general look of the complex, the authors endeavoured by means of an appropriate polychromy, both within and without, by using bas-reliefs, statuary and decorative panels, to give the patients a pleasant environment.

Arch. Ion Pușchilă — HOSPITAL FOR 300 BEDS AND POLYCLINIC AT MEDGIDIA (pp. 11). The complex was designed to serve the Medgidia district and town and consists of an in-patients building of 300 sick-bed, 20 beds for escorts, 22 maternity beds, 10 beds for the resuscitation bay, 10 beds for interrupted pregnancies, and of a polyclinic able to handle 600—800 consultations a day.

The in-patients building has been provided with 6 wards: oncology, surgery, internal diseases, gynaecology, obstetrics, paediatrics, 79% of the rooms are three-bedded, 10% have two beds and there are 11 single rooms. The polyclinic was provided with separate consulting facilities for grown-ups and for children and the same applies to the TB consultations. The diagnosis and treatment services are housed in a structure placed between the in-patients building and the health center. The same structure houses also the Public Health and sanitation services, the micro-X-ray photography services and the milk kitchen.

Arch. Virgil Nițulescu — THE EMERGENCY SERVICE OF BUCHAREST CITY (pp. 16). Since this medical unit aims essentially at the reception of emergency calls and the quick mobility of the emergency ambulance cars, the obvious hub ordering the pattern of the whole complex will be a service collecting all the wireless and telephonic transmissions and the Central Dispatching Board.

The complementary functions, including the medical staff's and auxiliaries' waiting rooms, the central administrative rooms, all of them ordered functionally on a vertical, are housed in the central block of the station. To complete the scheme, there is the motor car station made up of a garage for 40 ambulances, a petrol station and the maintenance workshop.

The initial design had aimed at setting up a low level group that was to ring in the functions that ensure a quick and prompt motion, while the vertical block housing the administrative and organization services, was to raise centrally. A number of difficulties and easements, however, such as ground deficiencies (a diversity of fillers going as deep as 10 m over a large area of the plot), reducing demolitions as much as possible within the given perimeter, led to the alteration of this scheme, culminating in sectioning the volumes following the nature of the soil, to avoid the extra outlays that piled foundations would have caused.

The main building of the station block is in field cast concrete with vertical sheaths and with adjustable ceiling panels along the longitudinal corridors. Incipiently, the endowment is on the level of a minimal necessity, allowing however for any further reequipping and other alterations of the reception and command relays, the present arrangement — proof of a well-planned and strict economy — being open for any future improvement and extension of the efficiency of this medical unit.

Arch. Alexandra Stamatin-Iovănescu — THE "VITAN" DISTRICT POLYCLINIC-BUCHAREST (pp. 18). Within the densely populated zone of the "Tudor Vladimirescu" district, at the crossing of the main traffic ways, there is being set up a polyclinic that will ensure specialized medical service to a population of 120,000.

This polyclinic will include consultation services for grown-ups and for children, TB consultation services, again for these two groups, physical therapy and radiology departments, a general laboratory, a dispensary, a guard-room, the Public Health and sanitation services and administrative offices. The major part of these services called for fully separate entrances, which could be secured thanks to existing conditions as the ground extends on different levels.

The bay as used and expressed in the front of the building measures 3,30 m.; the total floor area of the building takes up 9,818 m² and the area eventually used will be of 13,000 m².

The finishing work, both for architectural and utility elements, made use of the latest materials.

Arch. Mihai Enescu — NEW SUGGESTIONS FOR FUNCTIONAL UNITS IN THE DESIGN OF HOSPITAL BUILDINGS (pp. 22). The present study is an analysis of the main functional units of the hospital buildings, with a stress on the elements constituting the in-patients building.

There are proposals to have the wards designed for one to four beds, at a higher degree of comfort. These improved facilities will result from an area index of about 7,1—7,3 m² per bed and by providing each room with its own toilet. Increasing the area index goes along with a proposal to raise the structural bay from 3,30 m as had been the use up to now, to 3,60 m. This new bay proves an advantage for the design of the hospital annexes, about which the paper is reporting, as well.

Further, there are various considerations about the systems that might underlie the design: the standard corridor bordered on one side by wards and on the other one by both wards and servicing rooms, the twin corridors, each one having wards on the outer side and confining the services between themselves, the tower block and the circular pattern. Considering the functional and economic advantages, the author thinks that best results might be expected from the twin corridor arrangement.

Besides the considerations concerning the hospital proper, there are as well a few proposals dealing with the problems of the operating room, the delivery nucleus connected to the obstetrics ward, and of some maternity hospitalization rooms. It is worth mentioning that this study marks a stage in the research and design work going on in the design workshop for hospital buildings of the ISCAS design institute. This stage will form the basis wherefrom new hospital projects will arise.

HOTELS

Arch. Eugen Arvanitache — THE "BUCUREȘTI" HOTEL GRIVIȚA AVENUE (pp. 23). This structure rises on 7 levels, the housing body proper (500 beds) being shaped like a 82 m long blade, overstepping on the N.W. side the perimeter of the groundfloor. Following its functions, the ground floor has been divided into two zones, connected by a cafeteria. The main components of the ground-floor group round an inner court, having decorative functions. The mezzanine — acting as a buffer level — allows for a gradual transition between the intense traffic of the groundfloor and the housing body and comprises a multifunction reception hall and the administration offices.

The housing storeys consist each of two identical servicing units, each numbering 18 two-bedded rooms.

The basement shelters the store-rooms, the heating plant, the laundry, the hotel's own repair and maintenance workshops, the cold-storage rooms and those holding semi-cooked foods, as needed by the restaurant.

The main front of the building has been divided into zones of independent appearance, following their functions and then united, from end to end, by a vigorous cornice.

Arch. Ana Solomon — STUDY FOR A HOTEL AT HUNEDOARA (pp. 26). A 150-room hotel will shortly be built in the central zone of this town. The hotel will have a cafeteria, annexes and a bar-terrace on the top level. The building will include besides the hotel, a restaurant, a tourist-office, a combined barber's — hairdresser's shop, a tobacconist's and a florist's.

The housing unit consists of 16 rooms and a group of service utilities. Each room has its own, fully furnished, lavatory and a vestibule with built-in wardrobes.

The housing capacity of this hotel has been calculated at 275 beds, with an extension possibility — at peak loads — to as many as 315 beds.

The restaurant will seat about 440 guests, 240 in the hall and the remainder on both the covered and the open-air terraces. On the mezzanine of the housing body and links to the service facilities of the restaurant there is also a breakfast hall. Structurally, the building is to consist of field-cast reinforced concrete frames, distanced at 7,50 m, this being twice the breadth of the housing room. The hotel will have its own parking lot for about 80 cars.

Finishing work will be in marble for the flooring, wood panelling and ceramics for the walls, soundtreated ceilings, etc.

COMPETITIONS

Arch. Ignace Șerban — A COMPETITION OF IDEAS FOR A PROSPECTIVE HOUSING (pp. 30). At the end of 1963, the State Committee for Building, Architecture and Town Planning, along with the Architects' Union of the R.P.R., instituted a competition of ideas, covering a number of objectives, among which the most important one was to discover elements that would be suitable as a theme for the prospective housing.

Of the 21 projects entered, three were awarded prizes and five got mentions.

Below, we are quoting some of the more general ideas resulting from this architects' counsel about the problem of the theme of the prospective housing:

— Flats for 1 and 2 people are suggested to be grouped, mostly, in high-rise buildings with an inner corridor.

— Flats for two, which at present can house three, are suggested to have a smaller area, in respect both to the living area proper and to the used up floor area, as compared to the present apartment.

— Apartments for 3 to 4 people should be grouped exclusively in twos on the landing of the stairs, in linear sections that may be linked together for buildings of three storeys.

— Apartments for 5 and 6 people should be designed for structures of one groundfloor and one storey, with special (duplex) arrangements of two apartments to a building and in some cases in module sections, having two apartments on the landing of the stairs.

— Generally speaking, there is a tendency to introduce the room for one person.

— There is a proposal to make the main room larger than at present, its dimensions, depending on the size of the apartment.

— The concept of industrialization does not stop at the limits of the structural work. Almost all the projects make suggestions aiming at the industrialization of the smaller complex components (lighter structural elements, sanitary groups, etc.)

The results of these projects will bear fruit in the studies that are being drawn up by the Institute for Standard Building Design (I.P.C.T.).

NEWS FROM ABROAD

Arch. Richard Neutra — ARCHITECTURE AS A HUMAN ACTIVITY (pp. 36). At the end of 1963, when visiting Roumania, the famous American architect gave us an interview. This interview served as a basis for the present article in which the great architect is stating his views about the present aims of architecture.

BOOK REVIEW — BIBLIOGRAPHY

This section offers three reviews of recently published Rumanian books: "The town and the urban traffic", "Symmetry", "The functional design of industrial structures elements." This column also brings a review of architect Konrad Wachsmann's book "Wendepunkt im Bauen", published at Wiesbaden, in the German Federal Republic.

CHRONICLE

This section opens up with some news concerning the activity which took place in April and May last at the Architect's House within the Union of the Architects of the R.P.R.

Further there is a coverage signed by arch. Romeo Rău of the debates that took place at Galați on the 24th, 25th, and 26th April, during the Plenum of the local branch of the Architects' Union of the R.P.R. The problems of town planning and rebuilding of the town of Galați were the themes of this plenary meeting.

In his article, architect Constantin Enache is taking stock of the results of the proceedings of the 8th scientific session of the teaching staff of the «Ion Mincu» Institute of Architecture in Bucharest, having taken place between 17th—18th April.

On the 8th and 10th April, there took place at the Bucharest People's Council, the final discussions of the programme organized in 1963 by the circle of the Architects' Union within the "Project-București" Institute. This programme had as its object the town-planning and architectural treatment of the housing complexes now being built in Bucharest.

Under the title "A new stage in the design of housing complexes in Bucharest city," architect Constantin Moșinschi gives a brief report showing the development of the activity as referred to by the above programme and also the problems treated in the final debates.

Arch. Ada Georgheviici is the authoress of an article headed "The 9th session of the students' scientific circles" giving an outline of the proceedings of the session that took place on 25th and 26th April at the «Ion Mincu» Institute of Architecture. Special attention is given to the fact that the 26 papers which the students submitted during the current year made it evident that the activity within the students' scientific circles of the Institute proved very complex, deep reaching and of wide scope.

CONSTRUCTIONS SANITAIRES

Aurelia Teodoresco, architecte — **PROBLÈMES TOUCHANT L'ÉLABORATION DES PROJETS DE CONSTRUCTIONS DU RÉSEAU SANITAIRES** (page 2). L'auteur de l'article traite de plusieurs aspects de l'organisation du réseau sanitaire concernant les unités ambulatoires du milieu rural et urbain (dispensaires et polycliniques).

Exposant les principes sur lesquels doit reposer l'organisation d'un tel réseau, l'auteur fait ressortir certains aspects liés au mode de détermination de la capacité des polycliniques situées dans les localités urbaines dont la population est inférieure à 20 000 habitants et démontre la nécessité d'établir des types de polycliniques d'une moindre capacité que celles que l'on préconise actuellement, mais susceptibles cependant d'agrandissements futurs.

Quant aux dispensaires ruraux, on en montre certains aspects encore indéfinis relatifs au thème des projets, notamment le fait que des services de radiologie et de stomatologie soient ou non inclus dans ces unités.

Pour ce qui est des dispensaires urbains, on émet des opinions sur la manière d'utiliser plus efficacement les types en vigueur en les corrélant aux nouveaux principes d'organisation territoriale des villes.

Ion Pușchilă, architecte — **HÔPITAL DE 900 LITS ET POLYCLINIQUE À CONSTANTZA** (page 4). Situé au carrefour de deux artères de circulation majeures qui traversent la ville, l'hôpital couvre 10 ha environ. L'ensemble comprend trois corps de bâtiment : le stationnaire, une polyclinique et un centre pour récolter et conserver le sang ; le second corps abrite la centrale thermique, le dernier — la station d'oxygène.

En forme d'Y, le corps principal s'étale sur 10 niveaux. Pour la solution du stationnaire dont on prévoit la division en sections, on a tenu compte du trait spécifique de chaque section, le nombre élevé de chambres à 1 ou 2 lits offrant des conditions d'hospitalisation correspondantes aux nécessités médicales modernes. La polyclinique pourra dispenser un nombre de 1800 consultations quotidiennes et bénéficiera avec le stationnaire, des services de diagnostic et de traitement.

La charpente de résistance de tout l'ensemble est un squelette de béton armé (cadres, poutres, plaques) avec des fondations sur un radier général pour le corps de 10 étages — en raison du sol macroporeux.

Quant à l'aspect général, les auteurs ont recherché une polychromie qui convienne tant à l'intérieur qu'à l'extérieur de l'ensemble, en l'ornant de bas-reliefs, de ronde-bosses et de panneaux décoratifs, afin de créer une ambiance qui puisse plaire aux malades.

Ion Pușchilă, architecte — **HÔPITAL DE 300 LITS ET POLYCLINIQUE À MEDGIDIA** (page 11). Conçu pour desservir l'arrondissement et la ville de Medgidia, l'ensemble comporte un stationnaire de 300 lits, 20 lits pour les accompagnateurs des malades, 22 lits pour les nouveaux-nés, 10 lits pour la réanimation, 10 lits pour les grossesses interrompues ainsi qu'une polyclinique d'une capacité de 600—800 consultations quotidiennes.

Le parti d'architecture prévoit pour le stationnaire 6 sections, à savoir : oncologie, chirurgie, maladies internes, gynécologie, obstétrique et pédiatrie, avec un pourcentage de 79% de chambres à 3 lits, de 10% à 2 lits et de 11% à 1 lit.

On a prévu pour la polyclinique, des services de consultations pour adultes et enfants ainsi que des consultations pour tuberculeux, adultes et enfants. Le corps où se trouvent les services de diagnostic et de traitement est placé entre le stationnaire et la polyclinique. Là se trouvent également les services de Sanepid, de microradiophotographie et une cuisine-laiterie.

Virgil Nițulesco, architecte — **LA STATION « SALVAREA » DE LA VILLE DE BUCAREST** (page 16). L'objet de cette unité sanitaire se limitant seulement à la réception des appels et au prompt déplacement des voitures de sauvetage, le service de dispatcher central basé sur les intercommunications par radio et téléphone forme évidemment le cerveau qui organise le complexe tout entier.

Les fonctions complémentaires qui comprennent les salles d'attente affectées au personnel médical et auxiliaire, l'administration centrale etc. se trouvent dans le bloc central de la station et sont organisées verticalement.

Le parc des voitures groupant un garage pour 40 ambulances, la station d'essence et un atelier d'entretien, complètent l'ensemble.

Une série de difficultés et de servitudes, telles que la nature impropre du sol (un remplissage hétérogène d'une profondeur d'environ 10 m dans une grande partie du terrain disponible) et la réduction de démolitions sur l'emplacement choisi, ont abouti à l'altération de la solution initiale ; celle-ci avait été conçue comme une masse horizontale basse — qui circonscrivait les fonctions nécessitant de rapides déplacements — et d'où jaillissait le bloc vertical des services d'organisation et d'administration. On en est arrivé à scinder les volumes en fonction de la nature du terrain afin de réduire les frais supplémentaires d'une fondation sur pieux.

Équipée au début d'appareils strictement nécessaires, la construction principale du bloc-station (exécutée en monolithe à gaines verticales, avec des plafonds avec panneaux démontables sur les corridors longitudinaux) offre la possibilité de subir n'importe quel aménagement, réoutillage et modifications ultérieures des relais de réception et de commande, la solution actuelle — d'une stricte et judicieuse économie — permettant toute amélioration et accroissement de l'efficacité de cette unité sanitaire.

Alexandra Stamatin-Iovănescu, architecte — **LA POLYCLINIQUE D'ARRONDISSEMENT « VITAN » À BUCAREST** (page 18). À l'intersection des principales voies de trafic, au centre d'une zone à forte densité de population de l'arrondissement « Tudor Vladimiresco », on bâtit une polyclinique qui assurera l'assistance médicale spécialisée à une population de 120 000 habitants.

La polyclinique comprendra des services de consultations pour adultes et enfants, des consultations pour tuberculeux, adultes et enfants, des services de radiologie et de physiothérapie, un laboratoire d'analyses, une pharmacie, chambre de garde, une administration et un service Sanepid. La plupart de ces services ont exigé une entrée séparée, ce qui a pu être réalisé grâce au dénivellement du terrain.

La travée utilisée et exprimée dans les façades est de 3,30 m ; la construction couvre une surface de 9,818 m², tandis que la superficie de terrain affectée dans l'étape finale est de 13.000 m².

On employé les matériaux les plus nouveaux pour les finitions des éléments architecturaux et utilitaires.

Mihai Enesco, architecte — **NOUVELLES PROPOSITIONS POUR DES UNITÉS FONCTIONNELLES DANS LES PROJETS DE CONSTRUCTIONS D'HÔPITAUX** (page 22). L'étude en question analyse les principales unités fonctionnelles des constructions d'hôpitaux, en insistant surtout sur les éléments composants du stationnaire.

L'auteur propose des solutions offrant un surcroît de confort aux pièces à 1, 2 et 4 lits. Celui-ci s'obtient par l'établissement de l'indice de surface aux environs de 7,1 à 7,3 m² par lit et en affectant un groupe sanitaire propre à chaque chambre. Avec l'accroissement de l'indice de surface, on propose d'agrandir aussi la travée constructive en la portant de 3,30 m — telle qu'elle est actuellement — à 3,60 m. Cette nouvelle travée est également plus favorable à la solution des annexes des hôpitaux, annexes formant, par ailleurs l'objet de la présente étude.

On y analyse aussi différentes hypothèses de solutions pour le stationnaire, notamment la double circulation normale, la triple circulation, le bloc-tour et le plan circulaire. Pour les avantages fonctionnels et économiques qu'il présente, on estime le système du triple-tract (triple circulation) comme étant le meilleur.

En même temps que les aspects relatifs au secteur de l'hospitalisation, sont énoncées plusieurs propositions concernant les solutions à apporter au groupe opératoire, à celui des naissances (lié à l'obstétrique) ainsi qu'à certaines pièces réservées à l'internement des mères.

À noter que cette étude marque une étape pour les travaux de recherches et de projets établis dans l'atelier de l'Institut (ISCAS) qui s'occupe des constructions d'hôpitaux, — étape qui forme la base de l'élaboration de nouveaux projets d'hôpitaux.

HÔTELS

Eugen Arvanitache, architecte — L'HÔTEL « BUCUREȘTI » SUR CALEA GRIVITEI (page 23). Étala sur 7 niveaux, le corps des logements (504 lits) est en forme de lame, d'une longueur de 82 m et dépasse sur le côté N.O. le périmètre du rez-de-chaussée. Comme fonctions, le rez-de-chaussée est divisé en deux zones reliées cependant entre elles par un bar. Les pièces importantes du rez-de-chaussée sont groupées autour d'une cour intérieure décorative. Le mezzanine comme tampon entre le rez-de-chaussée à la circulation intense et le corps des logements, comprend un salon aux fonctions multiples ainsi que les bureaux de l'administration.

Le niveau des logements est conçu en deux unités de desserte identique, de 18 chambres à 2 lits.

Au sous-sol se trouvent emplacements des dépôts, la station thermique, les ateliers de réparation et d'entretien, les espaces frigorifiques réservés aux plats à demi-préparés, nécessaires au restaurant de l'hôtel.

La façade principale du rez-de-chaussée a été divisée — du point de vue plastique — en zones traitées indépendamment selon les fonctions et unifiées d'un bout à l'autre par une corniche puissante.

Ana Solomon, architecte — ÉTUDE POUR UN HOTEL À HUNEDOARA (page 26). On construira, dans la zone centrale de cette ville, un hôtel de 150 pièces avec, en outre, des réceptions, un bar, des annexes et une terrasse-bar au dernier étage. La bâtisse comprendra encore un restaurant, une agence de tourisme ONT « Carpați », un salon de coiffure, un débit de tabac et une boutique de fleuriste.

L'unité des logements est formée de 16 chambres avec son groupe de service, chaque pièce possédant son propre groupe sanitaire complet et un vestibule à placards.

L'hôtel a une capacité de 275 lits et est susceptible d'extension aux époques de pointe — pouvant alors contenir jusqu'à 315 lits.

Le restaurant aura une capacité de 440 places environ, dont 240 dans la salle et le reste, sur les deux terrasses, couverte et découverte. Faisant également partie du service du restaurant, une salle au mezzanine du corps des logements sera réservée au petit déjeuner.

Le système constructif sera constitué en cadres de béton armé monolithe, espacés de 7,50 m, ce qui correspond au double de la largeur de l'une des chambre de l'hôtel. Un parking pour 80 automobiles sera affecté à l'hôtel.

Pour les finitions, les planchers seront exécutés en marbre, des lambris en bois combiné à de la céramique pour les murs, les plafonds seront phonoabsorbants et ainsi de suite.

CONCOURS

Ignace Serban, arch — CONCOURS D'IDÉES POUR L'HABITATION FUTURE (page 30). Organisé fin 1963 par le Comité d'État pour les Constructions, l'Architecture et l'Aménagement et par l'Union des Architectes de la R.P.R., le concours d'idées contenait une suite d'objectifs dont le premier était de trouver des éléments de thèmes valables pour l'habitation future. Sur les 21 projets présentés, 3 ont reçu des prix et 5 des mentions.

Nous citerons ici certaines idées ayant un caractère plus général qui ont émergé de cette consultation des architectes sur le problème du thème de l'habitation future :

- les appartements pour 1 ou 2 personnes soient — en grande mesure — groupés dans des immeubles élevés, à corridor intérieur ;

- on propose de réduire la superficie habitable et utile des futures appartements de 2 personnes en comparaison avec ceux d'aujourd'hui où peuvent loger 3 personnes ;

- on propose de grouper exclusivement par deux, à chaque palier les appartements de 3 à 4 personnes, en sections linéaires assemblables pour des immeubles à rez-de-chaussée et 3 étages ;

- on propose d'implanter les appartements pour 5 et 6 personnes dans des immeubles à rez-de-chaussée et 1 étage, en leur donnant des solutions spéciales (duplex) et, dans certains cas, en sections assemblables de 2 appartements à chaque palier ;

- en général, on propose d'introduire la chambre pour 1 personne ;

- on propose de donner de plus vastes dimensions à la pièce principale, de la différencier des autres — en fonction des proportions de l'appartement ;

- l'idée de l'industrialisation ne se limite pas seulement à la structure. On dénote, dans presque tous les projets, des propositions d'industrialisation pour les sous-ensembles (éléments constructifs légers, nœuds sanitaires etc.).

Les résultats obtenus seront fructifiés dans le cadre des études que l'on établira à l'Institut d'élaboration des projets de constructions-type (I.P.C.T.).

DE L'ÉTRANGER

Richard Neutra, architecte — L'ARCHITECTURE, EN TANT QU'ACTIVITÉ HUMAINE (page 36). Lors de la visite qu'il a effectuée en Roumanie à la fin de l'année 1963, l'architecte américain a accordé une interview à notre revue, laquelle a servi de base au présent article. L'éminent architecte y expose ses conceptions sur le but que se propose l'architecture à notre époque.

COMPTE-RENDUS — BIBLIOGRAPHIE

La rubrique contient trois compte-rendus sur des ouvrages roumains spécialisés, notamment « La ville et le trafic urbain », « La Symétrie », « L'établissement fonctionnelle des projets d'éléments des constructions industrielles », — parus aux Éditions Techniques en 1963 et en 1964 ; de même, on présente dans cette rubrique l'ouvrage de l'architecte Konrad Wachsmann intitulé « Wendepunkt in Bauen » paru à Wiesbaden, en R. F. Allemande.

CHRONIQUE

La rubrique donne, pour commencer, quelques nouvelles sur l'activité déployée en avril et mai derniers à la Maison de l'Architecture, dans le cadre de l'Union des Architectes de la R.P.R.

Plus loin, sous la signature de l'architecte Roméo Rău sont relatés les débats qui ont eu lieu à Galatzi les 24, 25 et 26 avril 1964, à l'occasion des travaux de la séance plénière de la filiale locale de l'Union des Architectes de la R.P.R. La séance plénière a porté sur les problèmes d'aménagement et de reconstruction de la ville de Galatzi.

Dans un article qui porte la signature de l'architecte Constantin Enache on dresse le bilan des travaux de la 8e session scientifique des cadres didactiques de l'Institut d'Architecture « Ion Minco » de Bucarest, tenue les 17 et 18 avril 1964.

Les derniers débats du programme organisé en 1963 par le cercle de l'Union des Architectes de l'Institut Proiect-București, portant sur la manière de traiter urbanistiquement et architecturalement les ensembles d'habitations que l'on construit à Bucarest, se sont déroulés les 8 et 10 avril derniers au Conseil Populaire de la capitale.

L'architecte Constantin Mosinschi relate brièvement dans l'article intitulé « Une nouvelle étape de l'établissement des projets pour les ensembles d'habitations de la ville de Bucarest » la manière dont se déroule l'activité au sein de ce programme et quels ont été les problèmes abordés lors des derniers débats.

L'architecte Ada Gheorghievici signe l'article intitulé « La 9e session des cercles scientifiques étudiants » où il est question des travaux qui ont eu lieu les 25 et 26 avril derniers à l'Institut d'Architecture « Ion Minco », à Bucarest.

L'auteur de l'article fait remarquer que les 26 rapports concernant les travaux effectués par les étudiants au courant de cette année ont reflété, par l'ampleur et la complexité des thèmes abordés, le sérieux que les cercles des étudiants de l'Institut ont mis dans leur activité.

KRANKENHÄUSER

Arch. Aurelia Teodorescu — ENTWURFSPROBLEME DER BAUTEN DES SANITÄTSNETZES (S. 2). In diesem Artikel bezieht sich die Verfasserin auf einige Aspekte der Organisation des Sanitätsnetzes in bezug auf die ambulatorischen Einheiten im Stadt- und Landmedium (ärztliche Hilfsstellen und Polikliniken).

Bei Angabe der Prinzipien, auf welchen die Organisation eines derartigen Netzes basieren muß, werden einige Aspekte im Zusammenhang mit der Bestimmungsweise der Kapazität der Polikliniken in Stadtgebieten bis zu 20 000 Bewohnern veranschaulicht und wird die Notwendigkeit hervorgehoben, einige Typen von Polikliniken mit kleinerer Kapazität als die gegenwärtig empfohlenen zu bestimmen, die jedoch künftige Ausweitungen gewährleisten.

Im Zusammenhang mit ländlichen ärztlichen Hilfsstellen werden einige noch ungeklärte Aspekte in bezug auf die Entwurfsaufgabe gezeigt, wie Einbeziehung von Strahlen- oder zahnärztlichen Räumen in diese Einheiten.

Hinsichtlich der städtischen ärztlichen Hilfsstellen wird die möglichst wirksame Nutzbarkeit der gegenwärtigen Typen in Verbindung mit den neuen Prinzipien der territorialen Organisation der Städte erwogen.

Arch. Ion Puşčilă — KRANKENHAUS MIT 900 BETTEN UND POLIKLINIK IN CONSTANŢA (S. 4). Das beim Kreuzungspunkt der beiden die Stadt durchziehenden Hauptverkehrsachsen angeordnete Krankenhaus erstreckt sich auf ungefähr 10 ha. Die Gruppe umfaßt drei Gebäude: die Krankenstation, eine Poliklinik und ein Blutbildungs- und Konservierungszentrum; das zweite Gebäude enthält die Thermozone und das letztere die Sauerstoffstation.

Das Y-förmige Hauptgebäude erstreckt sich auf 10 Geschosse. Die Lösung der Krankenabteilungen hat das Spezifische jeder einzelnen Abteilung berücksichtigt und bietet die große Anzahl der Ein- und Zweibettzimmer eine den neuesten klinischen Bedürfnissen entsprechende Unterbringung. Die Poliklinik wird eine Kapazität von 1 800 Konsultationen je Tag haben und wird die Untersuchungs- und Behandlungsräume gemeinsam mit der Krankenstation benutzen.

Die Struktur der ganzen Gruppe ist aus Eisenbeton (Rahmen, Balken, Platten) und hat beim 10-geschossigen Gebäude, wegen des großporigen Terrains, durchlaufende Fundierung.

Was den allgemeinen Aspekt der Gebäudegruppe betrifft, waren die Projektanten bestrebt, durch eine sowohl innerhalb als auch außerhalb angewendete geeignete Vielfarbigkeit, durch Verschönerung mit Basreliefs, Bildhauerwerken und dekorativen Wandtafeln, den Kranken eine angenehme Umgebung zu schaffen.

Arch. Ion Puşčilă — KRANKENHAUS MIT 300 BETTEN UND POLIKLINIK IN MEDGIDIA (S. 11). Diese für Rayon und Stadt Medgidia entworfene Gebäudegruppe umfaßt eine Station mit 300 Krankenbetten, 20 Betten für Begleitpersonen, 20 Betten für Neugeborene, 10 Betten für Wiederbelebung, 10 Betten für Schwangerschaftsunterbrechung sowie auch eine Poliklinik mit einer Kapazität von 600–800 Konsultationen je Tag.

Der Architekturplan sieht für das Krankenhaus sechs Abteilungen vor: Onkologie, Chirurgie, interne Krankheiten, Gynäkologie, Geburtshilfe, Kinderkrankheiten, mit 79% Dreibett-, 10% Zweibett- und 11% Einbettzimmern. Für die Poliklinik wurden vorgesehen: Konsultationsabteilungen für Erwachsene und Kinder und Tuberkulose-Abteilungen für Erwachsene und Kinder. Zwischen Krankenhaus und Poliklinik wurde das Gebäude für Diagnose-Behandlung angeordnet. Im Rahmen dieses Gebäudes sind auch sanitäre Dienststellen, die Mikroradiographie-Abteilung und die Milchküche inbegriffen.

Arch. Virgil Niţulescu — „ERSTE HILFE“-STATION DER STADT BUKAREST (S. 16). Diese Sanitätseinheit befähigt sich ausschließlich mit der Entgegennahme der Anrufe und der sofortigen Entsendung von Rettungsautos, ein auf Radio- und Telefonmeldungen basierender Dienst, eine zentrale Erledigungsstelle, die evident den Kern bildet, der den ganzen Komplex organisiert.

Ergänzende Funktionen, inbegriffen die Warteräume für Ärzte und Hilfspersonal, die Zentralverwaltung usw., betrieblich vertikal organisiert, sind im Zentralblock der Station vorgesehen. Der Autodienst, mit einer Garage von 40 Kraftfahrzeugen, einer Tankstelle und Instandhaltungsatelier, ergänzen das Ensemble.

Eine Reihe von Schwierigkeiten und Servituten, wie nichtentsprechende Art des Terrains (ungleichartige Füllungen von zirka 10 m Tiefe auf einem großen Teil des verfügbaren Terrains), Reduzierung auf ein Minimum der Demolierungsarbeiten auf dem gewählten Bauplatz, haben zur Abänderung der ursprünglich entworfenen Lösung geführt, als eine niedrige horizontale, die Funktionen im Zusammenhang mit einer prompten und rapiden Deplacierung einschließende Fläche, auf der sich der vertikale Block der Organisations- und Verwaltungsdienste erhob, um schließlich, im Hinblick auf die Verminderung der zusätzlichen Kosten der Fundierung auf Pfählen, zur Zerteilung der von der Art des Terrains abhängigen Volumen zu gelangen.

Für den Anfang mit der allernotwendigsten Apparatur ausgestattet, bietet die Hauptkonstruktion des Stationblocks (Monolithbau mit vertikalen Schächten und mit demontabler Decke aus Feldern bei den longitudinalen Korridoren) die Möglichkeit jedweder nachträglichen Einrichtung, Wiederverwendung und Änderung der Empfangs- und Bestellungslinien und gestattet die gegenwärtige Lösung — bei strikter und angemessener Ersparnis — jedwede Vervollkommenung und Ausweitung der Wirksamkeit dieser Sanitätseinheit.

Arch. Alexandra Stamatin-Iovănescu — RAYON-POLIKLINIK „VITAN“-BUKAREST (S. 18). Bei der Kreuzung der Hauptverkehrsachsen, im Zentrum der dicht bevölkerten Zone des Rayons „Tudor Vladimirescu“, wird eine Poliklinik gebaut, die 120 000 Bewohnern fachärztlichen Beistand sichert.

Die Poliklinik wird umfassen: Konsultationsdienststellen für Erwachsene und Kinder, Tuberkulosekonsultationen für Erwachsene und Kinder, Dienststellen für Physiotherapie und Radiologie, Laboratorium für Analysen, Apotheke, Wache, sanitäre und Verwaltungsdienststellen. Die Mehrzahl dieser Dienststellen haben vollkommen separate Eingänge erfordert, die, dank der Niveauunterschiede des Terrains im Projekt gesichert werden konnten.

Die angewendete und in der Fassade ausgedrückte Travée ist 3,30 m; verbaute Baufläche 9 818 m², und die in der Endphase bestimmte Baufläche beträgt 13 000 m².

Sowohl für die Architektur- als auch für die Nutzelemente wurden Ausfertigungen mit modernsten Materialien vorgenommen.

Arch. Mihai Enescu — NEUE VORSCHLÄGE FÜR FUNKTIONELLE EINHEITEN ZUR PLANUNG VON KRANKENHAUSBAUTEN (S. 22). Das vorliegende Studium analysiert die hauptsächlich betrieblichen Einheiten der Krankenhausbauten und befähigt sich insbesondere mit den komponenten Elementen der Krankenstation.

Es werden Vorschläge für die Lösung der Ein-, Zwei- und Vierbettzimmer unter den Bedingungen eines vergrößerten Komforts gemacht. Dieser Komfort wird erzielt durch Festsetzung des Flächenindex auf ungefähr 7,1–7,3 m² je Bett und durch eigene sanitäre Gruppen für jedes einzelne Zimmer. Gleichzeitig mit der Vergrößerung des Flächenindex wird auch die Vergrößerung der bis nun praktizierten Konstruktionstravée von 3,30 m auf 3,60 m vorgeschlagen. Diese neue Travée ist auch für die Lösung der Unterbringungsnebenbauten günstiger, die ihrerseits auch Gegenstand vorliegenden Studiums bilden.

Ebenso werden die verschiedenen Lösungshypothesen des Krankenhauses einem Studium unterzogen und zwar: der normale Doppel-Trakt, der Triple-Trakt, der Turmblock und der Kreisplan. Für die Vorteile betrieblicher und wirtschaftlicher Ordnung erachtet das Studium das System des Triple-Trakts als das günstigste.

Außer den Ansichten in bezug auf den Unterbringungssektor werden auch einige Vorschläge für die Lösung des Operationsblocks, der Kreißsaalstation mit Anschluß an die Geburtshilfeabteilung sowie auch einiger Internierungsräume für Mütter unterbreitet.

Es muß erwähnt werden, daß die Studie eine Etappe in der Forschungs- und Planungsarbeit im Rahmen des Ateliers für Krankenhausbauten des Instituts ISCAS bildet, die die Grundlage der Ausarbeitung von neuen Krankenhausentwürfen darstellt.

HOTELS

Arch. Eugen Arvanitache — HOTEL „BUCURESTI“ — CALEA GRIVIȚEI (S. 23). Das 7-geschossige Bettengebäude (504 Betten) hat die Form eines Traktes von 82 m Länge und überragt auf der Nordwestseite den Umfang des Parterres. Betrieblich ist das Parterre in zwei Abschnitte geteilt, die jedoch durch die Tagesbar miteinander verbunden sind. Die wichtigen Teile des Parterres sind um einen dekorativen Innenhof gruppiert. Das Hochparterre — Isolierungsgeschoß — bildet den Übergang zwischen dem Parterre mit lebhaftem Verkehr und dem Bettentrakt und umfaßt einen Salon mit vielfachen Funktionen sowie die Verwaltungsbüros.

Das Unterbringungsgeschoß ist mit zwei Bedienungseinheiten zu je 18 gleichartigen Zweibettzimmern entworfen. Im Souterrain wurden angeordnet: die Lagerräume, die Thermozentrale, die Wäscherei, Reparaturwerkstätten und eigene Instandhaltung, Kühlräume auch für Halbpräparate des Restaurants.

Die Hauptfassade des Parterres wurde eingeteilt — vom plastischen Gesichtspunkt — in Abschnitte, die unabhängig nach Funktionen behandelt und von einem Ende zum andern durch ein mächtiges Gesims vereinheitlicht wurden.

Arch. Ana Solomon — STUDIE FÜR EIN HOTEL IN HUNEDOARA (S. 26). In der Zentralzone dieser Stadt wird ein Hotel mit 150 Zimmern, mit Empfangsräumen, Tagesbar, Zubehör und einer Barterrasse im letzten Geschoß errichtet werden. Das Gebäude wird umfassen — außer dem Hotel — ein Restaurant, eine O.N.T.-Agentur, einen Frisörsalon für Männer und Frauen, eine Trafik und einen Blumenladen.

Die Unterbringungseinheit besteht aus 16 Zimmern mit einer Bedienstungsgruppe und hat jedes Zimmer eine vollständige sanitäre Gruppe sowie ein Vestibül mit eingebauten Schränken.

Das Fassungsvermögen des Hotels ist mit 275 Betten vorgesehen, mit einer Vergrößerungsmöglichkeit — in Spitzenperioden — bis zu 315 Betten.

Das Restaurant wird einen Fassungsraum von zirka 440 Plätzen haben, von denen 240 nur im Saal; die übrigen auf der gedeckten und der ungedeckten Terrasse. Anschließend an die Restaurantbedienung befindet sich auch ein Frühstücksaal, der im Hochparterre des Unterbringungstraktes angeordnet ist.

Das Bausystem wird aus Monolith-Eisenbetonrahmen im Abstand von 7,50 m bestehen, was der doppelten Breite des Bettraumes entspricht: Das Hotel wird einen Parkplatz für zirka 80 Autos haben.

Die Abschlusarbeiten werden aus Marmor bei den Fußböden Holztäfelungen, kombiniert mit keramischen Materialien an den Wänden, schalldämpfenden Zimmerdecken usw. ausgeführt.

WETTBEWERBE

Arch. Ignace Serban — IDEENWETTBEWERB FÜR DIE WOHNUNG DER ZUKUNFT (S. 30). Der vom Staatskomitee für Konstruktionen, Architektur und Systematisierung gemeinsam mit dem Architektenverband der RVR zum Jahresschluß 1963 organisierte Wettbewerb hatte eine Reihe von Aufgaben, deren wichtigste die Erforschung gültiger Elemente für Bauaufgaben zur Realisierung der Wohnung der Zukunft war.

Von 21 vorgelegten Projekten wurden drei prämiert und 5 belobt. Wir zitieren hier einige allgemeinere Ideen, die aus dieser Architektenberatung zum Problem des Zukunftsthemas der Wohnung hervorgegangen sind:

- es wird vorgeschlagen, die Wohnungen für eine und zwei Personen, zum Großteil in hohen Gebäuden mit Innenkorridor zu gruppieren;
- es wird vorgeschlagen, Wohnungen für zwei Personen, die gegenwärtig drei Personen beherbergen können, mit verringerter Wohn- und Nutzfläche als die gegenwärtige Wohnung herzustellen;
- es wird vorgeschlagen, Wohnungen für drei und vier Personen ausschließlich zu je zwei an einer Treppe zu gruppieren, in zusammenfügbaren linearen Typen für Gebäude mit Parterre und drei Stockwerken;
- es wird vorgeschlagen, Wohnungen für fünf und sechs Personen in Gebäuden mit Parterre und einem Stockwerk mit speziellen Lösungen (Duplex) vorzusehen und in manchen Fällen in zusammenfügbaren Typen mit 2 Wohnungen an der Treppe;
- im allgemeinen wird die Einführung des Zimmers für Einzelpersonen vorgeschlagen;
- es wird vorgeschlagen, den Hauptraum größer zu dimensionieren als bisnun und erscheint er anders in bezug auf die frühere Flächengröße der Wohnung;
- die Idee der Industrialisierung beschränkt sich nicht nur auf die Strukturen. Man bemerkt bei fast allen Projekten Industrialisierungsvorschläge für Untereinheiten (leichte Bauelemente, sanitäre Punkte usw.).

Die erzielten Resultate werden im Rahmen der durch das Entwurfsinstitut für Typen-Bauten (IPCT) auszuarbeitenden Studien nutzbringend verwertet werden.

AUS DEM AUSLAND

Arch. Richard Neutra — ARCHITEKTUR ALS HUMANE AKTIVITÄT (S. 36). Anläßlich seines Besuches in der RVR Ende 1963, gewährte der amerikanische Architekt unserer Zeitschrift ein Interview, das vorliegendem Artikel als Grundlage diente und wo der große Architekt seine Anschauungen über den Zweck der Architektur unserer Tage kundgibt.

REZENSIONEN — BIBLIOGRAPHIE

Diese Rubrik enthält drei Rezensionen über rumänische Facharbeiten: „Die Stadt und der Stadtverkehr“, „Die Symmetrie“, „Der funktionelle Schutz der industriellen Bauelemente“ — die im Laufe des Jahres 1963 und 1964 im Technischen Verlag erschienen sind; die Rubrik präsentiert auch das Buch des Architekten Konrad Wachsmann „Wendepunkt im Bauen“, erschienen in Wiesbaden in der Deutschen Bundesrepublik.

CHRONIK

Die Rubrik beginnt mit einigen Mitteilungen über die im April und Mai ds.J. im Architektenhaus, im Rahmen des Architektenverbandes der RVR, entfaltete Tätigkeit.

Hierauf folgen die von Architekt Romeo Rău gezeichneten Berichte über die am 24., 25. und 26. April ds.J. in Galați, anläßlich der Entfaltung der Arbeiten der Vollversammlung der örtlichen Zweigstelle des Architektenverbandes der RVR, geführten Debatten. Thema der Vollversammlung waren Probleme der Systematisierung und Rekonstruktion der Stadt Galați.

Mit dem Namenszug von Architekt Constantin Enache ist die Bilanz der Arbeiten der am 17.—18. April ds. J. stattgehabten 8. wissenschaftlichen Session der didaktischen Kader des Architekturinstituts „Ion Mincu“ in Bukarest konsigniert.

Am 8. und 10. April ds.J. haben im Bukarester Volksrat die Schlußdebatten des im Jahre 1963 vom Architektenverband des Instituts Proiect-Bukarest organisierten Programms in bezug auf städtische und architektonische Behandlung der in Bukarest gebauten Wohnblockensembles stattgefunden.

Architekt Constantin Moșinski berichtet im Artikel „Eine neue Etappe in der Planung der Wohnblockensembles in Bukarest“ kurz über die Entfaltung der Tätigkeit im Rahmen dieses Programms sowie auch über die in den Schlußdebatten aufgeworfenen Probleme.

Architekt Ada Gheorghievici zeichnet den Artikel „Die 9. Session der wissenschaftlichen Studentenkreise“, in dem die am 25. und 26. April ds.J. im Architekturinstitut „Ion Mincu“ in Bukarest stattgehabten Arbeiten dargelegt sind. Die Verfasserin weist darauf hin, daß von den 26 Referaten über die von den Studenten im Laufe des Jahres ausgearbeiteten Entwürfe der Umfang, die Komplexität der Thematik und die Gründlichkeit, mit der die Aktivität im Rahmen der Studentenkreise des Instituts geführt wurde, bemerkenswert waren.

САНИТАРНЫЕ СООРУЖЕНИЯ

Арх. Аурелия Теодореску — НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОТНОСЯЩИЕСЯ К СООРУЖЕНИЯМ ИЗ САНИТАРНОЙ СЕТИ (стр. 2). В статье автор касается некоторых аспектов организации санитарной сети, относящихся к амбулаторным учреждениям в сельской и городской среде (диспансеры и поликлиники). В свете принципов, которые должны лежать в основе организации подобной сети, выявляются некоторые аспекты в связи со способом определения мощности поликлиник в городских местностях, с населением ниже 20000 жителей, настаивая на необходимости установления некоторых типов поликлиник с меньшей мощностью, чем рекомендуемые в настоящее время, но с обеспечением, однако, возможных расширений в будущем.

В связи с сельскими диспансерами выдвигаются некоторые аспекты невыясненные еще с точки зрения проектной темы, как например, включение в эти учреждения радиологических или стоматологических кабинетов.

Что касается городских диспансеров, высказываются соображения относительно более действенного способа использования существующих типов, согласованных с новыми принципами территориальной организации городов.

Арх. Ион Пушкилэ — БОЛЬНИЦА НА 900 КОЕК И ПОЛИКЛИНИКА В КОНСТАНЦЕ (стр. 4). Расположенная на стыке двух главных магистралей, которые пересекаются, больница занимает приблизительно 10 га. Ансамбль содержит три корпуса: стационар, поликлинику и центр по сбору и хранению крови; второй корпус включает термоэлектротрансформатор, а последний — кислородную станцию.

Главный корпус развигается на 10 этажей и имеет форму буквы V. Решение по секциям стационара приняло в соображение специфические особенности каждой секции; большое количество комнат с одной и двумя койками обеспечивает уход в соответствии с современными врачебными требованиями. Поликлиника рассчитана на мощность в 1800 консультаций в день, используя совместно со стационаром секции по диагнозу и лечению.

Устойчивая структура целого ансамбля состоит из железобетонного скелета (остов, фермы, плиты) с фундаментом на свайных ростверках по всему корпусу в 10 этажей по причине макropористости грунта.

Что касается общего вида ансамбля, то авторы приложили все старания для того чтобы соответствующей внутренней и наружной расцветкой, установкой красивых барельефов, лепных украшений и декоративных панно создать для больных обстановку уюта.

Арх. Ион Пушкилэ — БОЛЬНИЦА НА 300 КОЕК И ПОЛИКЛИНИКА В МЕДЖИДИЕ (стр. 11). Задуманный для обслуживания района и города Меджидии, ансамбль включает стационар с 300 койками для больных, 20 койками для сопровождающих, 22 койками для новорожденных, 10 койками для выздоравливающих, 10 койками для неправильных родов, а также и поликлинику мощностью в 600—800 консультаций в день.

Архитектурное распределение предусматривает для стационара 6 секций: раковые заболевания, хирургия, внутренние болезни, женские болезни, акушерство, детские болезни, с 79% комнат с 3-мя койками, 10% комнат с 2-мя койками и 11% комнат с одной койкой. Для поликлиники были предусмотрены секции для консультаций для взрослых и детей и секции для консультаций ТБЦ для взрослых и детей. Между стационаром и поликлиникой был размещен диагностико-терапевтический корпус. В состав этого корпуса включены и секции санитарно-эпидемической, микрорадиофотографической и молочной кухни.

Арх. Виржил Нишулеску — СТАНЦИЯ «СКОРОЙ ПОМОЩИ» ГОРОДА БУХАРЕСТА (стр. 16). Централизованное диспетчерство, быстрота сообщений и вызова с использованием радио и телефона, скорость средств передвижения к месту скорой помощи — вот что является ядром организующим весь комплекс этого санитарного учреждения.

Дополнительные службы включающие дежурные комнаты для медицинского и вспомогательного персонала, центральную администрацию и т.д., организованные функционально по вертикали, входят в центральный блок станции. Автобаза с гаражом на 40 машин, бензиновая станция и починочная мастерская дополняют ансамбль.

Ряд затруднений и сервитутов в виде несоответствия грунта (неоднородная засыпка глубиной приблизительно в 10 м на большом протяжении предоставленного участка), сокращение до минимума сноса на выбранной точке привели к искажению начального решения исходящего из низкой горизонтальной массы, описывающей службы в связи с быстрым и немедленным передвижением, из которой поднимается вертикальный блок организаторских и административных служб; в конечном результате пришлось прибегнуть к сокращению объемов из-за грунта, с целью сокращения дополнительных расходов по фундаменту на сваях.

Оснащенное с самого начала строго необходимой аппаратурой главное здание станции-блока (построенное монолитно с вертикальными узлами и сборными платформами на продольных коридорах) предоставляет возможность любым приспособлениям, переоборудованиям и позднейшим видоизменениям реле для приема и управления; настоящее решение в духе строго рассчитанной экономии позволяет любое усовершенствование и расширение деятельности этого санитарного учреждения.

Арх. Александра Стаматин-Иованеску — РАЙОННАЯ ПОЛИКЛИНИКА «ВИТАН» В БУХАРЕСТЕ (стр. 18). На стыке главных магистралей в центре густо населенной зоны района «Тудор Владимиреску» возводится поликлиника, которая обеспечит медицинскую помощь по специальности для населения в 120.000 жителей.

Поликлиника охватит отделы по консультированию взрослых и детей, консультации по ТБЦ для взрослых и детей, отделы по физиотерапии и радиологии, лабораторию для анализов, аптеку, дежурство, санитарно-эпидемический и административный отделы. Для большинства из этих отделов понадобились совершенно отдельные входы, которые смогли быть обеспечены по теме благодаря просадке почвы.

Пролет использованный и выраженный в фасаде равняется 3,30 м, развернутая площадь постройки равна 9818 м², а площадь участка приуроченная к финальной фазе равна 13000 м².

Как для архитектурных, так и для полезных элементов была использована окончательная обработка из самых новейших материалов.

Арх. Михай Энеску — НОВЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ЕДИНИЦ ДЛЯ ПРОЕКТИРОВАНИЯ ГОСПИТАЛЬНЫХ СООРУЖЕНИЙ (стр. 22). Настоящее исследование анализирует главные функциональные единицы госпитальных сооружений, ставя упор в особенности на составные части стационара.

Представлены предложения относительно решения комнат с 1, 2 и соответственно 4 койками в условиях увеличенного комфорта. Этот комфорт получается установлением поверхностного показателя вокруг 7,1—7,3 м²/коек и предположением собственных санитарных групп для каждой комнаты. Одновременно с увеличением поверхностного показателя предлагается и увеличение строительного пролета с 3,30 м, сколько проектировалось до сих пор, соответственно до 3,60 м. Этот новый пролет более благоприятен и для решения госпитальных служб, каковые службы являются и они предметом настоящего исследования.

Точно также подвергаются обсуждению и различные гипотезы в решении стационара, а именно: нормальный двойной тракт, тройной тракт, башенный блок и круглая плоскость. Благодаря функциональным и экономическим преимуществам автор считает наиболее благоприятной систему тройного тракта.

Наряду с аспектами в связи с отделом интернирования представлены и некоторые предложения относящиеся к решению операционной группы, родовспомогательной ячейки, связанной с отделом акушерства, а также и особых комнат для интернирования матерей.

Следует отметить, что данное исследование является этапом в исследовательской и проектировочной работе в рамках отдела по госпитальным сооружениям при Институте (ИСКАС). Этот этап является основой для выработки некоторых новых планов больничных сооружений.

ГОСТИНИЦЫ

Арх. Еужен Арванитакте. — ГОСТИНИЦА «БУКУРЕШТЬ» КАЛЯ ГРИВИЦЕЙ (стр. 23). Развернутый на 7 этажей, квартирный корпус (504 койки) имеет форму лезвия длиной в 82 м и превышает в С.—З. стороне периметр партера. С функциональной точки зрения партер разделен на две зоны, связанные все же между ними дневным баром. Главные детали партера сгруппированы вокруг внутреннего декоративного дворика. Мезонин—буферный этаж—является проходным между партером с усиленным движением и квартирным корпусом и включает салон с многочисленными функциями и административной конторой.

Квартирный этаж спроектирован на две единицы обслуживания по 18 одинаковых комнат с двух койках.

В подвальном помещении были размещены склады, отопительная станция, прачечная, собственные почтовые мастерские, холодильные установки для хранения провизии ресторана.

Главный фасад партера был разделен — с точки зрения пластической — на отдельные зоны по функциям, объединенные мощным карнизом.

Арх. Ана Соломон — ПРОЕКТ ДЛЯ ГОСТИНИЦЫ В ХУНЕДОАРЕ (стр. 26). В центральной зоне этого города предполагается построить гостиницу на 150 номеров с залами для приемов, дневным баром, службами и террасой-баром на верхнем этаже. В здание войдут — помимо гостиницы — ресторан, Агентство Национального Бюро Туризма, парикмахерская для мужчин и женщин, табачный и цветочный киоски.

Квартирная единица состоит из 16 комнат со службами, каждая комната имеет полную санитарную группу и платяной шкаф вделанный в стену.

Мощность гостиницы предусмотрена на 275 коек с возможностью увеличения в оживленные периоды до 315 коек.

Пропускная мощность ресторана предусмотрена на примерно 440 мест, из которых 240 в зале; остальные — на закрытой и открытой террасах. В связи со службами ресторана находится и зал для завтрака, помещенный в мезонине квартирного корпуса.

Конструктивная система будет состоять из монолитных железобетонных ферм на расстоянии в 7,50 м, что соответствует двойной ширине гостиничной комнаты. Гостиница будет оснащена парком для стоянки приблизительно 80 автомобилей.

Отделочные работы будут выполнены мрамором на полах, деревянными обшивками в комбинации с керамическими материалами на стенах, установкой звукопоглотителей на потолках и т.д.

КОНКУРСЫ

Арх. Игначе Шербан — КОНКУРС ИДЕЙ ДЛЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО ЖИЛИЩА (стр. 30). Конкурс идей организован Государственным Комитетом для Конструкций, Архитектуры и Систематизации совместно с Союзом Архитекторов из РНР в конце 1963 года охватывал ряд объектов, из которых самым главным являлось отыскание новых элементов достойных включения в тему о перспективном жилище.

Из 21 представленных проектов было премировано 3 проекта и удостоено отзыва 5.

Воспроизводим некоторые наиболее общие идеи, которые выделились из этого опроса архитекторов для решения темы о перспективном жилище:

— квартиры на 1 и 2 персоны предлагается группировать, главным образом, в высотных зданиях с внутренним коридором;

— в квартирах на 2 персоны, которые могут вместить в настоящее время 3 персоны, предлагается сократить как жилую, так и полезную площадь против существующих размеров;

— квартиры на 3—4 персоны предлагается группировать исключительно по 2 на лестничной площадке в подходящих линейных сечениях для зданий с $n+3$ этажа;

— квартиры на 5 и 6 персон предлагается предусматривать в зданиях с $n+1$ этаж со специальными решениями (дуплексы), и в некоторых случаях с подходящими сечениями с 2 квартирами на лестничной площадке;

— в общем предлагается внедрение комнаты на 1 персону;

— главная комната предложена шире по размерам по сравнению с существующей и дифференцированной в зависимости от величины квартиры;

— идея индустриализации не ограничивается только структурами. Отмечается почти во всех проектах предложения индустриализации по подансамблям (легкие конструктивные элементы, санитарные узлы и т.д.).

Окончательные результаты будут выявлены в рамках изучения со стороны Института по Строительному проектированию (И.П.К.Т.).

ЗА РУБЕЖОМ

Арх. Ричард Неутра. — АРХИТЕКТУРА КАК ГУМАННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ (стр. 36). По случаю посещения Румынии в конце 1963 года американский архитектор дал нашему журналу интервью послужившее основой настоящего сообщения и в котором известный архитектор высказывает свои соображения по поводу целеустремленности архитектуры наших дней.

РЕЦЕНЗИИ — БИБЛИОГРАФИЯ

Рубрика включает три рецензии на некоторые румынские работы по специальности: «Город и городское движение», «Симметрия», «Функциональное проектирование элементов промышленного строительства» — все выпущенные Техническим издательством в течение 1963 года и в начале 1964 года; в той же рубрике представлена книга архитектора Конрада Вакемана, «Поворотный пункт в строительстве» — работа вышедшая в Висбадене в Федеративной Республике Германии.

ХРОНИКА

Рубрика открывается некоторыми сообщениями относящимися к деятельности развернутой в апреле и мае месяцах текущего года в Доме Архитектора, входящего в состав Союза Архитекторов РНР.

За подписью архитектора Ромео Рзу приводятся в продолжении дискуссии, которые имели место в Галаце, в дни 24, 25 и 26 апреля с.г. по случаю обсуждения работ пленума местного филиала Союза Архитекторов РНР. В обсуждении пленума фигурировали задачи по систематизации и реконструкции города Галац.

За подписью архитектора Константина Енаке подводится баланс работ 8-ой научной сессии дидактических кадров Архитектурного Института «Ион Минку» в Бухаресте имевшей место в дни 17—18 апреля с.г.

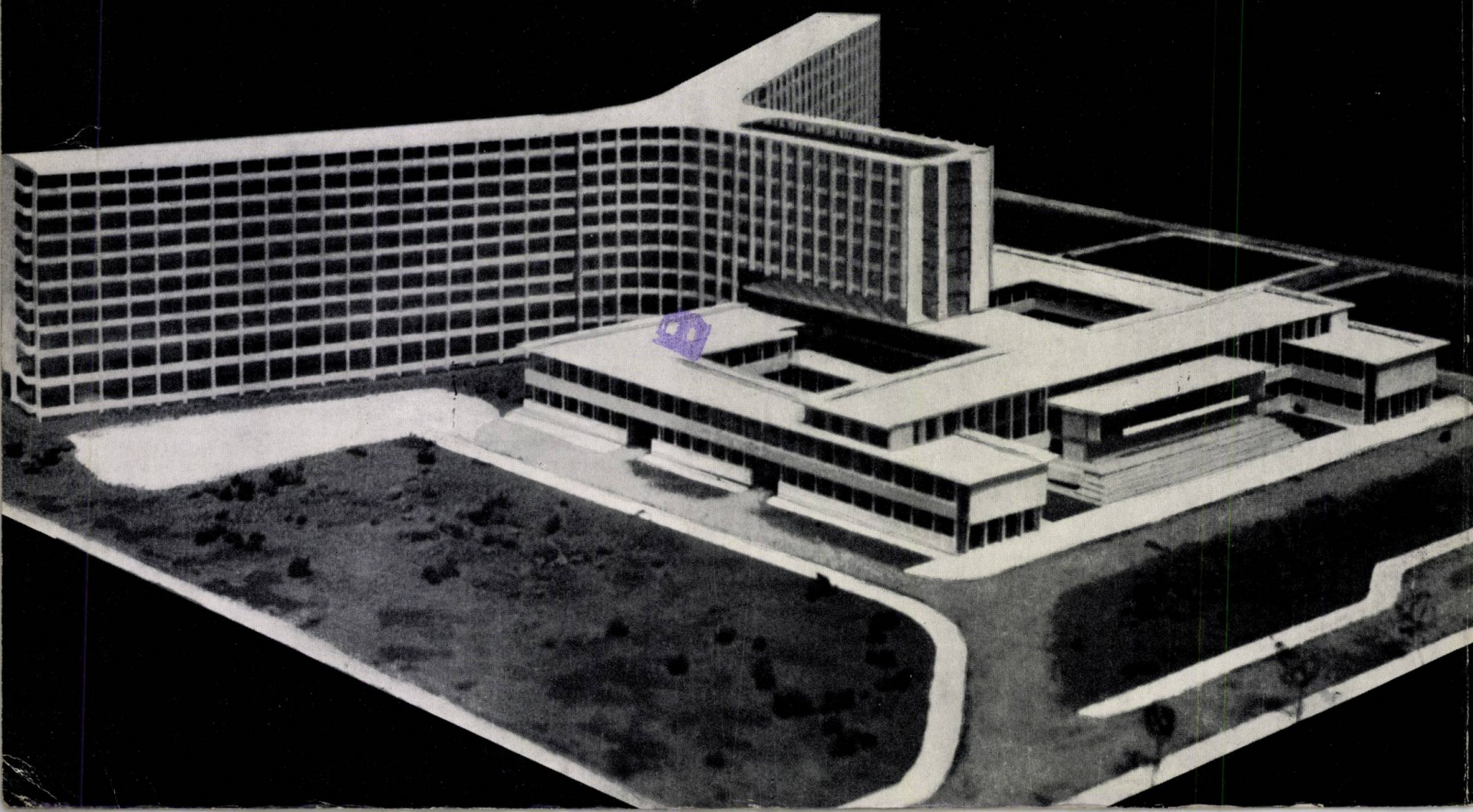
8 и 10 апреля с.г. при народном Совете столицы имели место окончательные обсуждения программы организованной группой из Союза Архитекторов при Бухарестском Проектном Институте с точки зрения урбанистического и архитектурного подхода к жилищным ансамблям, которые строятся в Бухаресте.

Архитектор Константин Моиниский в статье озаглавленной «Новый этап в проектировании жилищных ансамблей в городе Бухаресте» дает краткие сведения о деятельности развернутой в указанной области, а также отмечает и проблемы затронутые на окончательных обсуждениях Народного Совета Столицы.

Архитекторша Ада Георгиевич в статье озаглавленной «9-ая сессия студенческих научных кружков» приводит отчет о работах имевших место в дни 25 и 26 апреля с.г. при Архитектурном Институте «Ион Минку» в Бухаресте. Автор статьи отмечает, что из 26 рефератов относящихся к работам выполненным студентами в течение текущего года, выявилась широкая охвата и комплексность тематики, а также серьезное отношение к делу характеризующие деятельность студенческих кружков при Институте.

LEI 15

40538

E 1689

OM

A XX-a ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI

arhitectura
RPR

4

1964

ORGAN AL UNIUNII
ARHITECȚILOR DIN R.P.R.
ȘI AL COMITETULUI DE STAT
PENTRU CONSTRUCȚII
ARHITECTURĂ ȘI SISTEMATIZARE

arhitectura RPR

s u m a r

A XX-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI

Acad. prof. Duiliu Marcu,
prof. arh. Horia Maicu,
prof. arh. Octav Doicescu,
arh. Dan Cristescu ș. a.

CUVINTE ASUPRA ARHITECTURII ROMÎNEȘTI ÎN CEI 20 DE ANI
DE LA ELIBERARE

4

* * *

PREMIUL DE STAT AL R.P.ROMÎNE PE ANUL 1964 ÎN DOMENIUL
ARHITECTURII

9

Prof. arh. Ladislau Adler

TEME ACTUALE ALE ARHITECTURII INDUSTRIALE DIN ȚARA
NOASTRĂ

12

Prof. arh. Gustav Gusti

DOUĂ DECENII DE SISTEMATIZARE COMPLEXĂ ȘI CONSTRUCȚIE
SOCIALISTĂ A TERITORIULUI

26

Prof. arh. Marcel Locar

CONSTRUCȚIA DE CLĂDIRI DE LOCUIT ȘI SOCIAL-CULTURALE
ÎN R.P.R.

40

Prof. arh. Grigore Ionescu

CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA MONUMENTELOR ISTORICE
DIN ȚARA NOASTRĂ ÎN ANII PUTERII POPULARE

54

* * *

PRESA STRĂINĂ DE SPECIALITATE DESPRE REALIZĂRILE ARHI-
TECTURALE DIN R.P.R.

58

● CRONICA

60

4

ANUL XII NR. 4 (89) 1964

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Conf. arh. M. ALIFANTI, arh. M. BERCO-
VICI, arh. M. CAFFÉ, prof. arh. M. LOCAR
ing. A. LUPESCU, arh. M. MELICSON
(redactor șef), arh. C. MOȘINSCHI
arh. GH. PAVLU, conf. arh. G. PETRAȘCU

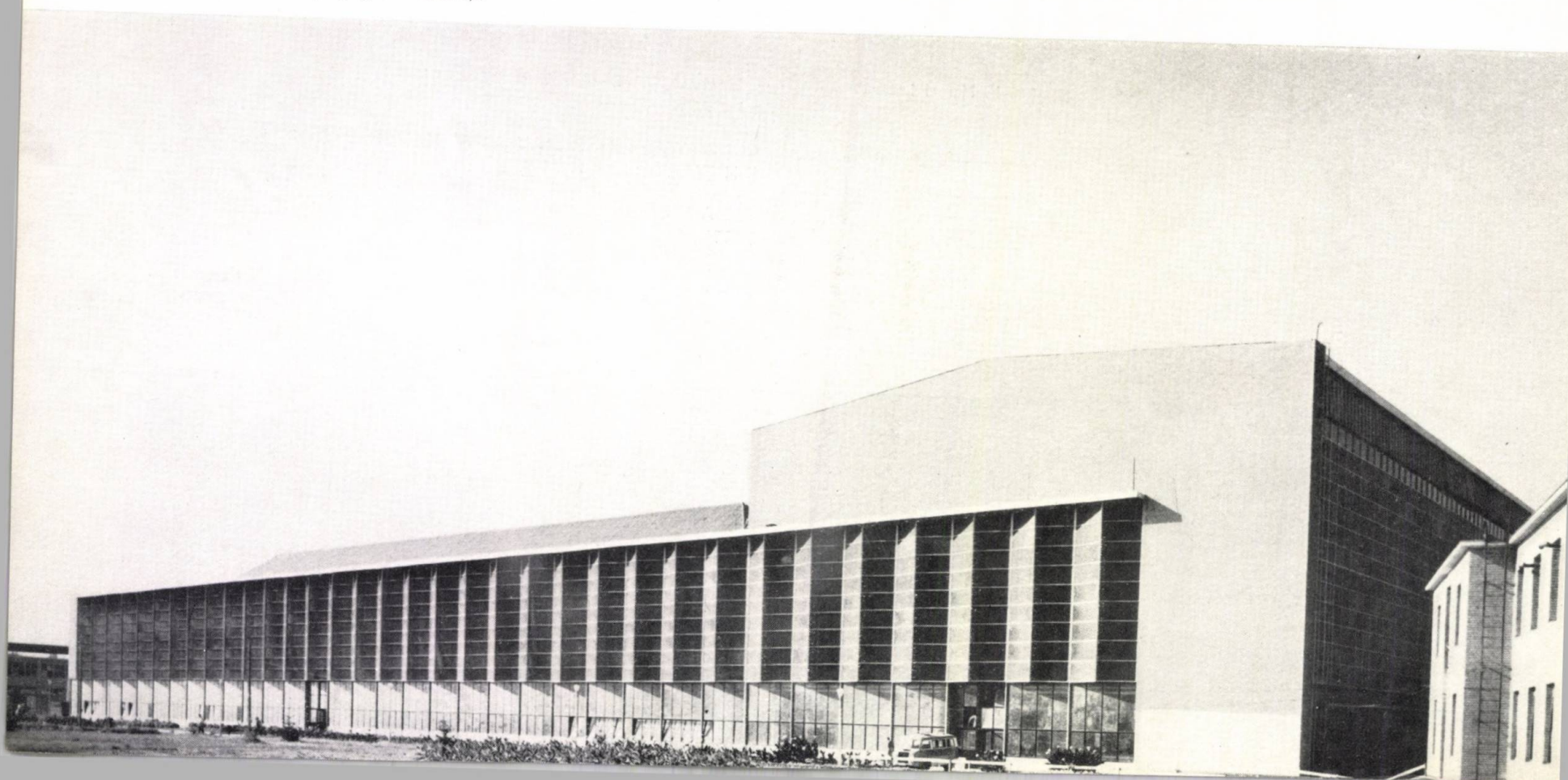
BUCUREȘTI — RAIONUL 30 DECEMBRIE — STR. EPISCOPIEI NR. 9

Blocuri noi de locuințe din ansamblul Circului de stat — București

A XX-a ANIVERSARE A

Fabrica de mașini-unelte și agregate — București

Vedere aeriană a ansamblului Pieței Republicii — București

E L I B E R Ă R I I P A T R I E I

« În anul celei de-a XX-a aniversări a eliberării, România socialistă se înfățișează ca o țară în continuu progres, cu o economie complexă și o cultură înfloritoare, puse pe de-a întregul în slujba creșterii bunăstării celor ce muncesc. (. . .)

De-a lungul și de-a latul țării se înalță adevărate păduri de schele, se ridică adevărate cetăți moderne ale metalurgiei, chimiei, energeticii. Întreaga țară este un imens și măreț șantier. Este într-adevăr o cinste și o bucurie pentru fiecare om de cultură de a se ști participant al operei creatoare înfăptuite cu atîta abnegație de muncitori, de țărani, de întregul popor muncitor al minunatei noastre patrii! »

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

(Din cuvîntarea rostită la Conferința organizației de partid a orașului București — 15 februarie 1964)

CUVINTE ASUPRA ARHITECTURII ROMÎNEȘTI ÎN CEI DOUĂZECI DE ANI DE LA ELIBERARE

Cu prilejul celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre, Redacția a adresat unui număr de arhitecți rugămintea de a expune în paginile revistei unele aprecieri asupra realizărilor arhitecturii românești în acești 20 de ani, precum și asupra problemelor pe care le ridică azi arhitecților din țara noastră îndeplinirea mărețelor sarcini ce ne stau în față.

Acad. prof. arh. DUILIU MARCU

Președinte al Uniunii arhitecților din R.P.R.

Am lucrat peste cincizeci de ani ca arhitect.

Mi-am început activitatea în condițiile în care un arhitect profesionist avea în cel mai bun caz un crez personal, care prin vocația de a iubi arta, de a o crea și din nevoia sa de a reprezenta trecutul, de a reconstitui prezentul și de a prevedea viitorul — putea astfel să-și respecte meseria sa, chemarea sa și prin aceasta « Omul ».

Am un singur regret: că nu o pot lua azi de la început și aceasta nu dintr-un gând egoist, ci din nostalgia unor realizări noi în prezent și în viitor.

A termina și a dori în același timp să reîncepi, astăzi nu mai este același lucru ca ieri, mai ales în profesiunea noastră.

Mi-am început activitatea prin a aștepta cu emoție primul prilej care să-mi acorde posibilitatea de a mă încredința eu însumi că pot fi arhitect.

Dacă astăzi aș fi tânăr arhitect, cu entuziasm, cu speranță de creator de bine și de frumos, cu mult spațiu de lucru, chiar și în patru dimensiuni, cum spun unii confrăți, cu o părțică din miliardele cu care azi în România arhitecții fac arhitectură și unii chiar urbanism, aș dori în primul rînd să realizez frumosul, pe care-l numim între noi: funcționalitate, util, confort, iar dacă ar avea și expresivitate și specific național, cu atît mai bine. Cu cită dragoste aș vrea să fac totul bine ! Un mare arhitect spunea că « un lucru bun, chiar prost făcut, este întotdeauna mai mare ca unul rău bine făcut ».

A înțelege și a prețui aceasta înseamnă a ne ridica deasupra succeselor noastre de pînă acum. Prestigiul ce l-a cîștigat arhitectura românească de azi, o obligă să creeze încă mai mult pentru omul pe care îl servește.

Generațiile celor douăzeci de ani de pace, prosperitate și de mari realizări, pot număra limpede și fără efort zeci de mii de locuințe noi anual, sute de industrii ce se nasc și trepidează, orașe care își schimbă fața, altele care abia încep să-și capete, coaste de mare ce se ridică din ape unde au stat parcă ascunse, toate acestea într-un suprem efort material și intelectual.

Dar noi, cei ce am început profesiunea numărînd cu unu, două... apartamentele ce le proiectam, înțelegem și altfel măreția acestui efort.

Vîrsta care dă drept la experiență, experiența de ieri și de astăzi care dă drept la concluzii, ar spune că în ceea ce privește arhitectura românească de azi, ea se deosebește de ceea ce era înainte, în primul rînd ca raporturi de masă. Efortul miliardelor transpuse în beton, fier și sticlă, frapează pe oricine — o spun de altfel și toți cei ce ne vizitează și care nu se așteaptă la o atît de mare activitate constructivă.

Apoi ne deosebim, ca metode în construcții, de ceea ce a fost ieri, prin ritmul de lucru, ceea ce înseamnă organizare și în special tehnică nouă, dar mai subtil înseamnă înțelegere, entuziasm, dăruire pentru om și prosperitate.

Acestea sînt succese în primul rînd sociale și abia după aceea de conținut arhitectural.

Dar succesele și prestigiul arhitecturii noastre ca realizări ale profesiei în cadrul cîmpului de activitate?

Momentul istoric de arhitectură românească pe care îl trăim de douăzeci de ani sub aspectul său de evoluție calitativă a problemelor esențiale, a atributelor sale, care să limiteze istoric și să caracterizeze toate acestea, sînt realizate proporțional cu mulțimea prilejurilor de experiență pe care ni le-a oferit efortul constructiv al țării noastre.

Valorile care să ne reprezinte pe noi cei de azi, viața noastră, nevoile și speranțele noastre, felul nostru de a ne înțelege și de a ne servi, le vom găsi în special în marile ansambluri.

S-a lucrat, în acești douăzeci de ani, la scara mare a orașului; azi trăim cu toții în acest cadru, bucurîndu-ne direct, tangibil, concret de ideile și de valoarea noastră; în acest fel arhitecții servesc poporul și contribuie la crearea unui nou mediu de trai, mai bun și mai frumos.

Cei care au greaua răspundere să ne conducă, din dorința de a ajuta pe cei care muncesc și care au moștenit o situație tristă a spațiului de locuit, au acordat atenție și ne-au cerut în primul rînd locuințe, cît mai multe locuințe.

Din acest program am făurit marile ansambluri. La realizarea acestora, va trebui să nu ne socotim niciodată mulțumiți de prezent, să evoluăm perpetuu, să căutăm aici valori care să se concretizeze și în valori ale ansamblului. Acest program este o problemă a tuturor specialiștilor și numai într-un larg colectiv răspunderea poate fi asigurată.

În afara acestui program și a acelor care îl deservesc, trebuie să socotim că avem de a face și cu unicate.

Unicatul necesită valoare personală, înțelegere și măiestrie de la arhitectul care trebuie să fie în același timp tehnician, tehnolog, psiholog, om de știință și artist, de la arhitectul ce răspunde de lucrare în prezent și va trebui să răspundă de ea și în timp istoric.

În unicat, avem de a face cu autorul așa cum avem de a face cu autorul unei idei, al unei cărți, mașini, al unui fapt.

Personalitatea plină de entuziasm, de răspundere, de cultură și experiență ne va da opere care să ne reprezinte, fie că este vorba de o hidrocentrală, de un pod sau de o piață, de un combinat siderurgic.

Problema raportului dintre unicat și ansamblu trebuie rezolvată, problema răspunderii însă, concretizată în opera de arhitectură pentru o lungă perioadă istorică, sub aspectul valorii ei în timp, trebuie judecată și înțeleasă în sensul că nu construim numai pentru noi ci și pentru nepoții noștri și pentru nepoții nepoților noștri.

Valoarea operei de arhitectură constă în realizarea utilității sale, a prezenței și a frumuseții în decursul întregii sale vieți, iar arhitectul trăiește odată cu ea și prin ea.

Viitorul ne va respecta dacă și noi îl vom respecta prin ceea ce îi pregătim, chiar dacă nu e vorba de sute ci numai de zeci de ani.

În această lumină arhitectul trebuie să-și rezolve lucrarea, oferindu-i celui de azi ce va fi bun și mîine și nu oferindu-i omului de mîine ce ar fi bun numai omului de azi.

În acest fel trebuie judecată funcționalitatea, economicitatea, expresivitatea, unicatul și ansamblul, programul de rezolvat și sistemul constructiv.

Vastele realizări ale celor douăzeci de ani de înțelepte înfăptuiri prin care am reușit să depășim trecutul, putînd să ne mîndrim cu prezentul și să ne uimim de viitorul nostru, ne obligă să ne analizăm și să ne perfecționăm în profesiunea noastră, în perspectiva viitorului.

Acesta este țelul spre care trebuie să tindă eforturile și căutările noastre.

Prof. arh. HORIA MAICU

Laureat al Premiului de Stat
Arhitect șef al orașului București
Membru în Biroul Uniunii arhitecților din R.P.R.

Arhitectura Republicii Populare Române a cunoscut în ultimii ani o înflorire fără precedent în istoria țării noastre. Ea reflectă succesele orînduirii noastre socialiste, obținute de poporul muncitor sub înțeleapta conducere a partidului nostru.

Arhitectura, creînd spațiul organizat și construit în care se desfășoară toate activitățile omului și ale societății, reflectă, poate în modul cel mai complex și cel mai viu, orînduirea socială care o determină, forța economică și nivelul tehnic al societății respective, însușirile spirituale și sensibilitatea artistică specifică colectivității care a generat-o.

Conducerea noastră de partid și de stat a orientat și a sprijinit dezvoltarea urbanismului și a arhitecturii ca știință și artă, obținînd în construcția și reconstrucția orașelor noastre și în lucrările de arhitectură de masă sau unicate, succese recunoscute pe plan mondial.

Printre cele mai însemnate realizări trebuie să menționez: planurile de sistematizare a orașelor existente și a unor localități noi (București, Iași, Galați, Constanța, Ploiești, Onești etc.); marile ansambluri de locuințe din Capitală și din celelalte orașe ale țării, multe realizate pe bază de prefabricate; importante realizări ale arhitecturii industriale care au atins valori funcționale și plastice remarcabile; suita de ansambluri de odihnă de pe litoralul Mării Negre, realizare impresionantă prin concepția urbanistică și arhitecturală și prin metodele tehnice de organizare a execuției, care a atins un ritm record.

Menționez, de asemenea, o serie de clădiri reprezentative în ansambluri cu caracter specific, care prin calitățile lor plastice, funcționale și de încadrare urbanistică se situează la nivelul celor mai reușite realizări pe plan mondial, ca de pildă, în București, sala polivalentă a Palatului R.P.R., cu ansamblul arhitectural urbanistic care îi completează armonios cadrul; Circul de stat, cu parcul și ansamblul de locuințe înconjurător; Muzeul de artă al R.P.R. și sala mică de concerte din Palatul R.P.R.; sala de

Prof. arh. OCTAV DOICESCU

Laureat al Premiului de Stat
Membru în Biroul Uniunii arhitecților din R.P.R.

Împlinim 20 ani de activitate laborioasă în toate domeniile, ceea ce oferă un prilej de calm sărbătoresc, nu numai comemorativ, dar și de satisfacție pentru rodnicia rezultatelor muncii noastre.

Utilizăm termenul de « arhitectură » pentru definirea calităților unora din activitățile noastre, care ni se par deosebit de raționale, bine definite și satisfăcătoare, adevărate ogindiri ale puterii și forței omului, de ordonare a gesturilor lui, de exprimare a unui « alter ego ».

Putem să vorbim și despre societatea noastră actuală, definindu-i prin acest termen constructiv frumusețea construcției și rodnicia realizărilor ei. Pentru că rezultatul muncii noastre nu ar fi fost posibil în amploarea lui — cum nu era posibil altă dată — fără acea gândire limpede, care să însumeze puterile noastre ale tuturor în această unitate, s-o ordoneze în timp și să-i urmărească cu rigurozitate desfășurarea.

Prezența noastră activă, a arhitecților, în această desfășurare a fost totală, a fost înlăuntrul ei, s-a contopit cu scopurile ei și cu mijloacele ei. Putem să dăm artei noastre de a construi, actuală, orice denumire vrem: modernă, structuristă, constructivistă, ea rămîne în primul rînd umanistă prin scopurile ei finale. Nu am stăruit în acest nou umanism asupra unei perfecțiuni estetice și trecătoare; am stăruit însă asupra sobrietății economice a mijloacelor de edificare, a urgentării construcției noastre, astfel ca bunăstare să acopere cît mai repede și să transforme stări sociale înapoiate și condiții omenești foarte precare.

Pentru sarcinile mari pe care le-am avut, am fost foarte puțini pentru a cuprinde fenomenul social în toată amploarea lui și schimbările omenești pe care le-a provocat. Ieșirea din matca veche profesională — arhitectura considerată ca un gest de creație individual și propriu — s-a petrecut mai lent, în comparație cu schimbarea generală. Mijloacele de edificare — și ele bazate exclusiv pe manoperă — au fost înlocuite treptat cu mijloace mecanice și sîntem pe drumul unei industrializ-

concrete a Radioteleviziunii române; grupurile de cămine și cantine studențești de la Grozăvești și Regie; sistematizarea Parcului Libertății cu Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism; pavilionul Expoziției economiei naționale etc.

În țară sînt de remarcate: centrul orașului și ansamblurile de locuințe din Iași, Galați, Ploiești etc.; gara nouă și ansamblurile de locuințe din Constanța; gara orașului Brașov etc.

Ca elemente valoroase apărute în arhitectura noastră în ultimii ani se pot remarca: grija pentru rezolvările de ansamblu legate de perspectiva de dezvoltare a orașelor; rezolvarea ansamblurilor și obiectelor cu calități funcționale, economice, structurale și expresive în continuă creștere; afirmarea, deși încă timidă și insuficient diferențiată, a unui caracter general propriu al arhitecturii noastre ca rezultat al reflectării spontane a unor condiții specifice (cu excepția unor exemple valoroase dar sporadice, în care creația a fost condusă conștient spre obținerea unui caracter propriu țării și poporului nostru); contemporaneitatea mării majorități a realizărilor arhitecturii din ultimii ani.

Consider ca probleme esențiale și actuale, care trebuie să stea în atenția arhitecților din R.P.R., pentru a asigura dezvoltarea viitoare a arhitecturii românești: îmbunătățirea calităților funcționale, structurale, economice și plastice ale ansamblurilor și clădirilor de orice fel; dezvoltarea prefabricării și industrializării la clădirile civile și industriale care se pretează la această metodă; dezvoltarea activității de sistematizare, care să treacă de la localitate la regiune și la teritoriul întregii țări; realizarea unei arhitecturi contemporane cu pregnant caracter propriu țării și poporului nostru, avînd un specific legat de localități și de regiunea geografică, variată și expresivă, care să oglindească sensibilitatea, ritmul și vioiciunea, care ne sînt caracteristice.

zări din ce în ce mai mari în construcții. Am stăpînit, alături de ceilalți constructori, mulțumitor această evoluție rapidă și, în unele cazuri, am putut să aducem și oarecare lirism în munca noastră. Putem să fim în unele cazuri mulțumiți pentru unele realizări îndrăznețe, precum trebuie să înțelegem unele timidități din începuturile noastre noi, în fața dimensiunilor și a forței pe care o aveam la dispoziție.

Într-un sens pur arhitectural, această timiditate ne-a făcut să repetăm cam mult unele aspecte care ni s-au părut rezonabile, dîndu-le valoare generală, dar în dezacord cu mărirea ansamblurilor pe care gesturile noastre profesionale le constituiau. Sîntem capabili și trebuie să aducem mai multă inventivitate în tehnicile noastre de construcție și este necesar ca varietatea concepției arhitecturale să se desfășoare cu mai multă vervă creatoare.

În sarcina noastră, a arhitecților, nu stă numai un plan bun și o fațadă bună, trebuie să exprimăm o societate în totalitatea ei, în diversitatea ei, pe care viața ne-o cere. În fața fiecăruia dintre noi stau acum orașele noi, cele vechi de transformat, cu ansamblurile lor în spațiu, cu clădirile mari și mici care să exprime în utilitatea lor și să cuprindă gesturile vieții noastre, care nu ne sînt egale în orice stare și nici identice în orice împrejurare. Cuprinderea și exprimarea acestor stări ne poate aduce la crearea unei personalități mai evidente a arhitecturii noastre contemporane. Ce facem noi, cum trăim noi, ce vrem noi, în decursul vieții noastre, de asemeni nu este identic în orice punct al acestei planete. Dialogul nostru cu natura noastră înconjurătoare ne este propriu și, obiectiv, trebuie exprimat cu tehnica noastră contemporană, cuprinzînd această particularitate.

Ce poate dori mai mult un arhitect de la societatea lui, care să depășească aceste teme pe care arhitectul nostru le are în față? De la republicile romane, arta și tehnica noastră nu a mai fost solicitată în aceeași cuprindere și cu aceeași intensitate; și ne mai solicită, nu repetarea noastră, ci înnoirea noastră care să ne confirme și să ne depășească.

Arh. DAN CRISTESCU

Director tehnic adjunct al D.S.A.P.C. — Braşov

Azi, douăzeci de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist, arhitectura românească ne apare ca un fenomen social dinamic, activ, creator. Omul societăţii noastre a fost condus spre un nou univers, spre un nou cadru de viaţă.

De la unicat, arhitectura a trecut la scara ansamblului urban. Problemele marilor oraşe, în condiţiile unor reînnoiri profunde ale vieţii sociale, au început a fi rezolvate. Au apărut ansambluri noi, pozitive, vitale, vii, care conturează oraşul de mâine.

Transformările economice şi sociale, ştiinţa şi tehnica, înflorirea culturii au dus la schimbarea modului de a trăi, de a fi uman. Noile procedee şi metode, noile tipuri de elemente, noile mecanisme, au creat premise pentru o nouă calitate estetică în arhitectură. Concepţia tradiţională despre rolul arhitecturii s-a schimbat radical. Cercetările în domeniul tipizării, precum şi atitudinea inovatoare faţă de problemele forme arhitecturale, au deschis drumul spre industrializare.

În condiţiile industrializării a fost posibilă soluţionarea multilaterală a problemelor legate de organizarea muncii şi a vieţii, de microclimă şi igienă, de tehnologie, funcţionalitate, estetică, compoziţie. Toate aceste aspecte au fost indisolubil legate de dezvoltarea continuă a cercetărilor ştiinţifice, de progresele arhitecturii ca ştiinţă.

Iată elemente noi, valoroase, apărute în arhitectura românească şi care trebuie dezvoltate în continuare. Care este elementul esenţial ce trebuie să stea astăzi în centrul atenţiei noastre? *Factorul uman* sub principalul său aspect: omul într-o grupă organizată. Factorul uman este sinteza tuturor elementelor care definesc poziţia omului în cadrul social actual.

Pe o scară nouă a valorilor, pe o temă calitativ nouă, trebuie reliefate relaţiile dintre arhitectură şi structura urbană. Structura urbană, statică ieri, este astăzi dinamică. În aceste condiţii, omul trebuie eliberat în activitatea sa, asigurându-i-se o circulaţie liberă, spaţiile trebuie organizate pentru a favoriza contactele sociale, arhitectura trebuie să tindă spre o armonie spaţială.

Apare însă pericolul contradicţiei dintre scara umană şi dimensiunile inumane ale structurii urbane dinamice. Poate fi oare evitat acest pericol? Cred că da, pornind de la unitatea de locuit, organizată la scara umană şi adaptată perfect cerinţelor unui membru al societăţii.

Astăzi, toate forţele sînt îndreptate spre producţia de masă, toate eforturile axate pe sporirea cantitativă şi calitativă a construcţiilor. În cadrul industrializării, prefabricarea grea — marele potenţial actual al structurii urbane — face faţă marilor necesităţi.

Dar, o dată cu introducerea materialelor de sinteză şi utilizarea pe scară largă a materialelor uşoare, prefabricarea grea denotă o oarecare incontestabilă neputinţă de adaptare şi evoluţie, în ceea ce priveşte asamblarea, finisarea, preţul de cost şi mai ales în ceea ce priveşte forma. Prefabricarea grea corespunde unei tehnici noi într-o formă veche! Ce diferenţă faţă de automobil şi avion!

Se pare că tehnica prefabricării grele, datorită principiului « multiplicării », nu poate evita monotonia urbană — expresie a omului pasiv — ori, urbanismul monoton nu corespunde societăţii noastre dinamice.

În aceste condiţii, arhitectura şi urbanismul vor impune desigur noi soluţii care să ducă spre o nouă gamă de valori arhitecturale şi urbanistice.

O dată cu industrializarea apare standardizarea, care are valoarea ei socială. Arhitectul trebuie să stăpînească standardizarea, modelînd şi fasonînd elementele de bază nomenclaturate, seriate, tipizate, standardizate.

În activitatea de creaţie, raporturile arhitect-industrie, arhitect-estic, nu pot fi reglementate decît de pe poziţii ştiinţifice. Arhitectul ca om de ştiinţă — chiar dacă în adîncul inimii sale este un artist — va putea rezolva, în cadrul raportului arhitect-inginer, eterna dualitate între analiză şi sinteză, raţiune şi emotivitate.

Astăzi se vorbeşte despre un stil în arhitectură. Consider că stilul poate rezulta progresiv graţie unui vast proces de evoluţie şi de selecţie naturală.

Noi concepem şi muncim pentru astăzi şi pentru mâine, ţinînd seama de ceea ce am făcut ieri. Necesităţile de mâine le prevedem pornind de la stadiul aspiraţiilor de astăzi.

Dar cunoaştem oare suficient aceste aspiraţii?

Este cert că apariţia automatizării va elibera omul de o parte din munca sa, motorul atomic va permite omului să se deplaseze în voie pe pămînt sau în spaţiu, pe mici sau mari distanţe, omul va dispune de legături audio-video.

În aceste condiţii — ale dezvoltării uriaşe a tehnicii şi ştiinţei, arhitectul va trebui să rezolve noi probleme de viaţă.

Cum se va prezenta oare arhitectura în viitor?

Se întrevide o arhitectură esenţialmente structurală, marcată printr-o precizie extraordinară — datorită nivelului tehnic — corijată de marea libertate şi fantezie ce va fi acordată « accentelor ».

Ce se cere arhitectului pentru viitor?

O cunoaştere aprofundată a viziunii umane şi a legilor ei specifice, abordarea cu extremă inteligenţă a noilor ritmuri de viaţă, de acte ciclice, într-o arhitectură liberă.

Construim şi în viitor pentru marile mase. Pentru aceasta se cere arhitectului talent, ingeniozitate, entuziasm.

Arh. CONSTANTIN FRUMUZACHE

Laureat al Premiului de Stat
Şef de atelier în ISCAS

Noi, generaţia de arhitecţi, care ne-am instruit şi am muncit în glorioasă istorie a celor 20 de ani de la eliberare, n-am cunoscut trecutul trist al profesiei noastre. Despre el ne-au vorbit cărturarii noştri. Am aflat cum arhitectul şi arhitectura s-au zbatut în lanţurile neîmpăcatelor contradicţii ale societăţii burgheze. Am aflat despre munca plină de umilinţă a « creatorului-arhitect », interpret al gustului şi orgoliului mic-burghez, fără legătură cu cultura noastră. Am mai aflat şi despre efortul, sufocat de oportunism, al unor exponenţi ai meseriei noastre, patrioţi sinceri, de a exprima în limbajul şi rostul arhitecturii spiritul şi bunele tradiţii ale poporului nostru.

Consecinţa acestui trecut e mărturisită în testamentul societăţii înmormîntate la 23 August 1944: sate cufundate în beznă, oraşe zidite la întimplare, conglomerate de bizării neconfortabile şi neigienice, industrie expresie a înapoierii.

Puţinele valori arhitecturale create de meşterii cunoscuţi sau necunoscuţi, cu rădăcini adînc înfipte în tradiţia poporului, n-au reuşit să salveze aspectul deprimant al acestei moşteniri.

Feriţi de condiţiile vitrege în care au muncit şi au creat înaintaşii noştri, noi, generaţia nouă, ne-am dăruit întregul elan tineresc operei de înnoire a arhitecturii, în acord cu amplul efort al poporului pentru construirea socialismului. Ca răspuns la nădejdea pusă în noi, manifestată prin îndrumarea şi grija partidului, ne-am pregătit încă din şcoli în spiritul umanismului socialist, în a făuri, printr-un efort unitar şi general, măreţele perspective.

Alături de maeştrii vîrstnici, care într-un proces de întinerire, de regăsire a adevăratelor rosturi ale arhitecturii, ne-au împărtăşit cu drag experienţa şi pricepera lor, am dat asaltul în această lume nouă pentru a desăvîrşi măreţul program de construcţie socialistă. Şi, ca într-o filă de poveste, s-a construit într-o lună cît într-un an, într-un an cît într-un veac.

În acest moment sărbătoresc, încercînd să privesc în urmă, mă stăpîneşte un sentiment de mîndrie în faţa imaginii noi, pline de măreţie, a tot ce energia creatoare a oamenilor a putut făuri în decursul celor 20 de ani.

În peisajul înfloritor al patriei, arhitectura zilelor noastre făureşte în tot locul un nou relief, modelînd cu chibzuinţă silueta tinerească a vieţii noi în forme avîntate, expresive şi armonioase. Acest vast peisaj reflectă cu fidelitate profunde schimbări sociale, condiţiile în care arhitectura îşi poate manifesta adevăratele sensuri umane, în care arhitectul îşi poate îndeplini cu cinste rolul activ social, îşi poate valorifica pe deplin talentul şi cunoştinţele sale.

Reflectînd asupra realizărilor arhitecturii noastre ce constituie bilanţul celor două decenii, etapă glorioasă în evoluţia teoriei şi practicii profesiei noastre, mă opresc mai întîi la experienţa în urbanism. Noţiunea obiectivistă, simplistă, cu nuanţe utopice, a lumii burgheze, a devenit, în mare măsură, în evoluţia activităţii noastre de construcţii, factorul determinant în manifestarea obiectivă, logică a arhitecturii româneşti; aceasta ca urmare a dezvoltării economiei planificate, eliberate de proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie. Astăzi pînă şi localităţile cele mai mici se dezvoltă ordonat şi armonios în baza planului prestabilit. Principiile urbanismului modern se aplică cu tot mai mult succes pe plan regional şi oraşenesc, în noţiunea tot mai cuprinzătoare a marilor ansamblurilor ale arhitecturii.

Mă opresc apoi la impresionantele realizări în domeniul construcţiilor industriale şi agrozootehnice. Arhitectura a găsit în acest domeniu un deosebit prilej de manifestare. Astăzi am putea afirma că, prin dezvoltarea impetuoasă a industriei noastre, această manifestare ocupă un loc de frunte. Tot mai mulţi arhitecţi şi-au dăruit talentul şi energia pentru realizarea noilor palate ale muncii, jaloane pe drumul nostru pentru desăvîrşirea vieţii noi. Nu pot găsi nici un colţ de ţară, în toate direcţiile cardinale, fără peisajul nou caracteristic avîntului industrial. Aceste realizări de căpetenie ale ţării noastre, cu înfăişări atît de vii şi variate, exprimă poate pînă acum cel mai bine gramatica limbajului arhitecturii socialiste.

În aceeaşi unitate de scopuri şi eforturi, arhitectura oraşelor noastre, în dinamica dezvoltării generale, a cunoscut în această perioadă realizări demne de invidiat.

Noile localităţi apărute pe harta ţării, marile ansambluri de locuinţe ce au schimbat înfăişarea capitalei şi a oraşelor patriei noastre, nenumăratele construcţii menite să odihnească şi să întărească trupul şi mintea oamenilor muncii de pe tot cuprinsul patriei, stau mărturie a activităţii fără precedent a arhitecţilor noştri, care pentru efortul lor şi simţul de răspundere de care au dat dovadă se bucură de aprecierea şi înalta preţuire a poporului.

Am construit şi vom construi în viitor şi mai mult. Construim ca să adăpostim viaţa. Corespunzător cu evoluţia şi aspiraţiile vieţii trebuie creat şi cadrul arhitectural.

Etapă ce s-a scurs s-a caracterizat în special prin efortul de a satisface nevoile imediate ale poporului, de a şterge cît mai grabnic din memorie trista amintire a unui trai mizer, de a crea baza materială pentru o viaţă mai bună în continuă creştere.

Pentru aceasta au fost necesare cît mai multe uzine, cît mai multe apartamente, şcoli şi spitale, şi am reuşit să acumulăm un valoros patrimoniu cu care astăzi ne mîndrim.

Tehnica şi arta noastră au învins treptat greutăţile mari, inerente începutului; posedăm acum o experienţă valoroasă care este o garanţie în realizarea sarcinilor viitorului, mai mari şi mai frumoase ca oricînd.

Rapida și multilaterală dezvoltare a societății a făcut însă să crească exigența oamenilor muncii. Noțiunile despre utilitate și confort, despre frumos, au depășit cadrul limitelor minime reclamate odinioară de nevoile imediate, căpătînd un sens mai larg, mai profund, la o treaptă superioară. Acestea, arhitectura viitoare trebuie să le găsească cadrul corespunzător.

Practica arhitecturală, care în ritmica realizării marilor cantități a imprimat construcțiilor caractere obiective comune, trebuie să se ridice și ea pe o nouă treaptă.

Ca întotdeauna, înțeleapta îndrumare a partidului ne călăuzește și ne stimulează în soluționarea problemelor viitorului. Arhitecții sint chemați să răspundă cu entuziasm sporit sarcinilor nobile ce se pun astăzi în fața arhitecturii. Poporul nostru, cu demnitatea redobîndită în marea 23 August 1944, în procesul creator de fiecare zi, își afirmă din ce în ce mai convingător personalitatea. Arhitectura, cu mijloacele ei pline de forță și expresivitate, poate și trebuie să-și găsească limbajul corespunzător poporului pe care-l slujește, care să-i reprezinte cu cinste cuceririle și aspirațiile, personalitatea sa puternică, pe baza bunelor sale tradiții și a spiritului său.

Dar suflul nou, ceea ce trebuie să constituie acel limbaj arhitectural propriu, nu poate fi niciodată rezultatul unor acte izolate ci trebuie să se nască dintr-un efort comun, din unitatea ideilor și sentimentelor noastre, unitate în care îmi voi aduce contribuția cu toată dragostea și energia, pentru realizarea unei noi file a istoriei, al cărui ritm poartă o denumire amplă și umană: construcția socialistă.

Arh. PAUL MIHALIK

Arhitect specialist în I.P.C.M.

Crearea unei arhitecturi contemporane, funcțional și estetic moderne, dispunînd în majoritatea cazurilor de mijloace și materiale obișnuite și de o documentare îndreptă, a constituit după părerea mea o merituoasă realizare a arhitecților noștri din ultimii ani.

În ansamblul ei, arhitectura romînească a celor douăzeci de ani de muncă creatoare, îndrumată și sprijinită de conducerea de partid și de stat, s-a afirmat pe plan mondial stînd cu succes alături de arhitectura celorlalte țări.

Arhitectura noastră de astăzi este o reflectare a ansamblului de elemente noi, apărute în perioada de construire socialistă a țării, în modul de organizare a vieții omului, în necesitățile, aspirațiile și posibilitățile lui. Auzim cu mîndrie despre succesele artiștilor romîni peste hotare, despre tractoarele și locomotivele moderne romînești, vedem cum cresc uluitoare de rapid orașe în întreaga țară.

Uitîndu-mă înapoi la toate aceste realizări, în care arhitectul a avut o permanentă contribuție, îmi este greu să mă opresc asupra unor anumite lucrări sau unor anume domenii de arhitectură ca fiind « cele mai însemnate realizări ale arhitecturii romînești din ultimii ani ».

Noile cartiere sau orașe, marile construcții social-culturale, noile industrii, toate se unesc pentru a compune în esență realitatea de astăzi a arhitecturii romînești care ne reprezintă.

În mai toate domeniile de arhitectură, la baza creației, pe lîngă condițiile politice, sociale și economice noi, determinante, au stat tradiția și experiența realizărilor din trecut. A existat deci o continuitate; putem vorbi în acest sens de o istorie a arhitecturii culte romînești. Nu se poate vorbi însă, cu excepția cîtorva clădiri — cazuri cu totul izolate, — de o arhitectură romînească a industriilor, înaintea perioadei noastre de construcție socialistă.

Pregătirea specială pe care i-a imprimat-o întii școală și mai tîrziu experiența, i-a dat arhitectului posibilitatea să pătrundă tehnologia vieții omului, să o poată organiza în spații și fluxuri anume gîndite de el, să-i poată influența prin aceasta desfășurarea, să prevadă necesitățile ei viitoare, să exprime aspirațiile omului și chiar să educe omul și societatea.

Începuturile au fost însă deosebit de grele pentru arhitectul chemat să proiecteze industrii. El trebuia să găsească corespondent pentru fiecare din aceste scopuri ale muncii sale, raportate la o viață mult mai complexă, la o cu totul altă scară, viața industriei. A fost la început dezorientat, străin de lumea atît de variată a tehnologiilor, pierdut în mulțimea de noțiuni pe care nu le cunoștea. Această perioadă a însemnat frămîntări, îndoieli și căutări, cu greșeli și reușite, muncă măsurată în ani.

Dar în scurt timp, rezultatul acestei munci a început să fie evident, mai ales după ce arhitecții industriilor au început să dea dovadă de maturitate în specialitatea lor, cînd au început să meargă pe propriile lor picioare, astfel încît rolul arhitectului în rezolvarea industriilor este cunoscut și apreciat.

În unele institute de proiectări, arhitectul este chemat să coordoneze și să colaboreze la rezolvarea tuturor elementelor din cadrul uzinei, care pot influența asupra esteticii ansamblului.

Trasarea și organizarea rețelelor de instalații, utilajele și susținerile, estacadele, sînt rezolvate împreună cu arhitectul. Acest fapt îmi pare deosebit de grăitor.

Dezvoltarea vertiginoasă a industriei în perioada construirii socialismului în țara noastră a determinat un ritm corespunzător în proiectarea și construirea unui număr impresionant de ansambluri industriale și s-au creat pentru aceasta condițiile materiale inexistente în trecut.

Socotesc aceste lucrări de arhitectură de mare amploare printre cele mai importante realizări ale arhitecturii contemporane romînești.

Ceea ce, după părerea mea, a apărut ca element valoros, în concepția arhitecților noștri din domeniul industrial, este apropierea și — uneori — suprapunerea noțiunii de estetică cu noțiunea funcționalității.

Referîndu-mă la arhitectura industriilor, unde elementul determinant funcțional este tehnologia, pot afirma că în ultimul timp, în concepția arhitecților și a celorlalți specialiști, colaboratori la rezolvarea problemelor în industrie, a pătruns ideea folosirii elementului estetic în serviciul desfășurării optime a producției, al mării productivității și, în consecință, al eficienței economice a industriilor.

Estetica arhitecturală, în general, și mai ales în industrie, unde pînă nu de mult era considerată de către unii colaboratori direcți ai arhitecților ca nefiind necesară, a căpătat în ultimul timp un caracter de necesitate directă, funcțională, în conceperea construcțiilor și a instalațiilor.

Promovarea și recunoașterea rolului esteticii în desfășurarea activității omului socotesc că trebuie să fie o preocupare continuă pentru arhitecți în munca lor directă și mai ales în cea de colaborare.

Necesitatea construirii rapide și în masă a obiectivelor de diverse categorii determină ca esențiale problemele legate de industrializarea construcțiilor.

Din punct de vedere teoretic au fost enunțate pînă acum o serie de principii de proiectare: comasare, modulară, uniformizare, universalitate, tipizare etc., care stau la baza industrializării construcțiilor.

În majoritatea domeniilor de proiectare, aceste principii impuse de industrializare vor trebui cunoscute și utilizate în mod corespunzător de arhitecți.

O altă problemă esențială actuală, în care consider că arhitecții noștri ar putea interveni într-o bună măsură, este introducerea și perfecționarea materialelor noi, în special a celor de finisaje, care, comparativ cu celelalte aspecte ale arhitecturii din R.P.R., au rămas în urmă. Cred că este necesară realizarea unui mai strîns și mai direct contact al arhitecților cu fabricile producătoare, precum și crearea condițiilor pentru mărirea interesului și din partea producătorilor în sensul acestei colaborări.

Sînt convins că viitorul va confirma ca valabilă orientarea dată în ultimul timp arhitecturii romînești, atît în institutele de proiectare cît și în institutul de învățămînt.

Funcționalitatea se va alătura din ce în ce mai mult esteticului, rezultînd confortul și economicitatea, noțiuni care vor ajunge să se contrazică din ce în ce mai puțin.

Arh. HARALAMBIE COCHECI

Director al D.S.A.P.C. — Banat

În ultimii 20 de ani, industrializarea socialistă a țării noastre cu corolarul său imediat — urbanizarea intensă — a dus la desfășurarea unui imens efort de construcție. Această perioadă reprezintă și în domeniul arhitecturii și urbanismului o etapă de realizări ce se situează pe un drum sănătos.

În aprecierea ce o facem nu trebuie să neglijăm faptul că în eforturile lor arhitecții, inginerii și constructorii noștri au răspuns în primul rînd, în mod real și pozitiv, nevoii de accelerare a dezvoltării economice amorțate.

Lucrările realizate poartă amprenta acestei orientări. Dar, pe lîngă factorii cantitativi deosebit de grăitori, nu putem să nu observăm și o evoluție calitativă tinzînd către crearea, organizarea și amenajarea unui cadru urban corespunzător cu aspirațiile poporului nostru.

În abordarea problemelor urbanistice s-a trecut de la stadiul unor reguli de rezolvări izolate, la nivelul superior al rezolvărilor de ansamblu pe baza unor principii noi, corespunzătoare unui conținut social nou.

Construcția a fost ridicată de la stadiul de artizanat de odinioară, la un avansat grad de prefabricare, cu o pronunțată tendință spre industrializare; proiectarea de la o activitate creatoare izolată, la un amplu efort de creație colectivă.

În viitor, volumul de investiții în permanentă creștere, programele de lucru și urgența realizării lor impun găsirea și dezvoltarea în continuare de noi metode de execuție, de noi materiale și de noi forme de exprimare artistică, corespunzătoare sarcinilor și năzuințelor vieții noastre noi.

Nu putem să nu ne oprim asupra unor aspecte ce ar putea să devină negative dacă nu sînt rezolvate la timp.

Problema majoră a activității noastre rămîne mai departe construcția locuinței de masă și a dotărilor aferente.

Orientarea către tipizare și industrializare este unul din factorii pozitivi, ce au o incontestabilă valoare socială, însă nu trebuie să ne fie indiferent felul în care tipizăm și industrializăm. Rezultatele de până acum lasă să se întrevadă pericolul unei monotonii, al unei șablonări și uniformizări a ansamblurilor noastre, dacă nu vom interveni cu elemente variate ca formă, volum și materiale pentru finisaje.

Trebuie să recunoaștem că oricâte calități economice și plastice ar întruni anumite proiecte, este o greșeală ca repetarea lor să se facă peste măsură, chiar dacă formele de plantare pe teren diferă. Apelul făcut la culoare se vedește a fi insuficient și pe alocuri, datorită unei folosiri neraționale, chiar dăunător.

Noi trebuie să tindem spre crearea unui cadru urbanistic care să acționeze asupra individului ca o forță vitală, să-i servească stimulentele necesare îmbogățirii spirituale. Monotonia formelor, oricât ar fi ele de colorate, nu poate oferi asemenea stimulente.

Ar fi necesară mărirea sortimentului de tipuri și secțiuni directive de locuințe, care să ofere posibilitatea unor asamblări în volume diverse. S-ar putea crea astfel grupuri de locuințe și microrăioane variate și diferențiate în funcție și de mărirea orașelor noastre.

În al doilea rând, folosirea unor materiale de finisaj mai variate poate contribui de asemenea la obținerea unei varietăți mai mari.

La acestea trebuie să mai adăugăm și necesitatea căutării unor forme de exprimare care să afirme un caracter mai evident al culturii noastre, al tradițiilor și sensibilităților caracteristice nouă. A construi fără a ține seama de particularități, de caractere, de obiceiuri înseamnă a nega rolul arhitecturii. Aceste particularități nu trebuie înțelese sub forma preluării unor elemente și modele ale trecutului, ci sub forma cercetării atente a tradiției și folosirii ei numai ca premiză. Drumul este anevoios, dar nu trebuie pentru aceasta să abandonăm căutările, ci dimpotrivă.

Adeesea sîntem tentați să formulăm plastica de arhitectură, ca rezultat esențial al gândirii logice furnizate de tehnică, pierzînd din vedere că s-ar putea ajunge la obținerea unei arhitecturi anonime și impersonale.

Căutările vor trebui să continue pentru găsirea unui echilibru, unei armonii, unui adevăr între latura tehnică și cea artistică, pentru realizarea unei arhitecturi care să corespundă noii noastre societăți și care să ne supraviețuiască.

Arh. MARIANA BUCUR

Șef de atelier în I.P.C.T.

Construirea socialismului în țara noastră a imprimat calea de urmat pe toate țărmurile, determinînd realizări importante, demne de mărețul act de la 23 August 1944.

Printre sectoarele care au contribuit la aceste mari realizări cu rezultate remarcabile, arhitectura românească participă cu o pondere însemnată.

Aducerea la îndeplinire a uriașului plan de investiții a fost posibilă numai datorită regimului de democrație populară, care a creat condițiile materiale necesare. Totodată, o deosebită importanță a avut reorganizarea învățămîntului superior de arhitectură, organizarea institutelor de proiectare pe specific de lucrări și utilizarea pe scară largă a proiectelor tip în diferite domenii.

Arhitectura românească, care în această perioadă a străbătut etape bine conturate, se deosebește fundamental de concepția arhitecturii din trecut, prin faptul că este gîndită în spiritul nou al construirii socialismului.

Arhitectura promovată în cei douăzeci de ani oglindește preocuparea de a construi pentru masele de oameni ai muncii, ca și tendința de a satisface cerințele omului de azi, cerințe din ce în ce mai complexe ca urmare a trecerii societății pe o treaptă nouă, superioară.

Cadrele bine pregătite și în număr din ce în ce mai mare, rezultat al reorganizării învățămîntului, au fost stimulate de sarcinile importante ce li s-au încredințat, ele răspunzînd printr-o muncă de studiu și de creație plină de devotament, muncă apreciată pozitiv de către conducerea de partid și de stat.

Printre realizările arhitecturii din R.P.R. din ultimii 20 de ani, impresionante atît prin cantitatea cît și prin varietatea domeniilor abordate, cele mai deosebite mi se par a fi marile ansambluri de locuințe, dintre care se relevă ansamblul de locuințe Balta-Albă din București, ansamblurile recreative de pe litoral, dintre care Mamaia stă pe primul loc; de asemenea, realizările din domeniul arhitecturii industriale, printre care este de remarcat complexul Militar.

Lucrările menționate din numărul realizărilor arhitecturii celor douăzeci de ani se evidențiază prin ideile creatoare care le-au dat naștere, idei care s-au născut pe marele șantier al țării din îmbinarea muncii de proiectare cu munca de execuție.

Marele volum de construcții realizat în acești ani constituie o experiență din care se pot trage concluzii pentru proiectarea viitoare, de primă importanță fiind necesitatea imperioasă a unei expresii noi de plastică, mai variată, în care varietatea ar

putea fi realizată cu elemente sau forme de arhitectură specific regionale, care să dea arhitecturii moderne românești o amprentă caracteristică.

Legată de obținerea unor efecte de plastică valoroase este utilizarea judicioasă a materialelor de finisaj, mai ales atunci cînd ele se integrează în mod organic în sistemul constructiv adoptat.

În centrul arhitecturii românești de astăzi consider că trebuie să stea preocuparea de a atinge o nouă etapă, etapă care va fi cucerită în momentul în care spiritul creator se va întîlni cu factorul execuție, ajuns la nivelul tehnicii mondiale, nivel calitativ ce trebuie atins de asemenea și de industria materialelor de construcție și de calificarea mîinii de lucru, la toate categoriile de muncă.

Arh. LIGIA DUMITRESCU

Arhitect proiectant principal în I.P.B.

Printre marile înfăptuiri ale regimului nostru democrat-popular, arhitectura a cunoscut în cele două decenii ce s-au scurs de la eliberarea țării de sub jugul fascist, o deosebită dezvoltare.

Formînd parte integrantă din minunatele rezultate ale activității multilaterale de construire a socialismului în țara noastră, realizările arhitecturale valoroase obținute, într-o perioadă istorică scurtă, sub îndrumarea continuă a conducerii de partid și de stat, a tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej personal, au fost posibile mulțumită mijloacelor materiale puse la dispoziția arhitecților în munca lor de creație și de execuție.

Arhitectura de astăzi este superioară celei din trecut atît prin impresionantul volum de construcții realizat cît și prin înaltele ritmuri de execuție. Totodată au fost obținute valori calitative deosebite.

Datorită dezvoltării rapide a țării noastre în toate domeniile și în special datorită industrializării, activitatea arhitecturală s-a materializat trebindu-se, în consecință, de la crearea unicatelor la ansambluri mari de locuințe și obiective industriale. Atenția arhitecților a fost concentrată atît asupra problemelor generale cît și asupra celor de detaliu, asupra rezolvării aspectelor funcțional-utilitare și social-culturale izvorîte din necesitățile vieții contemporane.

S-au realizat astfel o serie de ansambluri pornindu-se de la unele mai mici, legate de crearea unei artere sau de un element major, și ajungîndu-se la cartiere de locuit, la microrăioane. Dacă acestea constituie realizările de seamă ale arhitecturii în cei douăzeci de ani de la eliberare, în dezvoltarea viitoare va trebui să ținem seama însă de remediarea unor lipsuri, create în primul rînd prin repetarea aceluiași elemente, cu prea mici diferențieri, răspîndite în orașele de pe tot cuprinsul țării, neținîndu-se seama de specificul fiecărei regiuni, specific legat de relief, climă, obiceiuri, tradiții.

Exemple grăitoare avem destule. Vizitînd mai multe orașe, rămînem surprinși de caracterul asemănător al ansamblurilor din Suceava, Iași, Baia-Mare, al unora din București cu cele de pe litoral.

Cred că lupta pentru crearea unei varietăți (dar și aceasta nu cu orice preț), nu trebuie exprimată prin dezvoltarea unor elemente unice — centre comerciale și social-culturale necesare unui ansamblu, ci prin însăși organizarea spațiului în care elementele cele mai izbutite să fie preluate și dezvoltate mai departe, prezentînd o gamă suficient de interesantă pentru ca ansamblul să ajungă la gradul de varietate în care unicatele să aibă mai mult un rol contrastant.

Consider că problema raportului dintre detaliu și ansamblu trebuie să formeze un întreg; dacă concepția arhitecturală pornește de la ansamblu, ea nu va căpăta expresia dorită dacă paralel nu ne ocupăm și de detalii.

Un element valoros care, dacă nu a căpătat amploarea cuvenită în crearea ansamblurilor este absolut necesar să o capete, este caracterul specific mai sus abordat; acest obiectiv poate fi atins avînd în vedere că izvoarele trăsăturilor specifice sînt deosebit de variate și se pot manifesta nu numai în estetica arhitecturală dar și în ceilalți factori: confort, soluție funcțională, concepție spațială etc. Dar căutarea unor trăsături specifice naționale presupune o cercetare mai adîncă a surselor de inspirație pe care nu trebuie să le copiem, ci să le adaptăm locului și cerințelor moderne, materialelor locale etc. interpretînd la o scară nouă și cu tehnici noi concepții spațiale ce se pot adopta. Un exemplu pozitiv în acest sens ni-l dau creațiile japoneze care au reușit să continue tradiții de secole în arhitectura nouă contemporană.

Implicit, pentru realizarea celor de mai sus, este necesară dezvoltarea pe scară mai largă a unei tehnici noi în construcții, corespunderii noilor cerințe, precum și ajutorul tuturor industriilor și întreprinderilor pentru crearea unor materiale noi de construcții cu un sortiment mult mai variat față de cel existent.

Avînd în fața noastră toate aceste resurse, sînt convinsă că vom reuși prin cunoștințele noastre și pasiunea noastră profesională să rezolvăm problemele arhitecturale în spiritul cel mai valoros, contribuind în acest fel la cunoașterea și aprecierea patriei noastre și în afara granițelor.

PREMIUL DE STAT AL R.P. ROMÎNE PE ANUL 1964 ÎN DOMENIUL ARHITECTURII

Ca și în alți ani, acordarea Premiului de Stat al R. P. Romîne constituie o sărbătoare pentru întregul nostru popor, mîndru de realizările obținute în domeniul științei, tehnicii, literaturii și artei. Dovadă grăitoare a grijii și atenției acordate de conducerea de partid și de stat problemelor dezvoltării arhitecturii și construcțiilor, printre premiile de stat acordate anul acesta figurează și unul pentru arhitectură.

Cea mai înaltă recunoaștere a talentului și efortului creator încununează munca depusă de un colectiv de tehnicieni — în majoritate tineri — format din arh. Gheorghe Dumitrașcu, ing. Constantin Popovici, arh. Theonic Săvulescu, arh. Șerban Manolescu și arh. Ion Răducanu, proiectanți ai ansamblului format din construcția noii gări și a blocurilor de locuințe din gara veche — gara nouă din orașul Constanța.

Blocuri de locuințe la Constanța

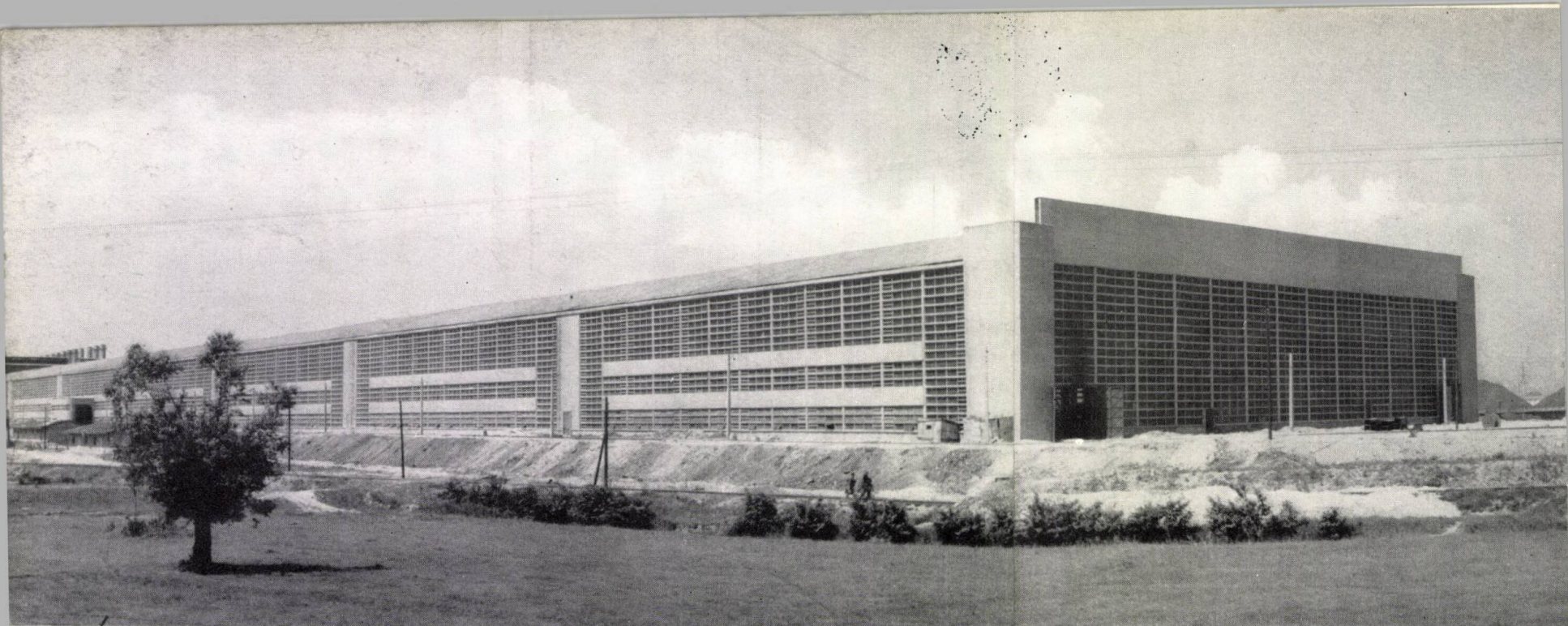
Vedere de ansamblu dinspre gară

Lucrări valoroase atât din punct de vedere al proiectării cât și al execuției — efectuată cu metode moderne și rapide — gara și locuințele din centrul orașului Constanța reprezintă o oglindă a noii arhitecturii românești, atât de apreciată nu numai de poporul nostru dar și de zecile de mii de străini ce vizitează în fiecare an țara noastră.

Acordarea Premiului de Stat în domeniul arhitecturii reprezintă un puternic imbold în muncă nu numai pentru colectivul de autori, ci și pentru toți arhitecții care cu entuziasm și muncă neprecupețită luptă pentru crearea unei arhitecturi contemporane a României socialiste, care să constituie cadrul demn pentru munca și viața milioaneilor de constructori ai vieții noastre noi.

Vedere spre gara nouă Constanța

Prof. arh. LADISLAU ADLER
Vicepreședinte al C.S.C.A.S.

TEME ACTUALE ALE ARHITECTURII INDUSTRIALE DIN ȚARA NOASTRĂ

În dezvoltarea arhitecturii noastre, în perioada de la eliberarea țării și pînă azi, arhitectura industrială ocupă un loc deosebit de important, cu atît mai mult cu cît în trecut această disciplină nu s-a afirmat decît sporadic. De altfel, se știe că întreaga dezvoltare industrială de dinainte de război a fost extrem de redusă în țara noastră, deși condițiile naturale ar fi fost favorabile pentru aceasta. Cele cîteva construcții industriale valoroase din punct de vedere arhitectural, realizate înainte de 23 August 1944, — cum ar fi silozurile de cereale de la Constanța, fostele uzine Malaxa și poate unele construcții de la fostele IAR și Astra și care constituie de fapt începutul arhitecturii noastre industriale — nu se plasează în timp decît cu 40—50 de ani în urmă. Ele reprezintă mai degrabă intuiția plină de înțelegere — însă izolată și sporadică — și dovada talentului unor arhitecți și ingineri care au izbutit, în ciuda condițiilor vitrege, să arate măsura unor însușiri proprii. De la primul Institut de proiectări industriale înființat în 1949, avînd 65 proiectanți, și pînă la cei aproape 11 000 tehnicieni care lucrează azi nemijlocit în proiectarea de obiective industriale, de la cei 5 sau 6 arhitecți « industriali » de atunci și pînă la cei peste 400 de azi, evoluția este nu numai numerică, ci reprezintă cu mult mai mult, un imens salt calitativ. Acest salt poate fi urmărit în timp și spațiu prin numeroase jaloane, care constituie tot atîtea afirmări și tot atîtea succese în toate domeniile arhitecturii noastre industriale postbelice.

România a pornit tîrziu pe calea dezvoltării industriale ca urmare a faptului că industrializarea era frînată de rămășițele feudale, de dorința întreprinzătorilor de a obține profituri maxime cu investiții minime, ca și de aservirea noastră capitalului străin. În trecut importam 95% din mașinile-unelte necesare; puterea instalată a tuturor centralelor electrice nu depășea 500 000 kW; Reșița și Hunedoara produceau mai puțin de 300 000 t

- 1 — Laminorul de la Hunedoara
- 2 — Clădirea grupului de automatizare din București
- 3 — Fabrica de fire sintetice de la Săvinești

I | 3
2

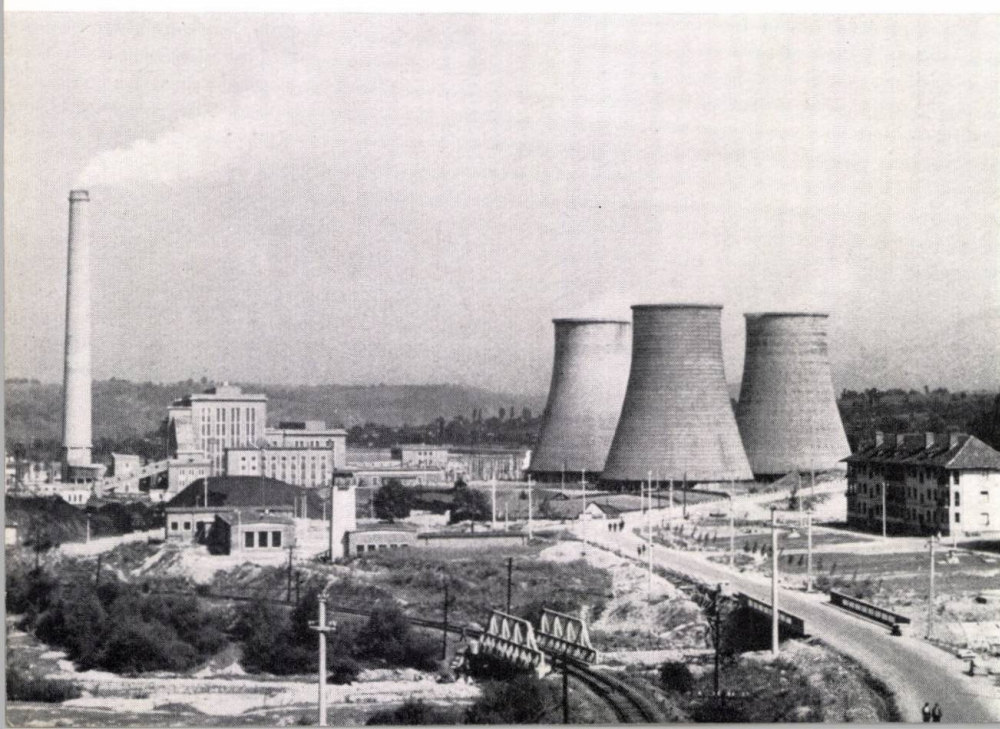
oțel; materiile prime necesare industriei chimice rămâneau neutilizate sau erau exportate. Peste două treimi din producția industrială era concentrată în orașele București, Brașov, Sibiu, Hunedoara, Reșița, Timișoara, în timp ce regiuni întregi ca Maramureșul, Oltenia, Moldova, Dobrogea nu posedau decât câteva fabrici mici, de importanță locală.

Ca urmare a hotărârilor Conferinței naționale a P.C.R. din 1945, care a pus în fața întregului popor necesitatea industrializării socialiste a țării, sute de uzine și fabrici noi au apărut pe harta țării, iar altele au fost reconstruite. Numai din 1955 și pînă astăzi au intrat în funcțiune aproape 300 de întreprinderi noi, s-au lărgit și reutilat circa 700 de unități industriale.

Laminorul, oțelăria nouă și furnalele de la Hunedoara, hala motoarelor Diesel, turnătoria de neferoase și furnalul de 700 m³ de la Reșița, Uzina metalurgică de la Iași, Fabrica de mașini-unelte din București, extinderile de la uzinele « Steagul Roșu » și « Tractorul » din Brașov, reprezintă numai o mică parte a realizărilor din ramura industriei metalurgice și a construcțiilor de mașini. Combinatul chimic de la Borzești, Combinatul de cauciuc sintetic de la Onești, Fabrica de fire și fibre sintetice de la Săvinești, cea de îngrășăminte de la Roznov, cea de anvelope de la Popești-Leordeni, fabricile de celuloză de la Călărași și Suceava sau « cetățile chimiei » de la Brăila și Craiova sînt numai cîteva din realizările arhitecturii industriale din această ramură, așa după cum seria întreagă de combinate pentru industrializarea lemnului de la Blaj, Gherla, Pitești, Tg. Jiu, construite în majoritate din prefabricate, constituie doar o parte din construcțiile industriei lemnului. Fabrica de cauciuc și tăbăcăria minerală de la Jilava, fabricile de faianță și sticlă de la Sighișoara, fabricile textile « Dacia » și F.R.B. din București, cele de sticlă din Scăeni și Blejoi reprezintă cîteva din variatele și numeroasele fabrici și uzine ale industriei ușoare. Nu pot fi omise nici numeroasele industrii noi alimentare, fie că ne referim la fabricile

- 1 — Vedere parțială a termocentralei de la Brazi
 2 — Vedere de ansamblu a centralei electrice de la
 Paroșeni
 3 — Complexul petrochimic de la Borzești

I | 3
 2 |

de lapte praf, cum este cea de la Rarău sau cea de la București, fie că ne referim la cele de vinificare, cu o tehnologie dintre cele mai moderne, cum sînt unitățile de la Valea Călugărească sau Tohani, cele de suc de fructe de la Ovidiu, de conserve de legume de la Valea Roșie sau nenumăratele fabrici de pîine din mai toate centrele importante ale țării. În domeniul energetic, centralelor de la Doicești, Comănești, Ovidiu, Sadu, Paroșeni, Filipeștii de Pădure, construite la începutul perioadei, li s-au adăugat altele mai noi, cum sînt termocentralele de la Luduș și Craiova sau hidrocentralele în curs de execuție de pe Bistrița și Argeș.

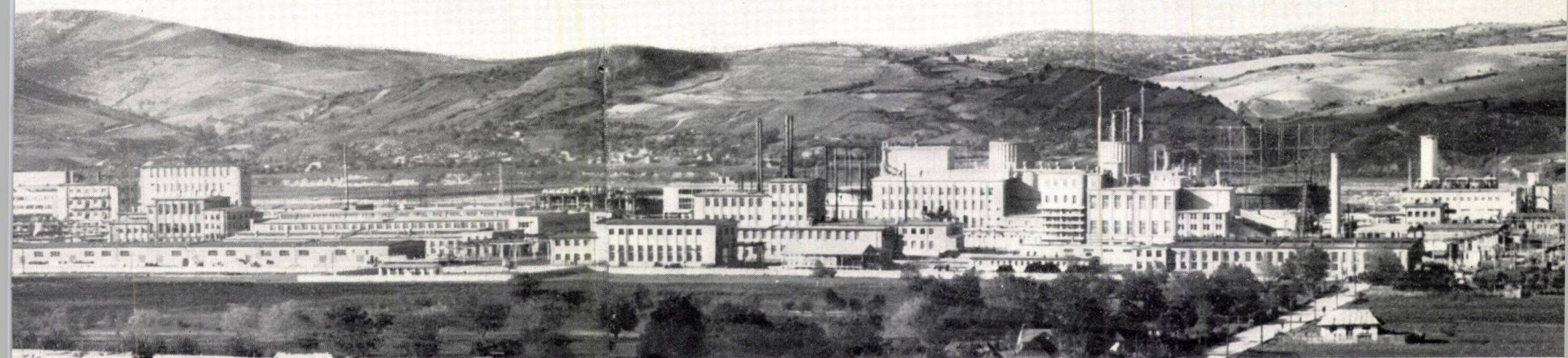
Fabricile moderne din industria materialelor de construcții au creat baza materială necesară acestor investiții, dacă nu vorbim decît de complexul de la Militari-București, fabricile noi de ciment de la Bicăz și Medgidia sau cele de prefabricate de la București și Brașov. Desigur că ar fi necesare sute de pagini pentru a semna la nivelul cuvenit realizările deosebite ale arhitecturii și construcțiilor în toate ramurile industriale ¹⁾.

★

În cele ce urmează vom încerca să desprindem, în măsura în care se poate face aceasta în cadrul restrîns al unui articol de revistă, mai ales tendințele arhitecturii industriale, temele și problemele pe care le pune evoluția ei și care vor trebui să-și găsească o perfecționare în continuare prin lucrările ce proiectăm, lucrări care constituie jaloanele arhitecturii industriale românești.

Temele actuale abundă în mai toate domeniile arhitecturii industriale. Fiecare sector al acestei foarte complexe proiectări (am fi înclinați să spunem al celei mai complexe proiectări) pune cu acuitate mereu noi pro-

¹⁾ Pentru a face cunoscute aceste realizări ale proiectanților și constructorilor noștri, se va prezenta în mod evolutiv într-o lucrare ce va apărea în acest an (L. Adler, Z. Solomon, M. Popovici: *Arhitectura industrială în R.P.R.*) dezvoltarea arhitecturii industriale în cei 20 ani care au trecut de la eliberare și pînă în prezent.

bleme, paralel cu evoluția vertiginoasă a tehnicii în producție și în construcție, determină continue cercetări și studii, impunând arhitectului « industrial » o permanentă căutare în rezolvarea cu succes a celor mai variate tematici, la cel mai ridicat nivel mondial.

Aceste teme noi privesc în primul rând amplasarea în teritoriu cu maximă eficacitate a întreprinderilor industriale și, ca un corolar, sistematizarea zonelor industriale. În însăși sistematizarea întreprinderilor au apărut de asemenea tendințe noi care se reflectă în întocmirea și compoziția de ansamblu a planului general. Clădirile și construcțiile industriale, cele de producție ca și cele auxiliare, pun în rezolvarea lor probleme noi interesând atât soluțiile de bază, conceperea lor, cât și structura constructivă și plastica acestora. În sfârșit, un domeniu aproape la fel de stăruitor solicitat de o nouă tematică privește condițiile de lucru, confortul muncitorilor la locul de muncă. Vom încerca să precizăm în cele ce urmează unele din aceste teme.

● Din punct de vedere urbanistic, al organizării teritoriului, ca și al repartizării raționale a forțelor de producție, amplasarea industriilor și sistematizarea zonelor industriale constituie o importantă temă actuală care caracterizează stadiul proiectării în prezent, așa cum sistematizarea întreprinderilor industriale, adică proiectarea și realizarea lor ca ansambluri unitare, a caracterizat proiectarea în primele etape ale economiei noastre socialiste.

Ca urmare a aplicării indicațiilor conducerii de partid ne putem mândri cu schimbările radicale produse în țara noastră în ce privește distribuția armonioasă a forțelor de producție, raționala amplasare a unităților industriale în vederea obținerii unei eficiențe economice maxime, ridicării regiunilor slab dezvoltate, dezvoltării agriculturii, echipării tehnice a teritoriului, repartizării judicioase a forțelor de muncă. Se vedește din nou superioritatea regimului nostru față de capita-

lism, unde nu este practic posibilă o amplasare teritorială a industriilor care să aibă în vedere toate interesele economiei naționale. Deosebit de evidente sînt succesele noastre în acest domeniu, prin înlăturarea unor dezechilibruri, a unor disproporții rămase din trecut, prin atragerea în circuitul economic a tuturor rezervelor și resurselor naturale și de muncă la nivelul teritoriului, regiunii, raionului sau orașului. Influența industriei asupra centrelor populate se ilustrează prin apariția orașelor noi, prin reconstrucția unora și dezvoltarea impetuoasă a altora.

Temele actuale, privind amplasarea industriilor, au amplificat condițiile cunoscute, să le spunem clasice, de alegere a terenului atât pentru zone întregi cât și pentru întreprinderi izolate. Metoda mecanică de stabilire a centrului de greutate în triunghiul format de amplasamentele materiei prime, centrului de consum și sursei de combustibil este practic depășită, triunghiul devenind un poligon în care considerarea ponderii fiecărei laturi a transformat întreaga operație într-o lucrare complexă, calitativ superioară. Amplificarea tematicii actuale este de altfel firească pentru că alegerea nu se face în vederea unor interese limitate, ci în vederea unor interese corespunzătoare economiei și politicii economice pe plan național.

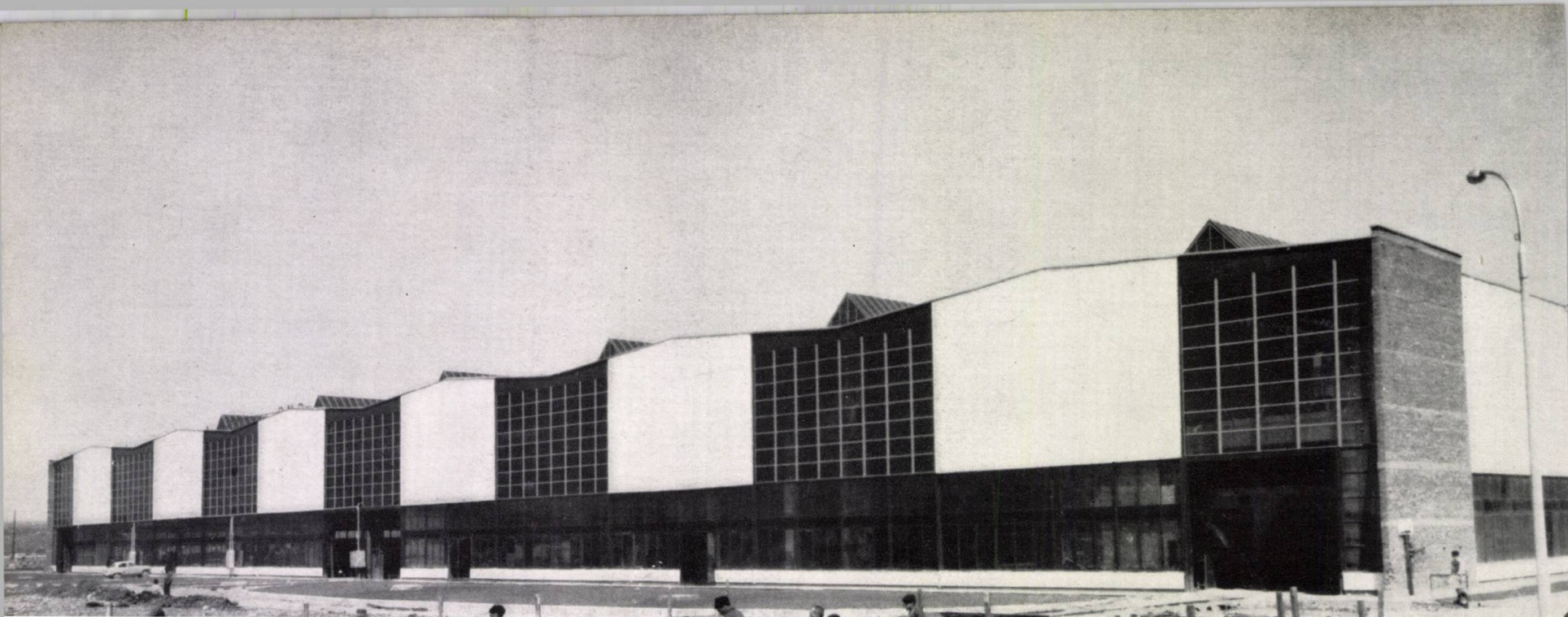
Ceea ce caracterizează proiectarea noastră industrială este analiza multilaterală, științifică a amplasării industriilor, în cadrul studiilor tehnico-economice de justificare a investițiilor, în ce privește relațiile lor multiple, tehnice, economice, sociale, cu mediul înconjurător. Astfel, în cazul amplasării uzinei de aluminiu la Oradea și a celei de electroliză la Slatina, au trebuit să fie întocmite studii laborioase și complexe pentru asigurarea cu materii prime, alimentarea cu energie și apă, au trebuit soluționate probleme de cooperare tehnologică, de formare și dezvoltare ale celor două zone industriale (Oradea și Slatina), fără a mai vorbi de problemele tehnice spe-

ciale privind alegerea terenurilor concrete și legăturile organice ale acestora cu zonele de locuit. Desigur că și mai complexe și laborioase au fost studiile tehnico-economice ce au servit ca documentație pentru amplasarea la Galați a celui mai mare centru siderurgic al țării, obiectivul principal al șesenalului, unde asigurarea transportului minereului și al celorlalte materiale, livrarea produselor către industria noastră se îmbină cu implicațiile sistematizării teritoriale, cu problema creării de fapt a noului oraș, paralel cu dificultăți imense legate de natura terenului, de problema fundării obiectelor și instalațiilor industriale.

Propunerile cuprinse în schița de sistematizare a orașului București, pentru rezolvarea amplasării și a dezvoltării industriilor, ilustrează evoluția urbanismului zilelor noastre din acest punct de vedere, dovedind încă o dată că una din trăsăturile caracteristice ale orașului socialist este existența și evoluția furtunoasă a industriei în cadrul lui. Orașul zilelor noastre — și aceasta este una din marile realizări ale urbanistilor români — rezolvă în mod armonios evoluția coordonată a zonelor de locuit și de muncă, rezolvă dezvoltarea industriilor pe baza forțelor de muncă din localitatea respectivă, rezolvă ridicarea confortului orașenesc prin aportul tehnic, economic și social al mării industrii.

În cadrul considerentelor actuale, privind principiile de amplasare, au apărut și alte elemente noi. Apropierea locului de muncă de locuință prin amplasarea în cadrul zonelor de locuit a unui număr însemnat de industrii și a unor mici zone industriale, lipsite de nocivitate sau de alte incomodări, este unul din criteriile de ușurare a vieții muncitorului sau muncitoarei de fabrică, unul din criteriile de rezolvare convenabilă a circulației orașenești, deosebit de intense în orele de schimb.

Noi sînt și temele industriale (teme în curs de amplificare), care reclamă distanțe sanitare față de oraș pentru a feri, de data aceasta industriile, de nocivitățile centrelor

Uzina metalurgică din Iași

populate, fapt care a determinat amplasarea, spre exemplu, a fabricii de tranzistori în Parcul Băneasa, tocmai în scopul asigurării unei microclime deosebite, favorabile desfășurării unei producții de acest gen. Cerințe cu totul diferite de amplasare pun programele centrelor de cercetări de fizică atomică, ale centrelor atomoelectrice și ale altor procese cu grave radiații toxice ce reclamă, în schimb, distanțe considerabile de centrele populate și chiar de orice culturi agro-zootehnice.

● Gruparea industriilor în zone și sistematizarea zonelor industriale a apărut ca o necesitate obiectivă, datorită marilor investiții de realizat și a avantajelor cooperării. Dacă luăm în considerare faptul că numai în actualul șesenal investițiile destinate industriei se ridică la peste 100 miliarde lei, ceea ce reprezintă aproape 59% din totalul investițiilor, sumă ce se materializează în sute de noi uzine și fabrici, este clar că eficiența acestora depinde în bună parte de amplasarea lor rațională, de gruparea lor în zone, de sistematizarea acestor zone, de aplicarea unei largi și multiple cooperări între întreprinderile din zone sau din afara lor, între zonele industriale și zonele de locuit. Desigur că această cooperare se referă nu numai la cea tehnologică, ci și la construirea și folosirea în comun a construcțiilor auxiliare, a surselor și rețelelor de utilități, a dotărilor social-culturale.

De altfel, așa cum am încercat să dovedim încă din anul 1956, amplasarea industriilor în anumite zone a avut și are, de regulă, consecințe profunde asupra întregului teritoriu respectiv, aceste zone formînd nucleul în jurul căruia se grupează noi ramuri ale economiei naționale și noi zone de locuit. Bineînțeles că posibilitatea apli-

cării concrete a acestor sistematizări se datorește în primul rînd condițiilor oferite de planificarea economiei noastre socialiste.

După rezervele inițiale, de altfel inerente oricărei acțiuni noi, necesitatea sistematizării zonelor industriale a apărut ca evidentă. Ideea a fost adoptată aproape în mod generalizat, astfel încît, deși această preocupare este de dată recentă, s-au studiat într-un interval scurt de numai cîțiva ani mai mult de 30 de astfel de zone, țara noastră aflîndu-se din acest punct de vedere pe o poziție avansată față de alte țări, atît din cadrul sistemului mondial socialist, cît și din afara lui (după cum a reieșit din numeroase întîlniri internaționale pe linie de arhitectură industrială). Lucrări teoretice, ca și directive tehnice pe linie de stat, sintetizînd practica de proiectare și de execuție pe teren a unor numeroase și variate amplasări și sistematizări de zone industriale, și-au adus aportul în această amplă și complexă problemă. S-a putut asigura deci o dezvoltare armonioasă în cadrul propriu al zonei (industrie — grup de industrii) cît și pe ansamblul orășenesc (zone de muncă — zone de locuit).

Astfel, un exemplu interesant îl oferă zona industrială Militari din vestul Capitalei, care prezintă o dispoziție clară a ansamblului și care, prin forma sa alungită, desfășurată de-a lungul bulevardului Păcii, pătrunde ca o pană spre interiorul orașului, rezolvînd în condiții favorabile problema accesului în zonă prin contactul pe laturile lungi cu zonele de locuit. În cadrul acestei zone, sectorul industriei materialelor de construcții, ca sector omogen din acest punct de vedere, reprezintă una din cele mai reușite soluționări arhitectural-urbanistice. De altfel,

soluționarea de ansamblu a zonelor industriale din București, studiată în schița de sistematizare a orașului, poate fi considerată în bună parte ca un aport judicios în rezolvarea problemelor de acest gen.

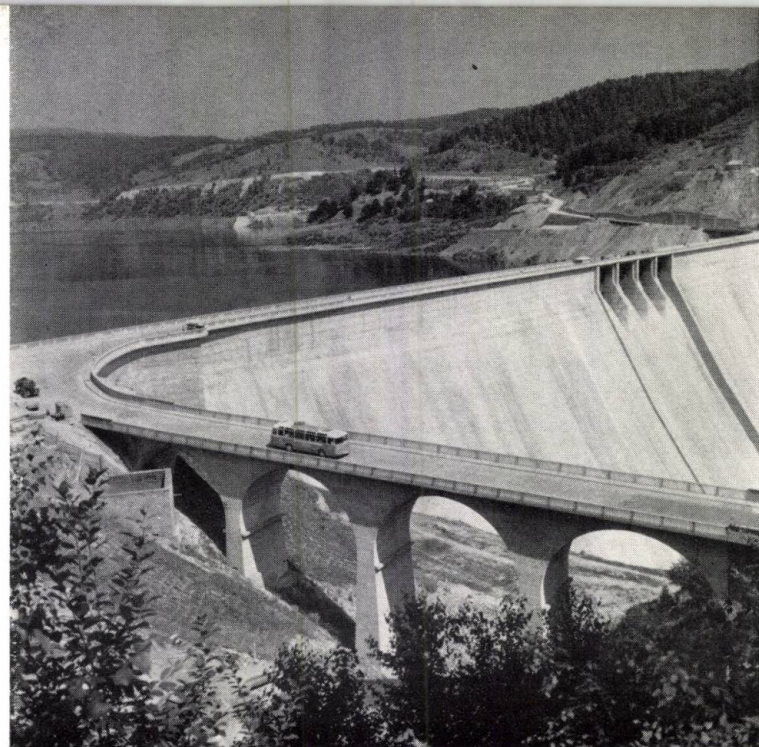
Sistematizarea zonei industriale de la Iași marchează o etapă hotărîtoare a organizării acestei activități. Astfel, însăși conducerea de partid și de stat s-a preocupat de această zonă, — tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej subliniind, cu ocazia vizitei făcute în regiunea Iași în anul 1961, necesitatea industrializării acestui vechi oraș de cultură romînească, stabilind zeci de întreprinderi de diferite profile, care și-au găsit astfel locul în lunca Bahluiului. Sub conducerea și pe baza indicațiilor unei comisii guvernamentale s-au amplasat o serie de întreprinderi moderne pe un teren recîștigat din albia inundabilă a Bahluiului (prin regularizarea acestuia), în curs fiind reconstrucția întregului oraș Iași, paralel cu realizarea unei zone industriale deosebit de armonios concepută și încheată.

În cele mai multe sistematizări de zone s-a realizat o cooperare pe planuri multiple, obținîndu-se importante reduceri de investiții și de cheltuieli de exploatare. Această cooperare se referă adesea la procese tehnologice privind industrii de aceeași natură, omogene, cum este, de exemplu, cazul zonei industriale Onești—Borzești, și întotdeauna la rețelele de circulație, de transport în comun, la sursele și rețelele de alimentare cu apă, energie, canalizare, cît și la o serie de construcții auxiliare și clădiri anexe.

Raționala organizare și folosire a terenului a micșorat suprafețele necesare industriei și care urmau a fi scoase

Noua hală a secției scolare a uzinelor «Steagul Roșu» — Brașov

Barajul hidrocentralei Bicaz

Fabrica de faianță de la Sighișoara

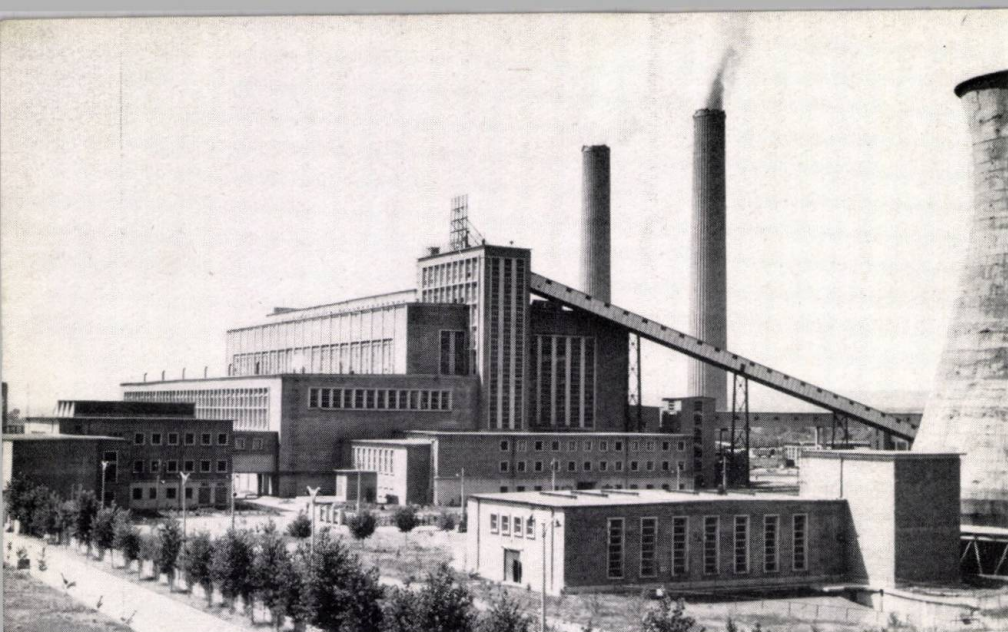

din circuitul agricol sau din folosința orășenească. Deservirile sociale, administrative, sanitare și comerciale se concep de cele mai multe ori ca centre sociale ale zonei, cum este cazul la Iași.

Termenele de dare în funcțiune s-au putut reduce sensibil printr-o unificare constructivă a obiectelor, printr-o organizare unică a execuției lucrărilor (de exemplu la Iași), prin crearea unei baze de construcții permanente pentru deservirea în timp a întregii regiuni, așa cum s-a realizat în cazul zonei industriale Oradea. O dată cu unificarea constructivă s-a putut asigura și o rezolvare unitară a aspectului plastic pe ansamblul întreprinderilor, o compoziție arhitecturală la scara întregii zone, cum este, de exemplu, complexul de la Militari.

● Crearea unor uzine cu mari capacități de producție, optime din punct de vedere economic, adevărați giganti ai timpurilor noastre, precum și gruparea întreprinderilor în zone uriașe de sute de hectare, generează alte probleme noi.

Dacă în trecut capacitatea fabricilor de ciment era de 1—200 000 t/an, azi noile fabrici în curs de realizare ajung la un profil de 2 000 000 t/an, dezvoltând apreciable nocivități, cu toate filtrele moderne care nu pot ține pasul cu mărirea capacităților de producție. De altfel, în general, însumarea nocivităților mai multor întreprinderi grupate poate determina grele condiții de amplasare prin creșterea ca valoare absolută a procentului concentrației nocive în atmosferă deși, prin adoptarea unor utilaje cu caracteristici îmbunătățite, procentul concentrației ca valoare relativă poate să scadă.

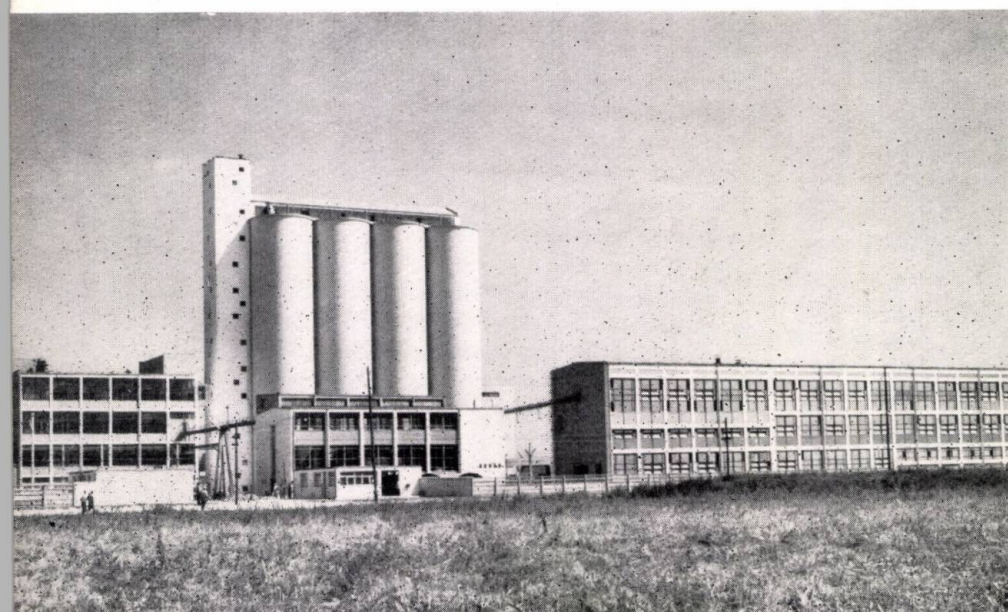

Termocentrala de la Doicești

Întreprinderea de morărit și panificație « Dobrogea » din Palas — Constanța

Fabrica de ulei « Unirea » din Iași

O situație ceva mai puțin nefavorabilă întâlnim în cazul zgomotelor, care deși cresc paralel cu amplificarea unităților productive și cu vitezele mărite ale utilajelor, nu cresc însă direct proporțional cu numărul mașinilor producătoare de astfel de noxe. Mărirea producției pe unitate și pe zone industriale determină masive creșteri în transporturi de materie primă, de produse auxiliare și finite, amplificate, în plus, de specializarea și cooperarea întreprinderilor. Această fază a intensei industrializări ne-a obligat să mărim sensibil distanțele sanitare față de norme în cazul Combinatului siderurgic de la Galați, al complexelor chimice de la Brăila și Craiova, al fabricii de ciment din Bîrsești. Experiența acumulată ne servește la revizuirea normelor sanitare în scopul mării distanțelor și, desigur, în anumite cazuri, la unitățile mai mici, în sensul reducerii lor prin introducerea tehnicii noi.

Apar programe noi legate și de construcțiile industriale auxiliare ale căror capacități și, în consecință, dimensiuni s-au mărit sensibil. Castele de apă de 2 000—3 000 m³ care constituiau altă dată rare unicate, devin în cadrul complexelor mari și al zonelor industriale elemente curente, impunându-se chiar întocmirea unor proiecte-tip datorită frecvenței lor. Fenomene similare se repetă în cazul centralelor termice sau termoelectrice de zonă, stațiilor de transformare, stațiilor de reglat gaze, fabricilor de mâncare etc.

● O altă temă deosebit de actuală și avînd largi implicații nu numai tehnice și economice, ci și social-politice, o constituie realizarea în mediul rural sau preorășenesc a unor mari unități agrozootehnice cu accentuate caractere industriale. Astfel sînt unitățile pentru creșterea păsărilor, adevărate «fabrici de pui», cu o capacitate pentru fiecare unitate între 50—100 000 găini ouătoare și între 1 000 000 și 1 400 000 pui de consum, amplasate în toate regiunile țării în care nu numai «producția» este la scară industrială, dar și întregul proces tehnologic se desfășoară cu o precizie de mașină. Nu mai puțin caracteristice acestei noi tendințe sînt marile sere de producție vegetală — legumicolă. În serele automatizate de la Arad, spre exemplu, actualmente pe 14 ha și în viitorul apropiat pe 34 ha, se cultivă — în condiții de temperatură, îngrășare a solului și umiditate, reglate prin telecomandă, asigurîndu-se productivități superioare independent de condițiile atmosferice — peste 6 000 t de legume anual, pentru locuitorii orașului cît și pentru export.

Similare în concepție sînt și unitățile pentru creșterea porcilor, în curs de realizare, ca primă etapă, în 6 localități din zona porumbului. Avînd o capacitate de 96 000 de capete (3 linii tehnologice a 32 000) fiecare unitate, acestea vor da împreună o producție anuală de aproape șase sute de mii de porci de cîte 120 kg. Pentru realizarea unor astfel de unități de mare anvergură a fost pus la punct un flux de fabricație aproape integral mecanizat, urmărit cu strictețe și care — prin aceasta, ca și prin concentrarea producției în cadrul unor astfel de mari întreprinderi — conferă acestor unități agrozootehnice un caracter net industrial. De altfel, pe aceeași linie se înscrie și proiectarea noilor ferme de vaci specializate în producția de lapte, a fabricilor de furaje combinate,

a celor de făină de lucernă, a centrelor de condiționat semințe, a unităților de calibrat porumb etc. Merită să fie subliniat acest aspect, care dovedește atât de grăitor transformarea agriculturii într-o varietate a producției industriale ce contribuie la eliminarea muncii fizice și la reducerea deosebirilor dintre oraș și sat.

★

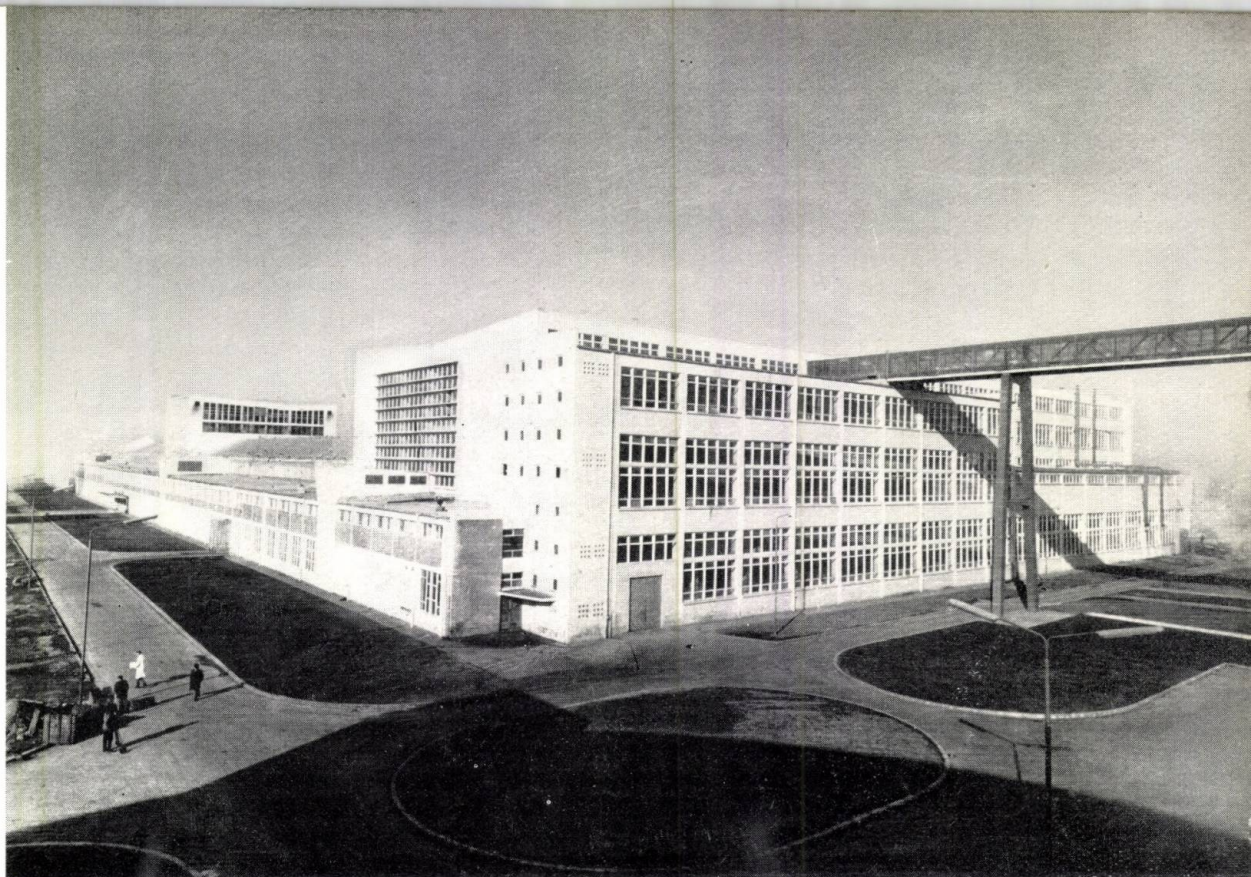
● Deși problema sistematizării întreprinderilor în cadrul propriilor lor incinte, deci a soluționării planului general, a constituit — așa cum am arătat mai înainte — una din preocupările inițiale de bază ale proiectării industriale, pornind de la o serie de principii bine stabilite, progresul rapid al tehnicii a adus și în acest domeniu noi elemente, determinând noi probleme și tematici. Programele industriilor ce se creează sînt mereu noi; multe se realizează pentru prima dată la noi în țară. De la producția de tranzistori la cea de aluminiu, de la electronică la cauciuc sintetic, de la lemn aglomerat la mase plastice, o serie întreagă de fabricații cu totul necunoscute înainte solicită cea mai atentă concentrare în rezolvarea întregului ciclu, de la proiectare la punerea în funcțiune. În alte cazuri, chiar dacă produsele sînt cunoscute, tehnologiile și, în consecință, utilajele sînt complet noi, fie că ne referim la fabricile noi de zahăr de la Luduș și Bucecea sau la centrele de vinificare de la Tohani și Valea Călugărească.

Pe de altă parte, scara la care sînt realizate noile clădiri industriale s-a schimbat, a crescut pînă la dimensiuni de mare amploare: noul laminor de la Galați este adăpostit într-o clădire lungă de aproape 1 km, avînd o suprafață — în prima etapă — de 5 ha. Cele patru clădiri ale halei de electroliză a aluminiului de la Slatina măsoară și ele cîte 500 m lungime, constituind desigur elemente ce influențează sensibil întocmirea planului general.

● Dar tema actuală principală în soluționarea planului general ca factor de bază privește aplicarea consecventă a principiului comasării clădirilor (hale monobloc), cu toate consecințele ce decurg de aci: reducerea masivă a terenului, a costului construcției și a cheltuielilor de exploatare; concentrarea producției și continuitatea desfășurării ei în interiorul unei singure hale; scurtarea și simplificarea rețelelor tehnice ca și a drumurilor și căilor ferate.

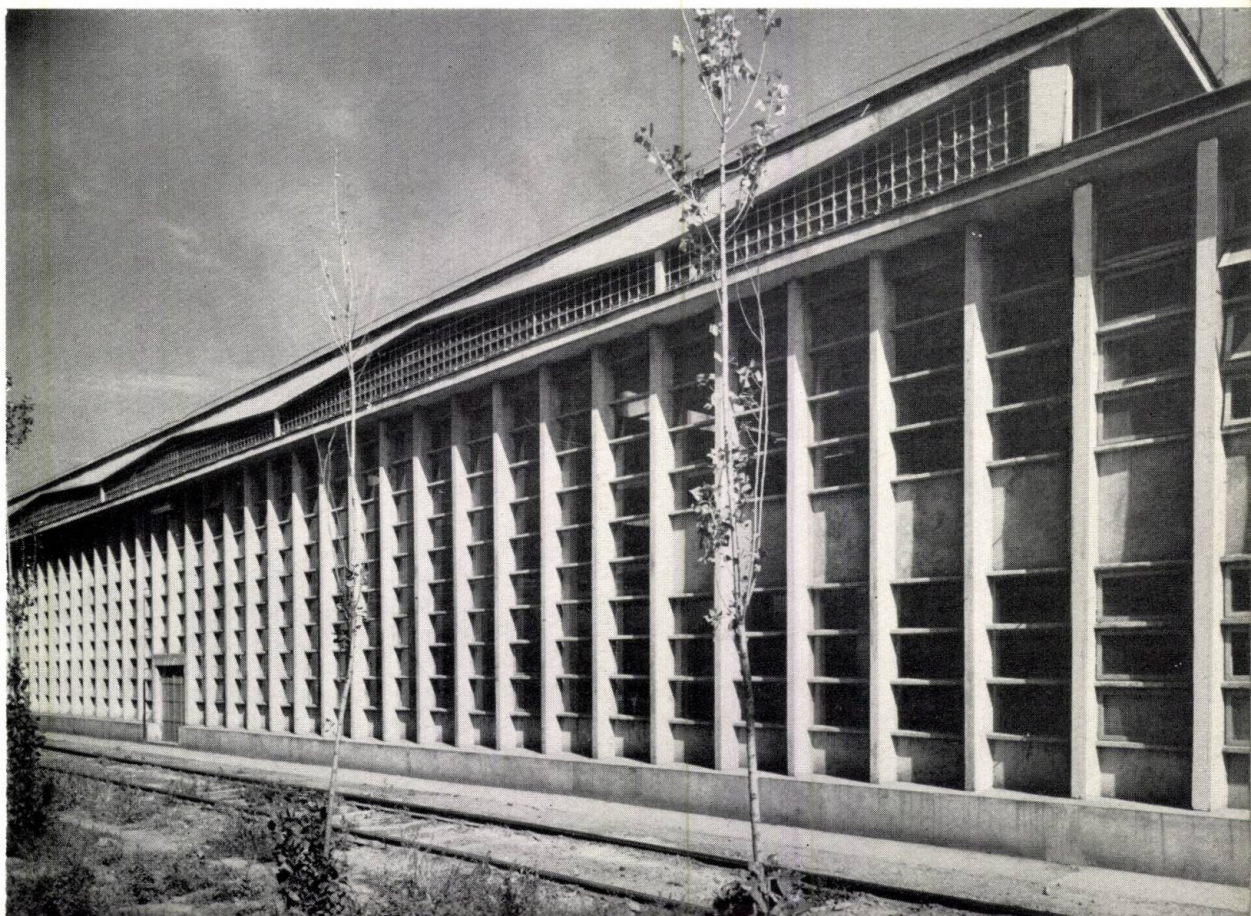
Planul general al unei uzine moderne compusă din cîteva clădiri sau chiar dintr-o singură uriașă clădire comasată (fabrica de mașini-unelte și agregate din București), grupînd aproape toate sau chiar toate funcțiunile uzinei respective, nu mai este o raritate. Desigur, că de aici și pînă la unele tendințe din străinătate de a grupa într-o singură hală comasată două sau mai multe fabrici mai mici, dar independente, nu e decît un singur pas. Același principiu al comasării se aplică și clădirilor social-administrative din cadrul piețelor preuzinale, fapt ce afectează rezolvarea planurilor generale printr-o concentrare a serviciilor administrative, sociale-sanitare în blocuri de suprafețe sau înălțimi mari, cu o degajare largă a spațiilor din preuzinalul planurilor generale, cu posibilități largi de parcare.

● Temele actuale, raportate la transportul uzinal, indică schimbări importante de concepție care aduc și

Fabrica de anvelope de la Popești-Leordeni

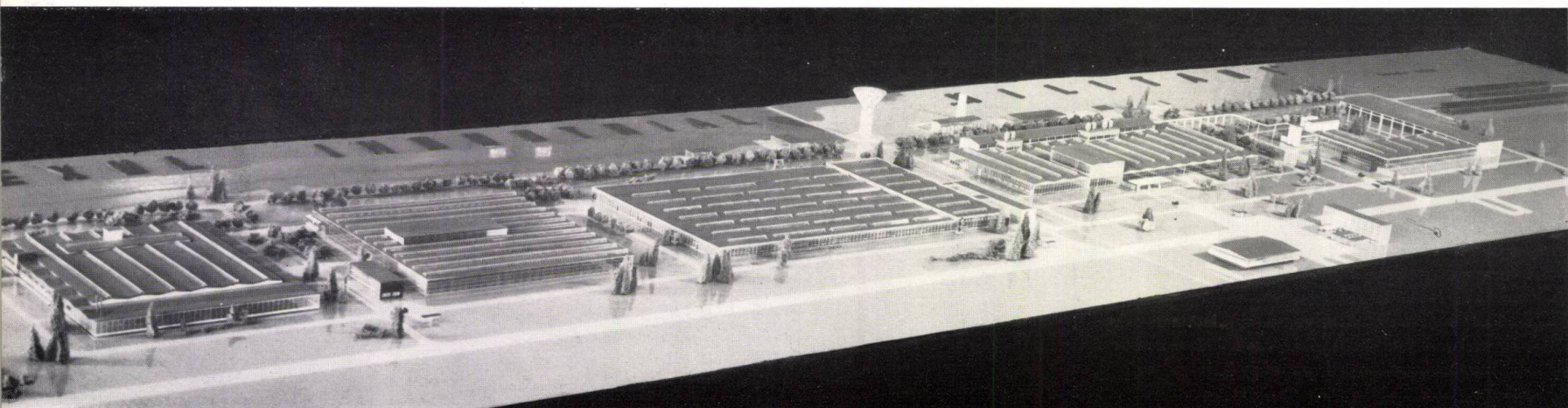
Secția turnătorie de la uzinele «Reșița»

ele sensibile modificări în economia de ansamblu a planului general. Practica modernă de proiectare pune ca temă înlocuirea, în măsură cât mai mare, a transportului pe calea ferată cu transportul pe pneuri, preconizând limitarea rețelei de cale ferată numai la zona periferică a depozitelor. Investițiile inițiale mult mai reduse, marea mobilitate, întreținerea mai puțin costisitoare, suprafețele mai reduse, curbe mai mici și pante acceptabile mult mai mari, iar pe de altă parte introducerea unor vehicule noi, cu capacități de transport mărite, au dus la tema actuală de înlocuire treptată a căilor ferate cu transportul auto, excepție făcând în special industria siderurgică cu transporturile sale « calde ». Planurile generale devin prin aceasta mai simple și mai clare, se înlătură încrucișările între mijloace diferite de transport, suprafața necesară a incintei în ansamblul ei se reduce. Aceste noi teme își găsesc aplicare cu succes,

tehnicii noi, a automatizării și telecomandei, determinând și prin aceasta o nouă soluționare a planurilor generale, o reducere sensibilă a costului construcțiilor și instalațiilor, a consumurilor de materiale și manoperă. Aplicarea acestui sistem în cazul fabricii de fibre sintetice de la Săvinești, a celei de îngrășăminte de la Roznov, a noii rafinării de la Brazi, a introdus o nouă plastică în paleta arhitecturală, concomitent cu o sensibilă reducere a ponderii lucrărilor de construcții-montaj față de totalul investițiilor.

● Nu mai puțin importantă este ideea, aplicată în cadrul noilor combine chimice de la Borzești, Craiova, Turnu Măgurele și al celor metalurgice din Galați, București și Iași, privind prevederea extinderilor și dezvoltărilor, ca urmare a creșterii și diversificării producției, în afara incintelor, înspre periferia acestora, cu același obiectiv de reducere a terenurilor scoase din circuitul

Macheta Complexului industrial Militari — București

spre exemplu, în cazul Combinatului siderurgic de la Galați.

În aceeași ordine de idei, o temă și mai actuală privește înlocuirea mijloacelor de transport cu caracter intermitent prin mijloace de transport continuu — în speță, prin benzi transportoare, conveiere, conducte pneumatice, așa cum s-a aplicat, spre exemplu, la unele fabrici metalurgice neferoase, chimice și de materiale de construcție executate recent. Aceste noi mijloace, prin ușoara adaptare la teren, prin ritmicitatea transportului, prin debitul lor considerabil au determinat schimbări importante având ca efect o reducere sensibilă a suprafeței ocupate, o nouă compoziție a planului general.

● Pentru o serie de industrii (chimie, metalurgie, energie) noua tematică este ilustrată prin posibilitatea amplasării utilajelor în aer liber, ca urmare a introducerii

agricol sau în orice caz ocuparea lor în etape succesive strict necesare dezvoltării planificate în timp.

★

● În cadrul clădirilor de producție, tematica actuală indică o largă dezvoltare a clădirilor universale — flexibile.

Datorită posibilității folosirii lor multiple, adaptabilității și elasticității acestor clădiri moderne, ne-am concentrat în ultimul timp asupra proiectării unor tipuri din ce în ce mai eficiente de astfel de clădiri, largirii aplicabilității lor în cât mai multe domenii, experimentării unor noi sisteme perfecționate. O aplicare foarte largă au avut primele tipuri în industria lemnului, unde s-au realizat peste 400 000 m² la combinele de industrializare a lemnului și alte sute de mii de metri pătrați în celelalte ramuri de producție.

Din lucrările recentului simpozion consacrat problemei proiectării-tip în domeniul clădirilor industriale de pro-

ducție, a rezultat necesitatea imperioasă de lărgire a proiectării, experimentării și aplicării unor clădiri de producție de tip universal, nu unic pe economia națională, ci tipuri aplicabile mai multor ramuri cu procese tehnologice înrudite. În acest fel se vor putea cuprinde în sfera aplicabilității majoritatea sectoarelor economice. De altfel, variat poate fi gradul de universalitate și cu referire la sistemul de transport din interiorul acestor hale (respectiv cu transport suspendat sau cu transport la sol) cu sau fără pod tehnic, cu sau fără lumină naturală etc.

Este de remarcat faptul că toate elementele și metodele aplicate proiectării industriale converg și susțin tematica clădirilor de producție universale. Astfel, în industria modernă, perfecționarea permanentă a proceselor de fabricație necesită introducerea unor utilaje noi, deci clădiri elastice ușor adaptabile modificărilor tehnologice în timp, reducându-se binecunoscuta discrepanță dintre uzura fizică și cea morală. Reducerea duratei de execuție, rapiditatea punerii în funcțiune a fabricilor, micșorarea costului și a consumurilor de materiale și de muncă impun industrializarea proceselor de execuție. Industrializarea înseamnă: modulară, tipizare și prefabricare; ori, tocmai clădirile cu caracter universal, formate din elemente identice în număr foarte mare și în sortimente reduse (aplicabile unei game largi), rezolvă rentabilitatea uzinării pieselor în fabrică și montarea lor pe șantier. Rezultă că noile tipuri universale asigură în același timp atât cerințele funcționale privind elasticitatea cât și eliminarea varietății excesive, cerute de industrializarea construcțiilor. Dacă mai adăugăm criteriile de reducere a timpului de proiectare, de execuție, de cost — corelate cu armonia unității arhitecturale asigurate de aceste tipuri noi, rezultă neîndoios că mergem pe calea soluției raționale din toate punctele de vedere.

● Caracterul de universalitate aplicat condițiilor de iluminare și ventilare, independente de amplasament, orientare, condiții meteorologice, a generat soluția clădirilor blindate sau a celor semiblandate — fără lumina-toare, cu iluminare mixtă (naturală și fluorescentă). Construcții de acest fel, dictate în principal de riguroase condiții de microclimă cerute de procedeele tehnologice (temperatură, evitarea însoirii, umiditate), au fost executate în industria produselor sintetice și a maselor plastice.

● În ceea ce privește unele construcții auxiliare — silozuri, coșuri, turnuri de răcire, castele de apă — fie că ele se află în cadrul ansamblurilor industriale, fie că sînt constituite în grupuri sau unități independente, tendința actuală indică în special sisteme de construcție care asigură o largă folosire a cofrajelor glisante, care dau rezultate chiar mai eficiente decît soluțiile prefabricate. Acest sistem, aplicat pe scară largă la silozurile fabricilor de zahăr de la Luduș și Bucecea, la coșurile de fum (coșul de 162 m înălțime de la Craiova), precum și la o serie de complexe de mare capacitate pentru în-silozarea cerealelor (15—30 000 t), a fost preluat și la unele construcții de locuit și hoteluri de pe litoral.

● Dintre clădirile anexe, cele sociale și administrative se prezintă cu o variată tematică actuală dar și de viitor, în ce privește posibilitățile lor de rezolvare.

Combinatul de industrializarea lemnului din Tg. Jiu

Se cunosc, în general, etapele prin care a trecut însăși amplasarea anexelor sociale, proiectate un timp ca niște clădiri joase alipite laturii frontale sau longitudinale a hălelor. Linia contemporană arată o tendință clară în rezolvarea lor concentrată în înălțime, de multe ori independentă de hale (acolo unde condițiile de lucru sînt grele și unde numărul de muncitori este mare), și, de preferință, comasate cu clădirea administrativă, eventual sub forma unui parter mai dezvoltat, din care se înalță apoi volumul cuprinzînd nivelurile serviciilor administrative. În acest sens se proiectează actualmente grupul social-administrativ al laminorului de la Galați.

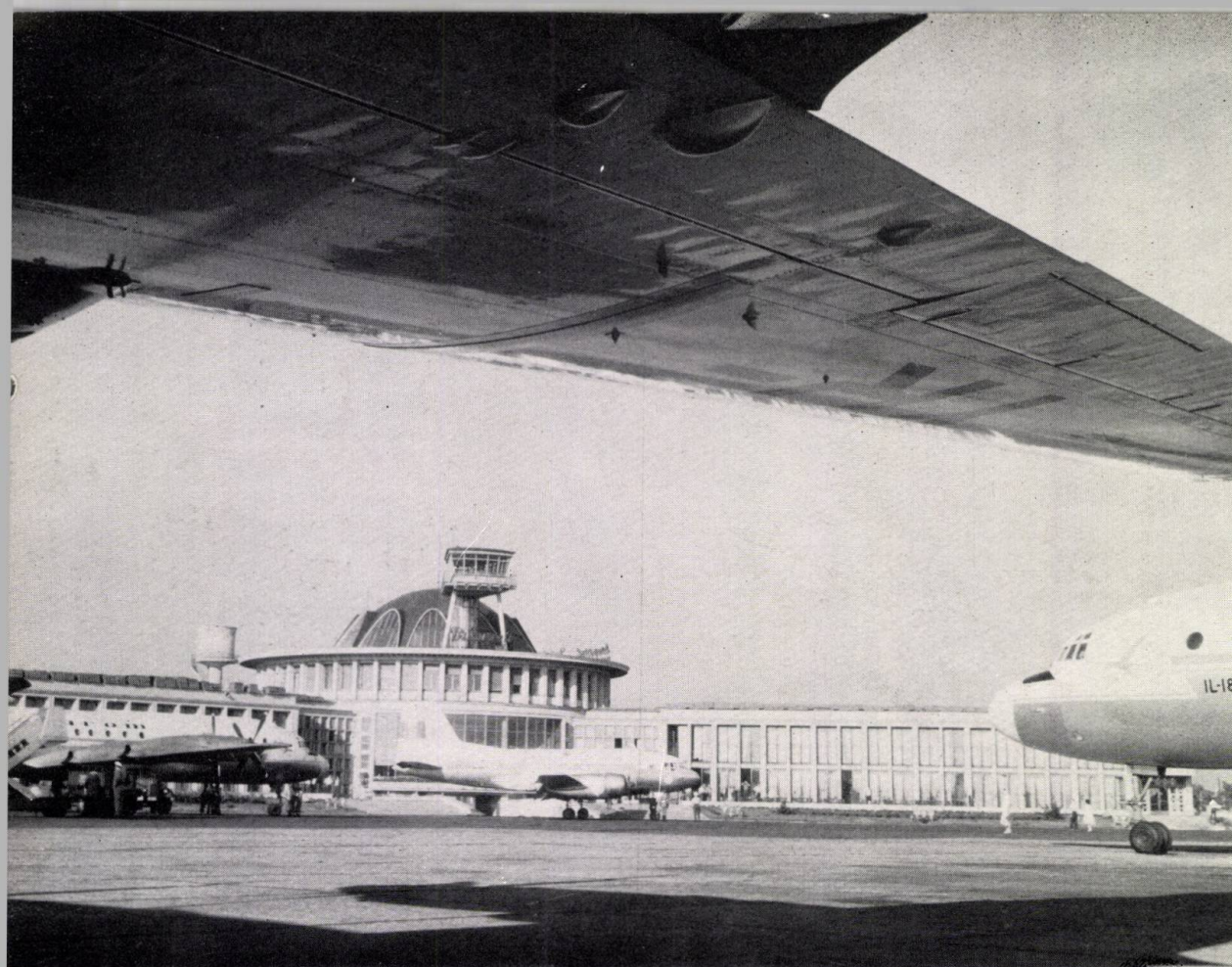
Fenomenul amplificării continue a obiectivelor industriale se regăsește și la clădirile administrative care, în afara acestor servicii, grupează aici și importante funcțiuni tehnice de proiectare și de cercetare, cum este, spre exemplu, clădirea Grupului de automatizare din București sau cea în curs de proiectare din cadrul Uzinei «Grivița Roșie» și Uzinei de pompe. Aceeași tendință se observă și în cazul clădirilor administrative din cadrul unor zone industriale care deservesc mai multe întreprinderi, cum este, de pildă, cea executată în zona Militari. Pentru asemenea clădiri de mari dimensiuni, temele actuale s-au tradus în clădiri de tip «lamă»

(Grupul de automatizare, Uzina de pompe) sau de tip turn (laminorul Galați). O temă ce urmează a fi experimentată după un aprofundat studiu prealabil este aceea a clădirilor administrative desfășurate în suprafață, cu încăperi de birouri de mari dimensiuni. Acest sistem are în vedere și posibilități îmbunătățite de izolare fonică, asigurarea condiționării aerului și iluminarea fluorescentă, independente de variațiile inerente ventilării și iluminării naturale.

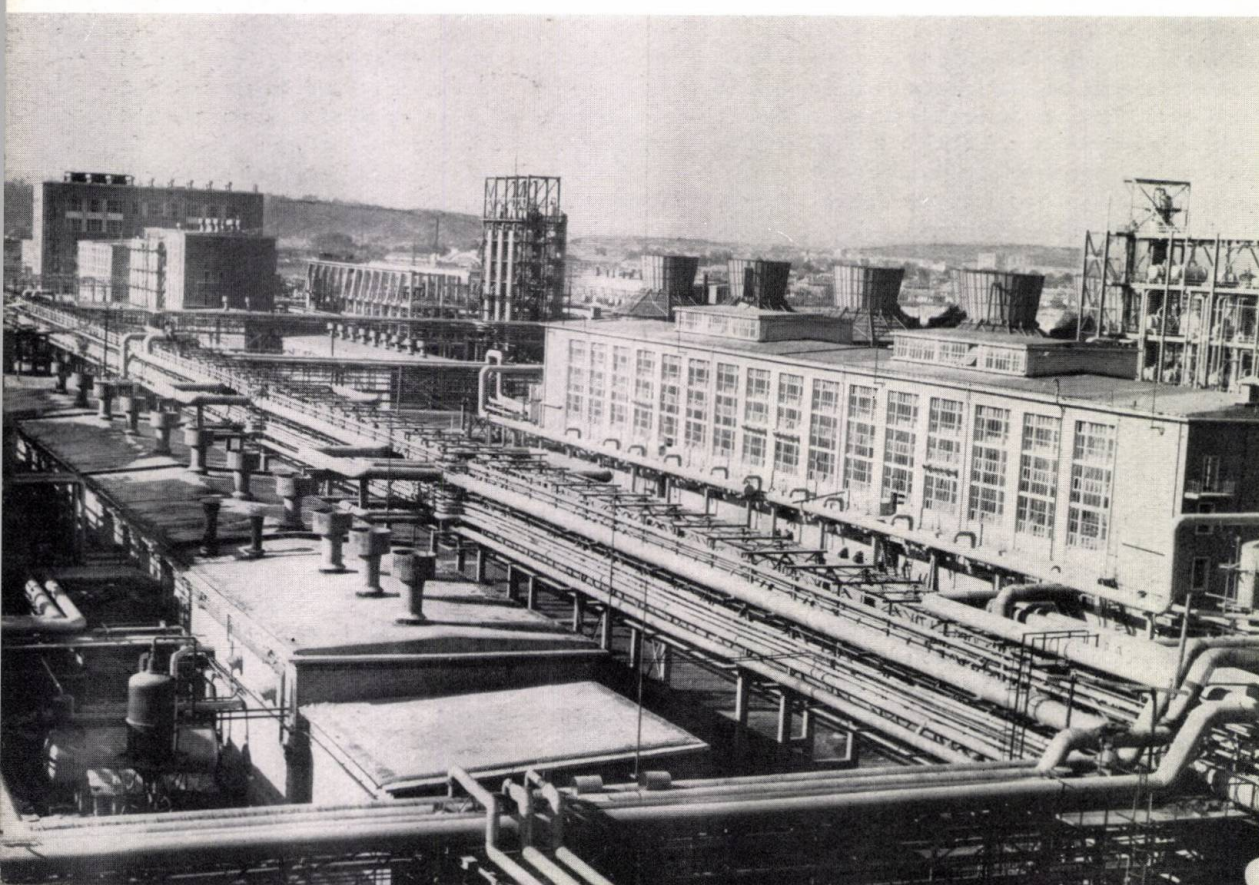
În realizarea diferitelor tipuri de clădiri tehnico-administrative înalte (10—20 etaje), necesitatea prevederii de diafragme de rigidizare, determinate de condițiile de seismicitate, impune soluționări specifice țării noastre, soluționări ce urmează să îmbine armonios rezolvarea optimă tehnico-constructivă cu cea funcțională și plastică.

● Necesitatea economiei de timp și de muncă în proiectare, în raport cu volumul mereu crescînd al investițiilor, și în special nevoia restrîngerii numărului de tipuri de elemente prefabricate (în vederea creării condițiilor producției lor industriale) au determinat o dezvoltare continuă a activității de proiectare-tip în sectorul industrial.

Proiectarea-tip în sectorul industrial a fost pornită pe baza unei tematici specifice: detalii și subansambluri;

Clădirea aeroportului Băneasa

Combinatul chimic de la Borzești

elemente de construcții; secțiuni sau tronsoane de clădiri; obiecte izolate și chiar fabrici întregi — în măsura în care a rezultat necesar și posibil. Accentul principal s-a pus însă pe tipizarea elementelor de construcții prefabricate, produse centralizat în fabrici, a tronsoanelor de hale, precum și pe o serie de tipuri de obiecte cu frecvență mare de re folosire și cu utilizare în ramuri diverse ale industriei.

Întreaga dezvoltare a sistemelor constructive s-a efectuat pe linia unei industrializări din ce în ce mai avansate a execuției construcțiilor. Dacă în prima perioadă (până în 1950—1951) s-au realizat unele construcții remarcabile în lemn, o serie de clădiri cu acoperișuri lamelare și în beton armat monolit, în ultimii ani s-a trecut în mod hotărât la aplicarea în masă a elementelor prefabricate tipizate, cu utilizare pe scară largă a betonului armat precomprimat. Atât structurile prefabricate tipizate cât și cele îmbunătățite, proiectate în 1959—1960, cu ferme din tronsoane uzinate asamblate prin postcomprimare au fost aplicate pe sute de mii de metri pătrați de clădiri industriale din industria materialelor de construcții, lemnului, construcțiilor de mașini, produselor chimice și la unele clădiri din industria ușoară și alimentară.

Tipizarea și prefabricarea tind să țină pasul cu problemele noi și în special cu temele noi ce se ivesc mereu din practica proiectării investițiilor industriale, precum și să țină la zi proiectele-tip cu evoluția bazei materiale: apariția de materiale noi, mai eficiente, creșterea capacității utilajelor de fabricație și montaj a elementelor prefabricate.

● Unul din primele postulate ale arhitecturii noastre industriale — subliniat cu pregnanță de la începutul proiectării organizate în institute de stat — grija față de om, pune desigur și el teme noi în vederea obținerii unui conținut mai bogat, mai amplu, în continuu progres. Crearea condițiilor de lucru optime, necesare desfășurării activității muncitorilor, a constituit un important obiectiv în proiectarea industrială.

Iluminarea, ventilarea și încălzirea corespunzătoare a clădirilor de producție și auxiliare, vestiare confortabile cu dulapuri pentru haine de lucru și de stradă, dispuse în raport cu natura proceselor tehnologice, eventual frizerii, saloane de coafură, cabinete pentru tratamente speciale sau puncte sanitare, săli de mese, cantine cu autoservire, cluburi, sanatorii de noapte etc. au constituit, prin prezența lor, în toate proiectele întreprinderilor industriale noi sau ale extinderilor celor existente, un răspuns clar la acest obiectiv. Temele actuale în acest domeniu se referă la îmbunătățirea în continuare a condițiilor de muncă. Este vorba de a crea, prin arhitectura spațiilor interioare ale halelor de fabricație și prin nivelul ridicat de dotare social-sanitară, ambianța de lucru și confortul corespunzător desfășurării activității creatoare a oamenilor muncii. Noile norme de iluminare prevăd un nivel mai ridicat al intensității și uniformității acesteia; în multe întreprinderi condiționarea aerului, cerută și de procesele de fabricație deosebit de fine (fabrica de tranzistori, cea de agregate de automatizare), asigură în fapt un confort mărit, așa cum s-a realizat spre exemplu

Fațada principală a noii gări din Constanța

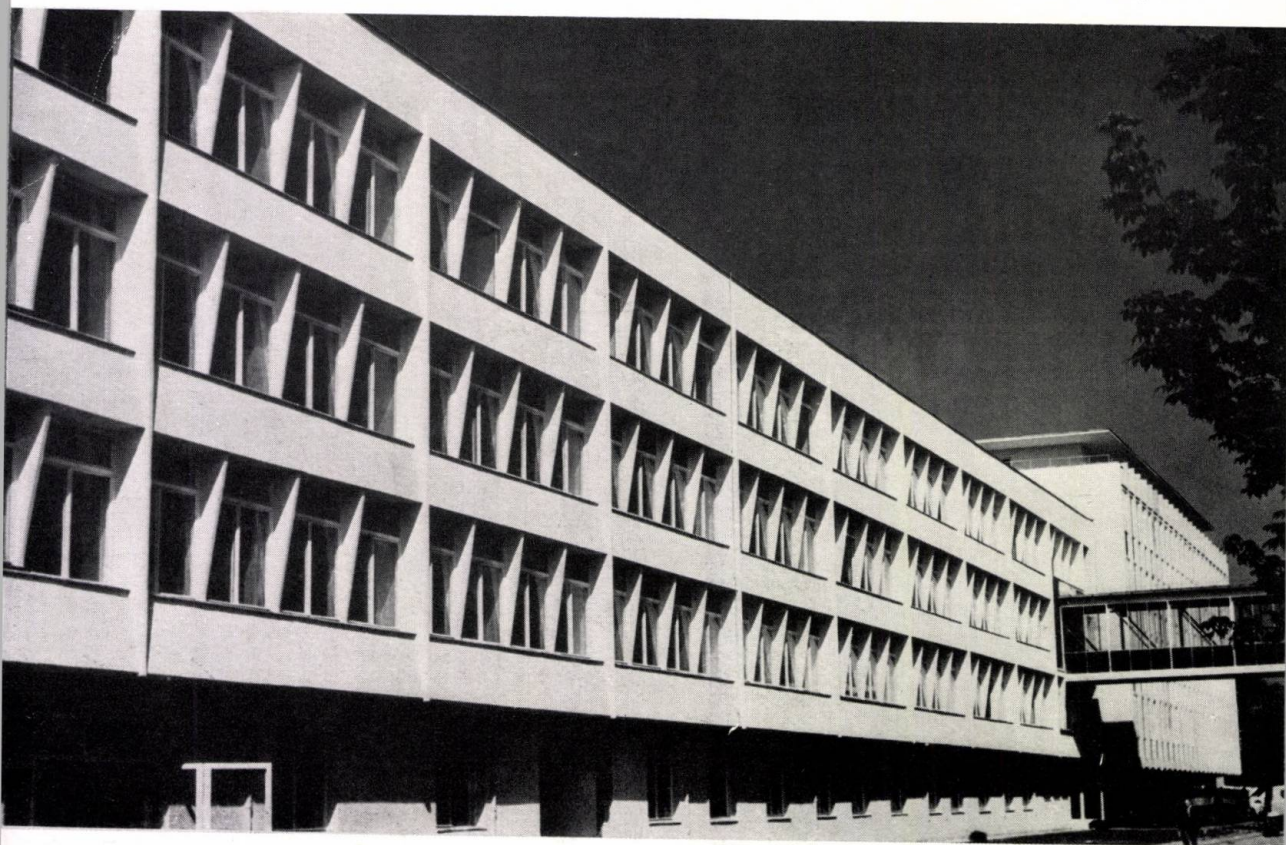
Fațada principală a noii gări din Brașov

Tăbăcăria minerală „Jilava” — București

Vedere parțială a uzinelor «Steagul Roșu» — Brașov

la IPRS din Parcul Băneasa, iar unele noi sisteme de încălzire cu panouri radiante intervin pentru ameliorarea condițiilor locale sau generale de încălzire în halele cu înălțimi mari. Față de nivelul cerințelor actuale, probleme deosebit de dificile se pun arhitectului în cazul îmbunătățirii unor condiții de lucru necorespunzătoare, din vechile fabrici și uzine care vor mai fi folosite mult timp.

● O serie de materiale noi fonoabsorbante se folosesc cu succes, înlăturând sau, în orice caz, reducând zgomotul unor agregate care îngreuiă foarte mult condițiile de lucru. Se pot aminti, în acest sens, rezultatele obținute la unele secții și ateliere de la uzinele « 23 August » din București, « Rulmentul », « Tractorul » și « Steagul Roșu » Brașov. Folosirea panourilor fonoabsorbante, a plantelor și a altor elemente de reducere a nocivităților, constituind în același timp și elemente decorative, detalii de agrementare, au devenit o necesitate. Toate acestea se leagă și cu tematica unei plastici interioare a clădirilor industriale cu aspect modern: suprafețe largi, clare și simple, spații luminoase și finisaje noi din materiale ușor de întreținut, într-o paletă cromatică favorabilă cerințelor nu numai de ordin fizic, dar și psihic. Folosirea culorilor funcționale, așa cum practica de proiectare a dovedit-o, asigură, pe lângă binecunoscutele efecte de mărire a productivității muncii și a securității, și o micșorare a oboselii, o creștere a atenției, a bunăstării fiziologice, a satisfacției de ordin estetic.

Deosebit de valoroase sînt exemplele care se referă la o judicioasă plantare a teritoriului uzinal, la crearea spațiilor verzi și la primele încercări (« Danubiana »-Popești-Leordeni) de folosire a plasticii monumentale în cadrul ansamblului industrial ca element de umanizare, de educare estetică.

De la preocupările arhitectului de a crea un cadru plăcut într-un teatru sau cinema, unde omul petrece doar cîteva ore săptămînal, la asigurarea unei locuințe confortabile pentru odihna zilnică și perioada de somn, pînă la folosirea tuturor resurselor și mijloacelor arhitecturii, în scopul creării unui cadru estetic acolo unde omul își petrece partea cea mai activă, mai creatoare a vieții sale, consider că este tocmai acel drum pe care va trebui să-l parcurgă arhitectura noastră industrială pentru a se transforma într-o adevărată arhitectură a muncii.

★

Am considerat util să aruncăm această privire asupra arhitecturii noastre industriale pentru ca, cercetînd cu mîndrie realizările de pînă în prezent și cu justificată încredere cele ce vor fi create în viitor, să putem desprinde mai clar căile pe care va trebui să le urmăm, în vederea atingerii obiectivelor noastre permanente, izvorîte din sarcinile trasate de congresele P.M.R. cu privire la reducerea costului construcțiilor industriale, la contribuția arhitecților și constructorilor în lupta pentru reducerea prețului de cost al produselor, obiectiv principal căruia de fapt îi sînt subordonate, așa cum am încercat să dovedesc, toate aceste teme și probleme principale subliniate în prezentul articol.

Blumingul de la Hunedoara — Vedere interioară

Vedere de noapte a orașului Hunedoara

Prof. arh. GUSTAV GUSTI
Vicepreședinte al C.S.C.A.S.

DOUĂ DECENII DE SISTEMATIZARE COMPLEXĂ

Vedere aeriană a ansamblului calea Griviței-bd. 1 Mai — București

